

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ

Integrovaná stratégia rozvoja územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ

Integrovaná stratégia rozvoja územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ bola schválená
členskou schôdzou Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ dňa 04. 12. 2008

Darina Gerhátová
predseda združenia

OBSAH

KAPITOLA 1 KONEČNÝ PRIJÍMATEĽ (OPRÁVNENÝ ŽIADATEĽ)	6
1.1 Identifikácia konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa)	6
1.2 Základné údaje o území	6
1.3 Budovanie partnerstva	7
KAPITOLA 2 PREHĽAD ZDROJOV ÚZEMIA	9
2.1 Všeobecný popis územia a analýza súčasného stavu	9
2.2 Popis prírodných zdrojov	11
2.3 Popis demografickej situácie	24
2.4 Popis spoločenských, inštitucionálnych, kultúrnych a historických zdrojov	32
2.5 Popis materiálnych zdrojov	40
2.6 Popis ekonomických zdrojov	51
KAPITOLA 3 ANALÝZY	59
3.1 SWOT analýza	59
3.2 Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít	63
KAPITOLA 4 ZOSTAVENIE STRATEGICKÉHO RÁMCA.....	65
4.1 Integrovaná stratégia rozvoja územia (strategické plánovanie)	65
4.2 Akčný plán vo väzbe na os 4 Leader	72
4.3 Finančný plán	75
4.4 Monitorovací a hodnotiaci rámec	77
KAPITOLA 5 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PRI IMPLEMENTÁCII INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA	83
5.1 Organizačná štruktúra a zdroje	83
5.2 Zdroje verejno-súkromného partnerstva	88
5.3 Príjem projektov	89
5.4 Výber ŽoNFP (projektov)	94
5.5 Kontrola činnosti verejno-súkromného partnerstva	99
5.6 Zapojenie žien, mladých ľudí, poľnohospodárov a marginalizovaných skupín obyvateľstva	103
KAPITOLA 6: SÚLAD INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA S OSTATNÝMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI EURÓPSKEHO, NÁRODNÉHO, REGIONÁLNEHO A MIESTNEHO VÝZNAMU	104

Zoznam tabuliek a grafov

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Prehľad zrealizovaných projektov zameraných na integrovaný prístup	12
Tabuľka 2 Zdroje znečisťovania na území mikroregiónu v roku 2007	16
Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia v roku 2006	18
Tabuľka 4 Vlastníctvo lesných pozemkov k 31. 12. 2006	20
Tabuľka 5 Prvky ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni	23
Tabuľka 6 Prvky ÚSES na miestnej (lokálnej) úrovni	23
Tabuľka 7 Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1996 – 2006	26
Tabuľka 8 Bilancia obyvateľstva riešeného územia v rokoch 1996 – 2006	28
Tabuľka 9 Porovnanie demografie spoločného územia s priemerom okresu, kraja a SR v roku 2006	29
Tabuľka 10 Národnostné zloženie obyvateľstva v riešenom území v roku 2001	29
Tabuľka 11 Religiózná štruktúra obyvateľov v roku 2001	30
Tabuľka 12 Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva riešeného územia v roku 2001	30
Tabuľka 13 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľstva riešeného územia v roku 2001	31
Tabuľka 14 Zruční ľudia na území mikroregiónu	32
Tabuľka 15 Vývoj počtu detí v materských školách	33
Tabuľka 16 Vývoj počtu žiakov v základných školách	33
Tabuľka 17 Organizácie pôsobiace na území mikroregiónu	36
Tabuľka 18 Stav spracovania ROEP, UPD a PHSR	41
Tabuľka 19 Domový a bytový fond mikroregiónu v roku 2001	42
Tabuľka 20 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v mikroregióne v roku 2001....	43
Tabuľka 21 Prírastky, úbytky a stav bytového fondu k 31.12.	43
Tabuľka 22 Priemerný počet obyvateľov na 1 byt v rokoch 2001 – 2006	44
Tabuľka 23 Vybavenie trvale obývaných bytov v mikroregióne v roku 2001	45
Tabuľka 24 Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2006	46
Tabuľka 25 Prehľad o stave voľných budov v mikroregióne k 31.12.2006	47
Tabuľka 26 Majetok obcí mikroregiónu k 31. 12. 2006	48
Tabuľka 27 Plánované investičné aktivity obcí na území mikroregiónu	48
Tabuľka 28 Štruktúra podnikateľských subjektov podľa právnej formy k 31.12.2006...	51
Tabuľka 29 Podnikateľské subjekty podľa OKEČ k 31.12.2006	52
Tabuľka 30 Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001	55
Tabuľka 31 Vývoj miery nezamestnanosti v rokoch 2001 – 2007	56
Tabuľka 32 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2007	56
Tabuľka 33 Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dosiahnutého stupňa vzdelania	57
Tabuľka 34 Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie	57
Tabuľka 35 Prehľad uskutočnených stretnutí podujatí v rámci spracovania ISRÚ MR SVORNOSŤ	66
Tabuľka 36 Rozdelenie finančných prostriedkov na vybrané opatrenia osi 3 ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ	75
Tabuľka 37 Finančný plán opatrení osi 4 PRV	77
Tabuľka 38 Dodatočné monitorovacie ukazovatele	78
Tabuľka 39 Povinné monitorovacie ukazovatele pre MAS za os 4 Leader	80
Tabuľka 40 Povinné ukazovatele za opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader	80

Zoznam grafov

Graf 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy v roku 2006	18
Graf 2 Výmera pôdneho fondu riešeného územia v roku 2006	19
Graf 3 Vlastníctvo lesných pozemkov v mikroregióne v roku 2006	20
Graf 4 Vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne	24
Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 1996	25
Graf 6 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2006	25
Graf 7 Demografická štruktúra obyvateľstva územia mikroregiónu v roku 2006	25
Graf 8 Demografická štruktúra mužov v roku 2006	27
Graf 9 Demografická štruktúra žien v roku 2006	27
Graf 10 Vývoj prirodzeného prírastku (úbytku) a migrácie obyvateľstva v rokoch 1996 – 2006	28
Graf 11 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v roku 2001	31
Graf 12 Vývoj počtu detí v materských školách	33
Graf 13 Vývoj počtu žiakov v základných školách	34
Graf 14 Vlastníctvo domového fondu v roku 2001	42
Graf 15 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v mikroregióne	43
Graf 16 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou v roku 2001	45
Graf 17 Zastúpenie ekonomických sektorov v mikroregióne v roku 2006	53
Graf 18 Štruktúra podnikateľských subjektov podľa veľkostných kategórií	54
Graf 19 Zamestnanosť v podnikoch podľa veľkostných kategórií	54
Graf 20 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001	56
Graf 21 Vývoj miery nezamestnanosti v rokoch 2001 – 2007	57

KAPITOLA 1: KONEČNÝ PRIJÍMATEĽ (OPRÁVNENÝ ŽIADATEĽ)

1.1 Identifikácia konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa)

Celý názov konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa):

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ

Sídlo: **Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany**

Registrovaný v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa: **13. 05. 1999 pod č. VVS/1-900/90-15015**

IČO: **36103942**

DIČ: **2021603942**

Adresa banky: **Dexia banka Slovensko, a.s., pobočka Topoľčany**

Číslo účtu: **910 203 5002/5600**

IBAN: **SK 89 5600 0000 0091 0203 5002**

SWIFT: **KOMASK2X**

Verzia a dátum Usmernenia pre administráciu osi 4 Leader v zmysle ktorom bola vypracovaná Integrovaná stratégia rozvoja územia: **Verzia 1.1. zo dňa 20. 10. 2008**

Verzia/číslo dodatku a dátum Príručky pre žiadateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 v zmysle ktorej bola vypracovaná Integrovaná stratégia rozvoja územia: **Verzia č. 1 platná od 01. 02. 2008 upravená Oznámením PPA č. 21 zo dňa 28. novembra 2008**

Štatutárny zástupca	Meno a priezvisko	Darina Gerháťová
	Adresa trvalého bydliska	Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany
	Adresa pre doručovanie (ak sa líši od trvalého bydliska)	
	E-mail kontakt	svornost@stonline.sk
	Telefón	038/ 5 313 112
	Fax	–
	Mobil	–

1.2 Základné údaje o území

Počet obyvateľov k 31.12.2006	16 892
Rozloha v km ²	179,54
Hustota obyvateľstva na 1 km ²	94
Počet obcí	17
Z toho mestá (vymenovať)	-
Počet obyvateľov najväčšej obce	2 499
Administratívne zaradenie – okres/y	Topoľčany
Administratívne zaradenie – kraj/e	Nitriansky
Počet obcí zaradených do pólov rastu	5
Počet obcí nezaradených do pólov rastu	12
% obyvateľstva na území žiadateľa žijúceho vo vidieckych obciach na úrovni okresu	51,1

1.3 Budovanie partnerstva

1.3.1 Vznik, história a skúsenosti

Postupnosť krokov vedúcich k vytvoreniu verejno-súkromného partnerstva s dôrazom na preukázanie vyváženosti výberu územia a zostavenie verejno-súkromného partnerstva z geografického, sektorového, inštitucionálneho, sociálneho a ekonomického hľadiska

Prvé kroky k vytvoreniu verejno-súkromného partnerstva sú datované od roku 1993. Od tohto obdobia sa začali neformálne stretávať zástupcovia ôsmych obcí ležiacich v povodí rieky Nitra za účelom riešenia spoločných problémov. Vzájomná spolupráca týchto ôsmych obcí dospela v roku 1998 ku schváleniu založenia občianskeho združenia a jeho založeniu dňa 12. 04. 1999 na ustanovujúcej schôdzi Združenia mikroregiónu SVORNOST'. Dňa 13. mája 1999 bolo združenie zaregistrované na MV SR podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

Proces budovania partnerstva vzhľadom k tomu, že pôvodnú členskú základňu tvorila len samospráva, sa začal kontinuálne od roku 2001 prostredníctvom rozsiahlej činnosti a aktivít združenia. Významným medzníkom vo formovaní partnerstva bol rok 2006, keď za členov združenia boli prijatí zástupcovia neziskového, občianskeho, podnikateľského sektora a fyzické osoby.

Pokračovanie línie združenia spoločne sa podieľať na rozvoji mikroregiónu sa premietlo do naštartovania aktivít smerujúcich k zapojeniu sa do prípravy na integrovaný rozvoj vidieka. Na základe tejto iniciatívy sa dňa 17. 03. 2006 uskutočnilo spoločné stretnutie zastupiteľstiev obcí Združenia mikroregiónu SVORNOST' a obcí Mikroregiónu Západný Trábeč za účelom spoločného postupu pri príprave na prístup Leader. Výstupom z tohto stretnutia bolo rozhodnutie obecných zastupiteľstiev zúčastniť sa v spoločnom tandeme projektu „Stratégie rozvoja vidieka a príprava miestnych a odborných kapacít prístupom Leader“, financovaného z rozpočtu NSK. Po ukončení tohto projektu v roku 2008 prišlo k vstupu siedmich obcí za členov združenia a zároveň k prijatiu ďalších zástupcov z podnikateľského a neziskového sektora.

V súčasnosti zloženie verejno-súkromné partnerstva je vyvážené z hľadiska geografického i sektorového. Členmi združenia sú okrem samosprávy poľnohospodárske družstvá a podnikateľské subjekty podnikajúce v odvetví potravinárstva. Zastúpenie občianskeho sektora je deklarované členstvom rôznych spoločenských organizácií a siedmich fyzických osôb.

Zapojenie verejnosti (občania, profesné a záujmové združenia a zástupcovia jednotlivých sektorov) do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva (ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese

Proces budovania verejno-súkromného partnerstva z hľadiska zapojenia verejnosti prebiehal vo viacerých líniiach. Prvá úroveň bola realizovaná cez viaceré projekty, ktoré združenie od roku 2001 realizovalo. Prvým z nich bolo vytvorenie komunikačného centra v Chrabranoch, prostredníctvom ktorého bola naštartovaná pomoc pre územie celého mikroregiónu. Priama účasť obyvateľov na plánovaní a realizácii vlastných projektov bola v roku 2003 uskutočnená prostredníctvom regrantingového programu „Pre lepší život na vidieku“. Z finančných zdrojov jednotlivých obcí združenia vo výške 60 000 Sk bolo podporených 5 projektov a celková hodnota projektov po ich realizácii dosiahla 155 282

Sk. V roku 2003 sa začal spracovávať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu ako prvý krok postavený na báze interaktívneho zapájania verejnosti v súvislosti prípravou integrovanej stratégie. Občania boli zapájaní prostredníctvom verejných stretnutí na obciach a formou informačnej kampane vydávaním Občasnika Svornosť. Výstupom projektu bol plánovací dokument, ktorý bol distribuovaný vo forme brožúry do domácností.

Intenzívnejšie zapájanie verejnosti do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva bolo naštartované práve cez projekt Technickej pomoci „Stratégie rozvoja vidieka a príprava miestnych a odborných kapacít prístupom Leader“ v roku 2006, kedy cez rôzne formy práce s miestnym obyvateľstvom boli „mapovaní“ a oslovení lídri, ktorí by mali záujem participovať na rozvoji územia. Konkrétne v rámci tohto projektu bolo uskutočnené mapovanie zručných obyvateľov, podnikateľských subjektov, spoločenských organizácií a boli zrealizované podujatia zamerané na informovanie širokej verejnosti o existencii združenia a jeho činnosti. Celý tento proces sa nakoniec v pozitívnom smere premietol do tvorby ISRÚ.

V Prílohe č.7 sa nachádza Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach.

Pomer zastúpenia jednotlivých sektorov v členskej základni (verejný, súkromný a občiansky) a rozloženie členskej základne v území verejno-súkromného partnerstva (MAS).

V rámci Združenia mikroregiónu SVORNOST' v najvyššom orgáne – členskej schôdzi je verejný sektor zastúpený 51 % a 49 % tvorí súkromný sektor. Z pohľadu súkromného sektora 40 % tvoria zástupcovia občianskeho a neziskového sektora a 10 % sú zastúpené podnikateľské subjekty. Členská základňa je rozložená rovnomerne, nie je koncentrovaná iba do niektorých obcí združenia.

Zoznam členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) je uvedený v prílohe č. 6 a v prílohe č. 8.

KAPITOLA 2: PREHLAD ZDROJOV ÚZEMIA

2.1 Všeobecný popis územia a analýza súčasného stavu

Popíšte výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia verejno-súkromného partnerstva (MAS).

Územie mikroregiónu sa nachádza v okrese Topoľčany v severnej časti Nitrianskeho kraja. Kataster mikroregiónu s rozlohou 179,54 km² sa rozprestiera v Nitrianskej pahorkatine, vklinený medzi pohoria Považský Inovec, Trábeč a Strážovské vrchy. Presnejšie vymedzenie a lokalizácia územia je znázornená na obr.1 Poloha územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ v rámci Nitrianskeho VÚC.

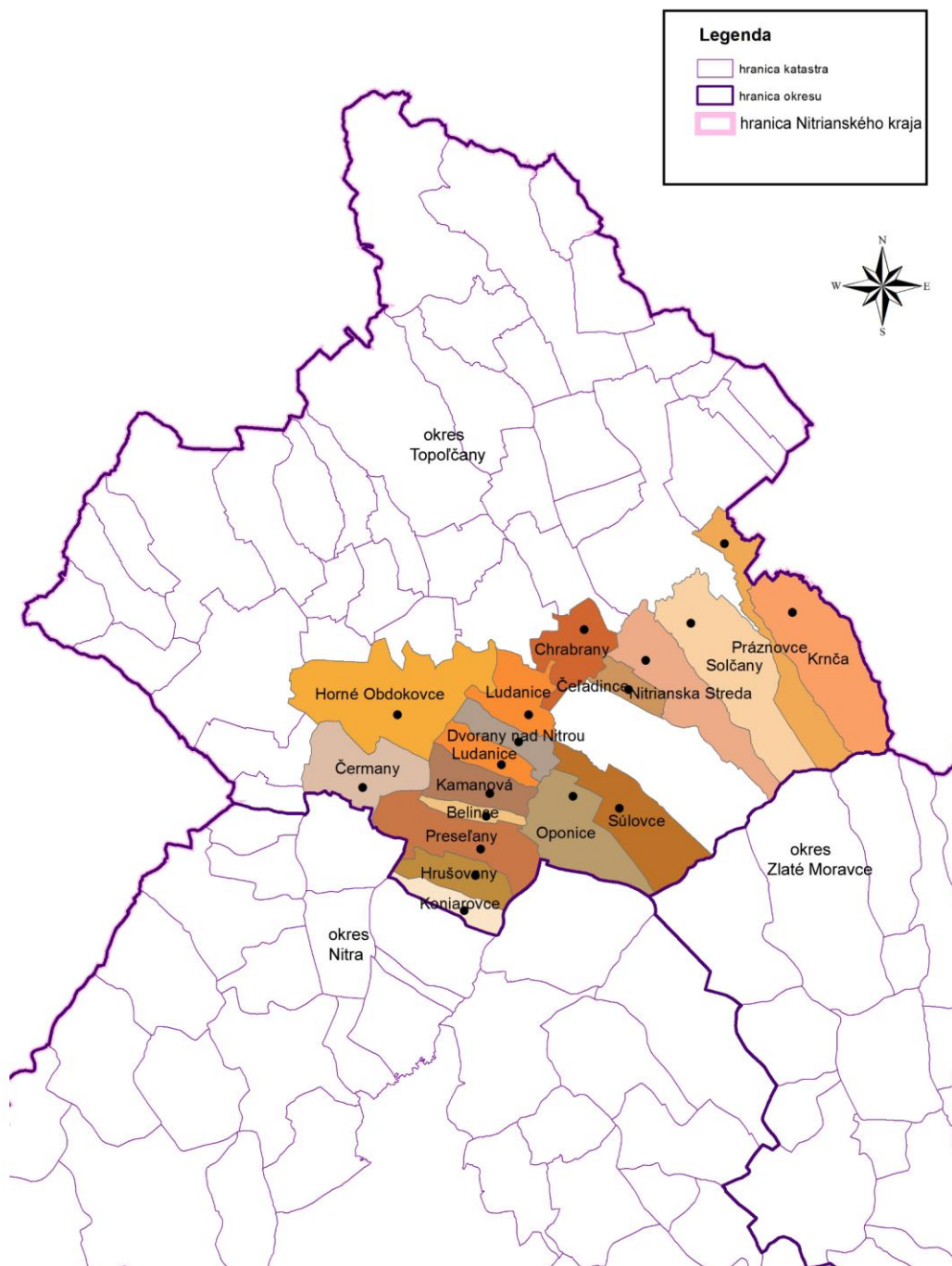
Samotné územie mikroregiónu je rozložené po oboch stranách povodia rieky Nitra s tým, že z východnej strany ho ohraničuje pohorie Trábeč. Prirodzenou osou mikroregiónu je rieka Nitra.

Výhodou z hľadiska polohy a lokalizácie je rozloženie územia MR SVORNOSŤ medzi mestami Topoľčany a Nitra. Územie je prepojené s okresným mestom Topoľčany a krajským mestom Nitra štátnou cestou I/64, ktorá spája mestá Žilina a Komárno, ďalej cestou II. triedy č. 593 (spájajúcou mestá Nitra a Partizánske) a železničnou traťou č. 140 Nové Zámky – Prievidza.

V polovičnej miere podhorský (územie pod Trábečom) a z druhej polovice nížinný charakter územia (pozdlž povodia rieky Nitry) s dlhodobou tradíciou poľnohospodárstva a lesníctva, s perspektívou rozvoja vidieckeho cestovného ruchu patrí nesporne medzi výhody mikroregiónu. Od rieky Nitra sa odvíjajú zaujímavé zákutia v území – mŕtve ramená, ktoré slúžia ako chovné a lovné rybárske revíry. Pohorie Trábeč poskytuje mnoho príležitostí pre lov raticovej zveri v lesných revíroch a možnosti oddychu a relaxácie v čistom prírodnom prostredí chránenej krajinej oblasti Ponitrie.

Najväčšou nevýhodou v súčasnosti je nadmerné zaťaženie územia nákladnou a osobnou dopravou, najmä v obciach cez ktoré prechádza cesta I/64. Na druhej strane poloha územia v blízkosti krajského mesta eliminuje záujem obyvateľov o vnútorný spoločenský život v území, čo má negatívny dopad na rôzne rozvojové aktivity (nezáujem obyvateľov).

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ

Obr.1 Poloha územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ v rámci Nitrianskeho VÚC

Územie mikroregiónu spolu tvorí 17 obcí s počtom 16 892 obyvateľov:

- Belince, Čeladnice, Čermany, Dvorany nad Nitrou, Horné Obdokovce, Hrušovany, Chrabrany, Kamanová, Koniarovce, Krnča, Ludanice, Nitrianska Streda, Oponice, Práznovce, Preselany, Solčany, Súlovce.

Prepojenie územia na širšie rozvojové súvislosti národného alebo regionálneho charakteru (investičné zámery väčšieho rozsahu, ktoré sa realizujú, prípadne sa plánujú v území a v jeho okolí a ako ovplyvnia implementáciu integrovanej stratégie, resp. ako na ne reaguje stratégia)

Územie mikroregiónu SVORNOSŤ je lokalizované mimo významných dopravných trás medzinárodnej a národnej dopravy, čo sa premieťa do „určitého“ odklonu podnikateľských investícií väčšieho charakteru. Keďže tento stav mal a doteraz má nepriaznivý dopad na „ekonomiku územia“ a tým i kvalitu života obyvateľov, v roku 2008 sa začala reálna príprava „významnej“ investície pre celý región. Ide o výstavbu nového úseku štvorprúdovej rýchlostnej cesty z Nitry cez Topoľčany do Hradišťa pri Partizánskom. Odhadované náklady na **65-kilometrový úsek cesty sú viac ako 8,5 miliardy korún** a Ministerstvo dopravy, pôst a telekomunikácií SR by malo investíciu projektovo pripraviť do roku 2010. Nový úsek štvorprúdovej komunikácie označenej R8 je podľa uznesenia vlády zaradený ministerstvom do programu výstavby diaľnic a rýchlostných komunikácií. Cesta, ktorá bude spájať štvorprúdové komunikácie R1 Nitra - Banská Bystrica a R2 Drietoma - Žiar nad Hronom, by mala podľa materiálu pomôcť vyrovnať regionálne rozdiely v Nitrianskom kraji.

Táto investícia priamo výrazne ovplyvní dopravnú dostupnosť do územia a jeho „otvorenie“ podnikateľom i návštevníkom. Samotná trasa povedie cez katastrálne územia obcí ležiacich pozdĺž povodia rieky Nitra a pravdepodobne bude rieku Nitra pretínať. Keďže výstavba štvorprúdovej komunikácie má začať až po príprave projektových prác, je reálny predpoklad, že jej ukončenie a danie do prevádzky sa uskutoční až v závere implementácie ISRÚ MR SVORNOSŤ, alebo dokonca až po jej ukončení a zhodnotení.

Okrem vyššie uvedeného majú na územie výrazný dopad investície realizované v krajskom meste Nitra. Obyvatelia mikroregiónu dochádzajú najmä pracovať do Priemyselného parku Nitra Sever, ktorý sa nachádza 12 km od hranice územia mikroregiónu. Priemyselný park sa rozprestiera na rozlohe viac ako 220 ha a výrobu tu rozbehlo, alebo plánuje spustiť 12 zahraničných spoločností, ktoré zatiaľ zamestnávajú vyše 5 000 ľudí. Ťahúňom priemyselného parku z pohľadu objemu výroby a tvorby zamestnanosti je spoločnosť Sony. Uvedená investícia má už v súčasnom období pozitívny dopad na územie tým, že obyvatelia mikroregiónu využívajú ponúkané pracovné miesta (dopad na pokles miery nezamestnanosti) a i tým, že „prinášajú“ svoj príjem do územia.

Doterajší rozvoj hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ od začiatku svojej činnosti realizovalo množstvo projektov na integrovaný prístup. V tabuľke 1 je uvedený prehľad projektov, ktoré deklarujú nielen záujem, ale aj reálne výsledky v tomto smere.

Tabuľka 1 Prehľad zrealizovaných projektov zameraných na integrovaný prístup

Názov projektu:	PHARE SPP – Priorita B – Pilotný projekt pre rozvoj vidieka
Názov donora, adresa:	OZ Vidiecky parlament, Hradná 338, 033 01 Liptovský Hrádok
Doba realizácie projektu:	15. 03. 2001 – 30. 09. 2001
Celkové náklady na projekt v Sk	460 000
Výška grantu/dotácie v Sk:	460 000
Názov projektu:	Rozvoj komunikačného centra v mikroregióne SVORNOSŤ
Názov donora, adresa:	Nadácia pre podporu občianskych aktivít SR, Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 10. 2001 – 31. 10. 2002
Celkové náklady na projekt v Sk	152 764,50
Výška grantu/dotácie v Sk:	152 764,50
Názov projektu:	Projekt vykonávania verejnoprospešných prác
Názov donora, adresa:	Národný úrad práce – Okresný úrad práce v Topoľčanoch, Škultétyho 1577/8, 955 01 Topoľčany
Doba realizácie projektu:	01. 03. 2002 – 31. 08. 2002
Celkové náklady na projekt v Sk	81 324
Výška grantu/dotácie v Sk:	81 324
Názov projektu:	Projekt vykonávania verejnoprospešných prác
Názov donora, adresa:	Národný úrad práce – Okresný úrad práce v Topoľčanoch, Škultétyho 1577/8, 955 01 Topoľčany
Doba realizácie projektu:	01. 03. 2002 – 31. 08. 2002
Celkové náklady na projekt v Sk	81 324
Výška grantu/dotácie v Sk:	81 324
Názov projektu:	Dobrá komunikácia – spokojnosť občana
Názov donora, adresa:	Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation, Baštová 5, 811 03 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 06. 2002 – 31. 05. 2003
Celkové náklady na projekt v Sk	302 320
Výška grantu/dotácie v Sk:	211 100
Názov projektu:	Development of a Communication Center in the Microregion
Názov donora, adresa:	Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva v SR, Fraňa Kráľa , 811 05 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 05. 2002 – 31. 03. 2003
Celkové náklady na projekt v Sk	154 221
Výška grantu/dotácie v Sk:	154 221
Názov projektu:	Pre lepší život na vidieku
Názov donora, adresa:	Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation, Baštová 5, 811 03 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 01. 2003 – 31. 12. 2003
Celkové náklady na projekt v Sk	350 012
Výška grantu/dotácie v Sk:	156 000
Názov projektu:	Realizácia separovaného zberu
Názov donora, adresa:	Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia realizácie environmentálnych programov, Bukureštská ul. 4, 813 26 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 01. 2003 – 31. 12. 2003
Celkové náklady na projekt v Sk	800 000
Výška grantu/dotácie v Sk:	800 000

Názov projektu:	Spoločné plánovanie – cesta k úspechu
Názov donora, adresa:	Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation, Baštová 5, 811 03 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 07. 2003 – 31. 12. 2003
Celkové náklady na projekt v Sk	208 230
Výška grantu/dotácie v Sk:	159 340
Názov projektu:	Projekt vykonávania verejnoprospešných prác
Názov donora, adresa:	Národný úrad práce – Okresný úrad práce v Topoľčanoch, Škultétyho 1577/8, 955 01 Topoľčany
Doba realizácie projektu:	01. 10. 2003 – 31. 03. 2004
Celkové náklady na projekt v Sk	103 158
Výška grantu/dotácie v Sk:	103 158
Názov projektu:	Pomôžme si navzájom!
Názov donora, adresa:	Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva v SR, Fraňa Kráľa , 811 05 Bratislava
Doba realizácie projektu:	01. 04. 2004 – 31. 03. 2005
Celkové náklady na projekt v Sk	289 673
Výška grantu/dotácie v Sk:	208 200
Názov projektu:	Revitalizácia sa analýza potenciálu územia v povodí rieky Nitra medzi mestami Topoľčany a Nitra
Názov donora, adresa:	Slovenská agentúra životného prostredia Centrum tvorby krajiny, Lazovná 33, Banská Bystrica
Doba realizácie projektu:	01. 08. 2004 – 31. 12. 2004
Celkové náklady na projekt v Sk	165 000
Výška grantu/dotácie v Sk:	130 000
Názov projektu:	Rozvojové stratégie vidieka a príprava miestnych a odborných kapacít prístupom LEADER
Názov donora, adresa:	Nitrianska samosprávny kraj, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
Doba realizácie projektu:	01. 07. 2006 – 31. 12. 2006
Celkové náklady na projekt v Sk	Technická pomoc
Výška grantu/dotácie v Sk:	Technická pomoc

Zdroj: Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ, 2008

Zvláštnosti daného územia a jeho komparatívne výhody oproti ostatným územiám

Medzi komparatívne výhody územia nesporne patrí prírodné bohatstvo, bohaté kultúrne dedičstvo a história územia, ktorú prezentujú zachované zvyky a tradície. Špecifikom mikroregiónu je jeho rôznorodosť krajinej štruktúry a podmienky pre aktívny relax a oddych miestnych obyvateľov i návštevníkov. Jeho poloha a lokalizácia je výhodou z hľadiska dostupnosti a možností ekonomického rozvoja. Čisté prírodné prostredie a „atraktívne“ zaujímavosti v podobe ***Oponického hradu a siedmych kaštieľov*** sú základným portfóliom pre prítiahnutie návštevníkov do územia a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu. Kvalitná poľnohospodárska pôda a vysoký stupeň zornenia predurčujú územie k rozvoju tradičných poľnohospodárskych činností.

Stupeň vidieckosti územia

Priemerná veľkosť obcí je 993 obyvateľov, hustota obyvateľstva je 94 obyvateľov na km², čím podľa definície Eurostatu možno považovať územie za vidiecke. Taktiež na úrovni

okresu možno považovať územie za prevažne vidiecky región, nakoľko na úrovni okresu žije vo vidieckych obciach 51,1 % obyvateľstva.

Administratívno-správnú príslušnosť územia

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ podľa administratívno-správneho členenia patrí do okresu Topoľčany, kraja Nitrianskeho.

Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS) a oboznámením sa s Integrovanou stratégiou rozvoja územia tvorí Prílohu č.2 v Závaznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia.

2.2 Popis prírodných zdrojov

Všeobecný opis charakteru krajiny

Klimatické pomery

Územie Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ patrí do klimatickej oblasti miernych zemepisných šírok. Ročná amplitúda medzi najteplejším a najchladnejším mesiacom sa pohybuje od 20 °C do 22 °C. Tento rozsah zaraďuje toto územie do mierne kontinentálneho podnebia. Priemerná ročná teplota ovzdušia sa pohybuje v rozmedzí od 8 °C do 10 °C¹ Priemerné januárové teploty dosahujú hodnoty v rozmedzí – 2 °C do – 4 °C, priemerné júlové teploty sa pohybujú od 18 °C do 20 °C. Prevažná časť územia má do roka menej ako 80 dní s výskytom teplôt pod bodom mrazu a interval medzi posledným a prvým dňom s teplotami – 0,1 °C a nižšími je viac ako 160 dní.

Ročne spadne v danom území priemerne 600 – 800 mm zrážok, pričom najviac zrážok pripadá na letné obdobie (približne 60 %). Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou je menej ako 100 dní za rok, jej výška je malá, pohybuje sa okolo 25 cm. Prevládajú severozápadné až severné vetry (13).

Geomorfologická a geologická charakteristika

Lokalizácia riešeného územia je v severovýchodnej časti Západoslovenského kraja, na rozhraní Panónskej panvy a Karpát. Panónska panva zasahuje do územia oblasťou Podunajskej pahorkatiny, ktorá zasahuje z juhu dvomi oddielmi – Nitrianskou pahorkatinou a Nitrianskou nivou. Z juhu a juhovýchodu predstavuje horskú obrubu pohorie Trábeč. Pohorie Trábeč je tvorené prevažne veľmi odolnými horninami, z ktorých v jadre prevládajú granodiority a ruly, doplnované obalmi z odolných karbonátových hornín – dolomitov a vápencov.

Pahorkatiny a nivy tvoria veľmi málo odolné a erózii podliehajúce spraše, sprašové hliny a riečne usadeniny. Nitrianska niva sa rozkladá pozdĺž povodia rieky Nitra a jej prítokov v pruhu širokom 1 – 4 km. Charakterizuje ju usadzovanie riečnych nánosov. Nitrianska pahorkatina je plošne najrozsiahlejší oddiel. Tiahne sa v širokom páse pod Považským Inovcom a Strážovskými vrchmi a v užšom páse v pohorí Trábeča. Dominujú v nej pleistocénne spraše a sprašové hliny.

Do uvedeného priestoru zasahuje viacero chránených území lesostepnej teplomilnej suchomilnej vegetácie a fauny teplomilnej ponticko – panónskej flóry.

¹ Poznámka: obce s nadmorskou výškou do 300 m n.m.

Súčasná situácia v environmentálnych ukazovateľoch – kvalita vody, vzduchu a pôdy environmentálne záťaž

Kvalita životného prostredia

Podľa údajov Obvodného úradu životného prostredia v Topoľčanoch² množstvo emisií v území má neustále klesajúcu tendenciu. Od roku 2002 bol zaznamenaný pokles najmä v množstve SO₂ a CO produkovaných strednými zdrojmi znečisťovania ovzdušia. Obce lokalizované v okolí mesta Topoľčany oveľa výraznejšie ovplyvňuje znečisťovania ovzdušia veľkými³ a strednými zdrojmi znečistenia a automobilovou dopravou, ktoré komparatívne zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami (TZL), oxidmi síry, oxidmi dusíka a oxidom uhoľnatým. Oveľa lepšia situácia je v oblasti pod Tríbečom, tu je negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia minimálny. Celkovo sa v mikroregióne nachádza 22 prevádzkovateľov znečistenia ovzdušia. Prehľad najväčších zdrojov znečisťovania ovzdušia prezentuje tabuľka 2.

² Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Postup pre jej hodnotenie stanovuje Zákon o ochrane ovzdušia č. 478/2002 Z.z.

³ TOMA, s.r.o., ELEKTROKARBON, a.s., THP, a.s., Chemos Slovakia, s.r.o.

Tabuľka 2 Zdroje znečisťovania na území mikroregiónu v roku 2007

Obec zdroja	Názov prevádzkovateľa	Názov zdroja	Veľkosť zdroja
Belince	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Stredisko Belince – ČS PHL	S
Čeľadince	FI NORMAN, Eugen Rybanský	Kotolňa na drevo	S
Dvorany nad Nitrou	HelioPeleta s.r.o.	Výroba drevných peliet	S
Horné Obdokovce	PD Horné Obdokovce	Farma Horné Obdokovce	S
Horné Obdokovce	ZŠ s MŠ Horné Obdokovce	Plynová kotolňa	S
Horné Obdokovce	ENERGO-SK a.s.	Domov sociálnych služieb H. Obdokovce- plynová kotolňa	S
Hrušovany	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Stredisko Hrušovany – chov	S
Chrabrany	Poľnohospodárske družstvo Ludanice	Farma Chrabrany	S
Kamanová	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Stredisko Kamanová - chov HZ	S
Koniarovce	DMG, s.r.o.	Plynová kotolňa	S
Koniarovce	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Stredisko Koniarovce – chov HZ	S
Krnča	Slovskal s.r.o.	Kameňolom Krnča II	S
Krnča	Slovskal s.r.o.	Kameňolom Krnča I	S
Krnča	TOPHOLZ s.r.o.	Kotolňa na tuhé palivo (drevný odpad)	S
Ludanice	Poľnohospodárske družstvo Ludanice	Farma VKK Ludanice	S
Ludanice	Poľnohospodárske družstvo Ludanice	Farma Ludanice Huko	S
Ludanice	JURKI-HAYTON, s.r.o.	ČSPHM Ludanice	S
Ludanice	Základná škola v Ludaniciach	Plynová kotolňa	S
Nitrianska Streda	MV SR, ekon. odbor všeob. sekcie	Plynová kotolňa	S
Nitrianska Streda	Ivan Bajcár - HERBA- združenie S.H.R.	Tabak. sušiareň SD-MNA-96-plyn	S
Oponice	Vysokoškolský poľn. podnik SPU, s.r.o.	Farma VKFD Oponice	S
Oponice	Vysokoškolský poľn. podnik SPU, s.r.o.	Stará farma Oponice	S
Práznovce	Cesty Nitra a.s.	Obaľovacia súprava	S
Práznovce	Cesty Nitra a.s.	ČS PHM Práznovce na naftu	S
Práznovce	Podnik živočíšnej výroby a.s.	Hospodársky dvor Práznovce	V
Preseľany	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Sušička obilia	S
Preseľany	Poľnohospodárske družstvo Ponitrie	Stredisko Preseľany – chov HZ	S
Preseľany	Tehelňa Preseľany s.r.o.	Tehelňa Preseľany	V
Preseľany	Základná škola s MŠ Preseľany	Plynová kotolňa	S
Solčany	Poľnohospodárske družstvo Tribeč	Farma Solčany	S
Solčany	Základná škola s MŠ Solčany	Plynová kotolňa	S
Súlovce	HYDINA Súlovce s.r.o.	Chov brojlerov	V

Zdroj: Obvodný úrad životného prostredia Topoľčany, 2008

Kvalita povrchových vôd⁴, konkrétne kvalita vody v rieke Nitre je dlhodobo monitorovaná v odbernom mieste Nitrianska Streda (riečny km 91,10). Na základe sumarizácie výsledkov klasifikácie v zmysle STN 75 7221 „Kvalita vody“ je silne až veľmi silne znečistená vo väčšine ukazovateľov. V skupine ukazovateľov kyslíkového režimu je zaradená do IV. triedy kvality, v skupine základných fyzikálno-chemických ukazovateľov je kvalita vody v toku na úrovni V. triedy kvality, v skupine

⁴ Klasifikácia kvality povrchových vôd hodnotí kvalitu vody v 8 skupinách ukazovateľov (A–kyslíkový režim, B–základné fyzikálno-chemické ukazovatele, C–skupina – nutrienty, D–skupina biologické ukazovatele, E–skupina – mikrobiologické ukazovatele, F–skupina mikropolutanty G–skupina – toxicita a H–skupina – rádioaktivita) a s použitím sústavy medzných hodnôt zaraďuje vody podľa ich kvality do piatich tried.

mikrobiologických ukazovateľov množstvo koliformných baktérií zodpovedá V. triede. Dôvodom jej silného znečistenia je výrazná antropogénna činnosť vyvíjaná v hornom úseku povodia rieky Nitra⁵, medzi významných znečisťovateľov patrí ZsVaK Topoľčany, š.p., ktoré vypustili v roku 2001 3 134,139 tis. m³ odpadových látok a Topvar, a.s., Topoľčany (549,238 tis. m³ odpadových látok). V roku 2005 celkové množstvo odpadových vôd dosiahlo množstvo 2 686, 841 tis. m³. V porovnaní s rokom 2000 sa množstvo znečisťujúcich látok znížilo o 1 556,24 t CHSK, 897,58 t BSK₅ a o viac ako 270 t NL. Ostatné toky vrátane vodných nádrží z hľadiska hodnotenia kvality ostatných povrchových vôd sú zaradené do II. – IV. triedy čistoty. Ich znečistenie spôsobujú predovšetkým splaškové vody z obcí, kde nie je vybudovaná kanalizácia.

Kvalitu podzemných vôd negatívne ovplyvňuje poľnohospodárska a priemyselná činnosť, čo vyvoláva prekračovanie stanovených limitov pre pitnú vodu (prekročenie koncentrácie limitných hodnôt Fe (0,380mg.l⁻¹), Mn (2,360 mg.l⁻¹) a nepolárnych extrahovaných látok (0,100 mg.l⁻¹)⁶. Tým, že charakter územia je viac menej výrazne poľnohospodársky, pomerne často sa vo vodách vyskytuje zvýšený obsah oxidovaných a redukovaných foriem dusíka.

Využitie územia a pôdneho fondu, lesných a vodných zdrojov, využitie poľnohospodárskej pôdy

Pedologické podmienky

Z pôdných typov sa na území katastrov obcí vyskytujú v prevažnej miere hnedozeme, nívne pôdy, ilimerizované a podzolové pôdy, na vápencoch rendziny. Vzhľadom na pestrosť geologického podkladu a rozmanitosť zvetrávania a akumulčných procesov je zastúpenie pôdných druhov široké. V horských oblastiach prevláda piesočnato-hlinitá pôda. Pôdy nív, pahorkatín a vrchovín sú prevažne bez skeletu alebo slabo skeletnaté (13).

Z hľadiska úrodnosti najrozšírenejšie zastúpenie majú veľmi produkčné a produkčné pôdy. Tie sa nachádzajú na území obcí rozprestierajúcich sa na Nitrianskej nive. Naopak v katastrálnych územiach obcí rozprestierajúcich sa pod Tríbečom majú zastúpenie pôdy s nízkou produkciou. Rozsah hĺbky humusového horizontu sa pohybuje v závislosti od kvality pôdy v rozmedzí od 18 do 90 cm (1).

Využitie pôdneho fondu

Celková plocha riešeného územia zaberá 17 953,86 ha, z toho poľnohospodárska pôda tvorí 64,73 %. Ako je uvedené v tabuľke 3, v rámci poľnohospodárskej pôdy najväčšie zastúpenie má orná pôda (10 602,12 ha). Necelých 1,65 % zaberajú trvalé trávne porasty a 2,64 % záhrady. Určitý podiel v rámci poľnohospodárskej pôdy majú i ovocné sady (134,22 ha) a vinice (113,50 ha).

⁵ Za významné zdroje znečistenia sa považujú znečisťovatelia, ktorí v roku vypustili do tokov znečisťujúce látky predstavujúce viac ako 200 t BSK₅, alebo 300 t Ch Sk_{cr}, alebo 200 t NL, alebo 5 t ropných látok.

⁶ Hodnoty prípustnej koncentrácie definované Vyhláškou MZ SR č. 51/2004 Z.z.

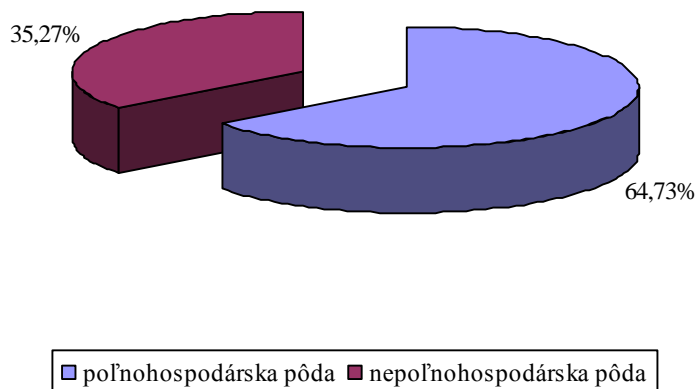
Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia v roku 2006

Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda:		
- Orná pôda	10 602,12	59,05
- Vinice	113,50	0,63
- Záhrady	474,80	2,64
- Ovocné sady	134,22	0,75
- TTP	296,92	1,65
Spolu poľnohospodárska pôda	11 621,56	64,73
Nepoľnohospodárska pôda:		
- Lesné pozemky	4 938,14	27,50
- Vodné plochy	305,47	1,70
- Zastavané plochy	772,35	4,30
- Ostatné plochy	316,34	1,76
Spolu nepoľnohospodárska pôda	6 332,30	35,27
Celkom	17 953,86	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

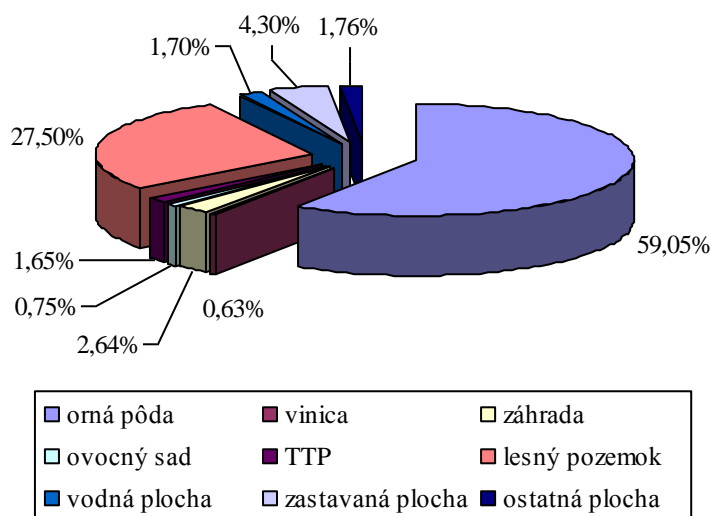
Nepoľnohospodárska pôda predstavuje 35,27 % z celkovej výmery pôdy, z toho dominujú lesy s podielom 27,50 %. Z ostatných druhov pozemkov majú najväčšiu rozlohu zastavané plochy (4,30 %), vodné plochy tvoria 305,47 ha z pôdneho fondu (graf 1).

Graf 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy v roku 2006

Na základe predchádzajúcich údajov je evidentné, že charakter územia je tvorený značným zastúpením ornej pôdy a lesných porastov (tabuľka 1 a graf 2). Podľa údajov z katastra nehnuteľností najvyššie zastúpenie ornej pôdy v rámci celkovej výmery pôdneho fondu má obec Čermany (88,89 %). V porovnaní s ostatnými obcami je zastúpenie ornej pôdy v obci Krnáč sice najnižšie (18,20 %), ale zároveň má táto obec najvyššiu výmeru lesov (68,82 %). Lesné pozemky sa vôbec nevyskytujú v Belinciach, Dvoranoch nad Nitrou, Hrušovanech, Kamanovej a Koniarovciach. Najmenší podiel lesov je v obci Ludanice (0,54 %).

Graf 2 Výmera pôdneho fondu riešeného územia v roku 2006

Využitie pôdneho fondu je do značnej miery závislé od klimatických a pôdnych podmienok. V oševnom postupe sú zastúpené obilniny, repka ozimná, slnečnica, cukrová repa, kukurica na zrnó a siláž a viacročné krmoviny. Živočišná výroba je zameraná predovšetkým na chov ošípaných a hovädzieho dobytká.

Lesy

V riešenom území sa lesné pozemky nachádzajú o výmere 4 938,14 ha, čo predstavuje 27,50 % z celého pôdneho fondu. Výrazné zastúpenie lesných pozemkov je v katastrálnych územiach obcí pod Tríbečom – najväčšie v obciach Krná, Súlovce, Solčany. V obciach ležiacich pozdĺž povodia rieky Nitra je zastúpenie lesov minimálne (13,92 %).

Drevinové zloženie lesných porastov je pomerne rôznorodé. V nižších polohách v lokalitách pozdĺž povodia rieky Nitra lesné porasty patria do vegetačného stupňa pôvodných lužných lesov, pričom z drevín sú najviac zastúpené spoločenstvá jaseňovo – brestových a dubovo – brestových lesov. Na západných svahoch Tríbeča sú typické dubovo – hrabové, dubové a vo vyšších polohách bukové lesy. Z lesných drevín je najviac zastúpený dub a buk, v menšej miere hrab, borovica a breza, primiešané dreviny sú smrekovec, jaseň, jelša, osika, duglaska, vrbá a agát.

Z hľadiska kategorizácie lesov v riešenom území hlavnou funkciou lesov je produkcia drevnej hmoty (lesy hospodárske). V lokalitách chránených území je funkcia lesov ochranná. Hlavným distribútorom drevnej hmoty sú Lesy SR, š.p., odštepny závod Topoľčianky.

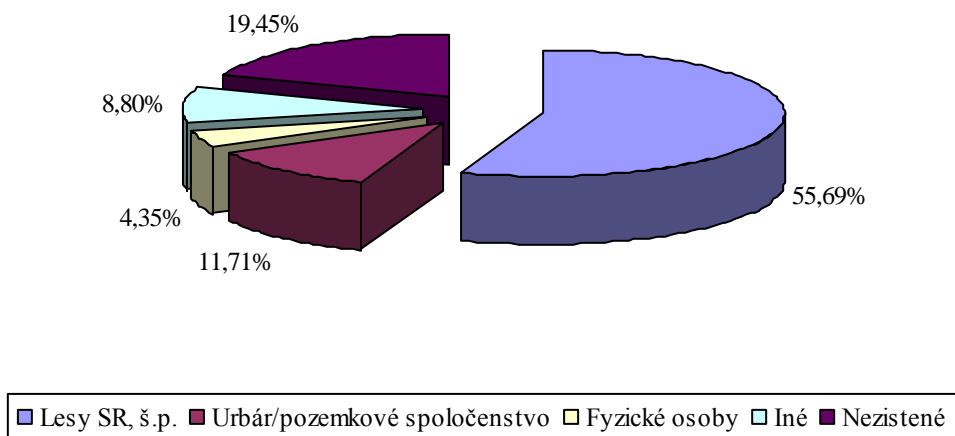
Z hľadiska vlastníctva 55,69 % lesov patrí Lesom SR, š.p., urbáre a pozemkové spoločenstvá vlastníkov lesov hospodária na výmere 578,10 ha (tabuľka 4). Z celkovej výmery lesov 4,35 % vlastní fyzické osoby (graf 3). Urbárske spoločnosti a taktiež pozemkové spoločenstvá vlastníkov lesov v prevažnej miere prenajímajú lesné pozemky Lesom SR, š.p..

Tabuľka 4 Vlastníctvo lesných pozemkov k 31. 12. 2006

Vlastníctvo lesného pozemku	Rozloha (ha)	Rozloha (%)
Lesy SR, š.p.	2 750,20	55,69
Urbár/pozemkové spoločenstvo	578,10	11,71
Fyzické osoby	214,88	4,35
Iné	434,67	8,80
Nezistené	960,28	19,45
Spolu	4 938,14	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Graf 3 Vlastníctvo lesných pozemkov v mikroregióne v roku 2006

Voda

Územie mikroregiónu patrí do povodia Nitry, ktoré je súčasťou úmoria Čierneho mora. Priemerný ročný prietok rieky Nitry v úseku stanice Nitrianska Streda je $15,2 \text{ m.s}^{-1}$, priemerná teplota vody dosahuje $10,6 \text{ }^{\circ}\text{C}$ (10). Najvýznamnejším pravostranným prítokom Nitry je Bojnianka, ktorá ústi do Nitry v Chrabranoch. Ľavostranné prítoky Nitry odvodňujú severnú a západnú časť Trávnice. Sú kratšie a málo vodnaté. Patria medzi ne potoky Dršňa pretekajúca cez Krnču a Lišná pretekajúca cez Solčany.

Vodné plochy sú prezentované vodnými nádržami, ktoré majú viacúčelové využitie. Patria sem Horné Obdokovce ($88,2 \text{ tis. m}^3$) a Bodok ($80,1 \text{ tis. m}^3$) (14). Štruktúru vodných plôch dopĺňajú i menšie nádrže, mŕtve ramená a rybníky.

Zdroje pitnej vody sa nachádzajú v pohorí Trávnica. V obci Solčany je studňa s odporúčenou výdatnosťou $6,0 \text{ l.s}^{-1}$. Významnejší zdroj pitnej vody je zdokumentovaný v obci Krnča (Sadok). Uvedený vodný zdroj HGT – 1A má výdatnosť $50,0 \text{ l.s}^{-1}$ a v budúcnosti sa uvažuje s jeho využitím pre zásobovanie skupinového vodovodu Topoľčany (14).

Výskyt a využitie nerastných surovín

Územie regiónu tvoria predovšetkým sedimenty kvartéru a neogénu. Vzhľadom na geologickú stavbu sú nerastné suroviny výraznejšie zastúpené len nerudnými surovinami,

z ktorých značné rozšírenie a ekonomický význam majú stavebné suroviny. Zo stavebných surovín sa tu vyskytujú ložiská stavebného kameňa a tehliarske suroviny. Kremenec sa ťaží v lokalite Krnča, konkrétne na ložisku Krnča – Tábor I s voľnými bilančnými zásobami 62 tis. m³ a Krnča – Tábor II (voľné bilančné zásoby 4 927 tis. m³). V Súlovciach sa nachádza opustená ťažobňa kremencov (1 312 tis. m³ voľných bilančných zásob). Najbežnejšou tehliarskou surovinou v regióne sú eolické sedimenty tvorené sprašami a sprašovými hlinami, ktoré sa ťažia v Preseľanoch. Voľné bilančné zásoby predstavujú 1 711 tis. m³, viazané 132 tis. m³. Menšie výskyty sladkovodných vápencov a travertínu sa nachádzajú v okolí Nitrianskej Stredy pri Čeladinciach (5).

Popis a vymedzenie chránených území a území NATURA 2000, ÚSES, územia spadajúce pod nitrátovú smernicu

Chránené oblasti

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) do riešeného územia (k.ú. Oponice, Súlovce, Nitrianska Streda, Solčany a Krnča) zasahuje *veľkoplošné chránené územie – chránená krajinná oblasť (CHKO) Ponitrie*. Celková výmera oblasti je 37 665 ha a prevažne ju tvorí lesná pôda. Vzhľadom na svoju nadmorskú výšku, geologické podložie a expozíciu pre Trábeč sú typické dubovo – hrabové, dubové a vo vyšších polohách bukové lesy, nachádzajú sa tu teplomilné rastlinné spoločenstvá, v ktorých rastú vzácne a chránené druhy, napr. peniažtek slovenský, hrdobárka páchnuca, hrachor benátsky, kosatec nízky, hlaváčik jarný, poniklec veľkokvetý a ľalia zlatohlavá. Z fauny je evidovaný výskyt rysa a mačky divjej ako pôvodných šeliem. Z chránených druhov sa tu nachádzajú dravé vtáky, napr. orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý, ďalej včelár obyčajný, jariabok hôrny, z chránených druhov bezstavovcov napr. fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná, jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový a stepník červený. Na území CHKO sa vyskytuje aj jelenia, srnčia, diviacia, danielia a muflónia zver.

Na území CHKO platí druhý stupeň ochrany, okrem maloplošných chránených území a ich ochranných pásiem nachádzajúcich sa na území CHKO, v ktorých platí určený stupeň ochrany územia podľa zákona (3., 4. alebo 5. stupeň ochrany).

V mikroregiónu sa nachádzajú nasledovné vyhlásené *maloplošné chránené územia*:

Národná prírodná rezervácia Hrdovická – k.ú. Nitrianska Streda o celkovej rozlohe 30,03 ha (rok vyhlásenia v 1982). V zmysle vyhlášky KÚŽP v Nitre č. 1/2004 zo dňa 10. 5. 2004, ktorá nadobudla účinnosť 1. 7. 2004, je predmetom ochrany geomorfologicky, biologicky i krajinársky významný priestor v pohorí Trábeč so zachovalými fragmentami pôvodných kyslých skalných a lesostepných rastlín a spoločenstiev na kremencoch s výskytom vzácnych a fyto geograficky významných druhov⁷.

Prírodná rezervácia Solčiansky háj - k.ú. Solčany, ktorá bola vyhlásená v roku 1984. Celková rozloha prírodnej rezervácie predstavuje 7,07 ha so 4 stupňom ochrany územia⁸. Predmetom ochrany je ochrana geomorfologicky, biologicky i krajinársky významného priestoru pohoria Trábeč so zachovalými prirodzenými dúbravami, lesostepnými i skalnými spoločenstvami na kyslom podklade na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno - výchovné ciele.

⁷ Stupeň ochrany územia 4

⁸ V zmysle vyhlášky KÚŽP v Nitre č. 1/2004 zo dňa 10.5. 2004, ktorá nadobudla účinnosť 1. 7. 2004

Prírodná pamiatka Belanov kút – k.ú. Čeladince, Chrabrany a Kovarce, vyhlásená v roku 1983 o celkovej rozlohe 2,72 ha. Predmetom ochrany v zmysle vyhlášky KÚŽP v Nitre č. 1/2004⁹ je ochrana mŕtveho ramena, jedného z posledných zachovaných zvyškov prirodzených vodných biotopov rieky Nitry (vyhlásený 4. stupeň ochrany územia).

Prírodná pamiatka Čermiansky močiar – k.ú. Čermany o celkovej rozlohe 5,4457 ha, vyhlásená roku 1988 s piatym stupňom ochrany územia. Ide o prírodnú pamiatku vyhlásenú na ochranu močaristého, ekologicky a edukačne významného biotopu v juhovýchodnej časti Bojnianskej pahorkatiny s výskytom chránených druhov živočíchov.

Chránené stromy – Sekvoja Horňany (*Sequoiadendron giganteum*) nachádzajúca sa v katastrálnom území obce Práznovce a Dub cerový Hrušovany (*Quercus cerris*) (2).

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území **NATURA 2000**, ktorého hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, **SPA**) – vyhlasované na základe smernice o vtákoch – v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**,
2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, **SAC**) – vyhlasované na základe smernice o biotopoch – v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** – pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území (3).

Osobitne chráneným územím, ktoré konkrétne zasahuje do katastrálnych území obcí pod Tríbečom i v pozdĺž rieky Nitra: Práznovce, Solčany, Krňa, Nitrianska Streda, Čeladince, Súlovce, Oponice, Hrušovany, Preseľany je **Chránené vtáčie územie č. 31 Tríbeč**, ktorého výmera je 23 802,8 ha. Dôvodom ochrany územia Tríbeč je hniezdenie orla kráľovského (*Aquila heliaca*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov výr skalný (*Bubo bubo*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), žltouchost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*).

Medzi územia európskeho významu patrí **SKUEV0133 č. 187 Hôrky** zasahujúce do k.ú. obcí Nitrianska Streda a Solčany o celkovej výmere 82,54 ha. Predmetom ochrany sú *biotopy európskeho významu*: lipovo – javorové sutinové lesy, karpatské a panónske dubovo – hrabové lesy, nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku, suché vresoviská v nížinách a pahorkatinách a druhy európskeho významu: fúzač alpský (*Rosalia alpina*) a roháč obyčajný (*Lucanus cervus*).

Biodiverzita, územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (**ÚSES**) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Táto je tvorená biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami

⁹ zo dňa 10. 5. 2004, ktorá nadobudla účinnosť 1. 7.2004

v hierarchických úrovniach: **provinciálnej, nadregionálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovni**. Do územia zasahujú tieto genofondovo významné lokality (tabuľka 5, tabuľka 6):

Tabuľka 5 Prvky ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni

Číslo	Názov	Typ	Charakteristika
vNR6	Hrdovická	nadregionálne biocentrum	uvedená v časti chránené územia
vR24	Solčiansky háj	regionálne biocentrum	uvedená v časti chránené územia
vP5	Čermiansky močiar	regionálne biocentrum	uvedená v časti chránené územia
-	rieka Nitra	regionálny biokoridor	hydrický a terestrický, tvorený spoločenstvom lužného lesa nížinného
vP2	Belanov kút	regionálny biokoridor	hydrický
nR44	VN Čermany – Hruboňovo – časť	regionálne biocentrum ¹²	-

Zdroj: Územný plán Veľkého územného celku Nitrianskeho kraja

Tabuľka 6 Prvky ÚSES na miestnej (lokálnej) úrovni

Číslo	Názov	Typ	Charakteristika
61	Zľavský potok	miestny biokoridor	pôvodný zachovalý vodný tok v sprievodnom luhu viaceré močiare – pestré hydrofilné spoločenstvá
68	Háj Obsolovce	miestne biocentrum	zbytok lesa uprostred intenzívne obrábanej oblasti
69	Dekanova chata	miestne biocentrum	výskyt chránených druhov rastlín – lúčne spoločenstvá
61	Zľavský potok	miestny biokoridor	pôvodný zachovalý vodný tok v sprievodnom luhu viaceré močiare – pestré hydrofilné spoločenstvá

Zdroj: RÚSES okresu Topoľčany, Prešov, január 1994

Okrem genofondových lokalít, ktoré sú evidované v dokumentoch ÚSES okresu Topoľčany a Nitra, sa v riešenom území nachádzajú lokálne významné mokrade, ktoré boli zaevidované v rámci mapovania mokradí na Slovensku v rokoch 1991 – 1999: Vodná nádrž Bodok (k.ú. Horné Obdokovce), Čermiansky močiar (k.ú. Čermany), Belanov kút (Čeladince, Chrabrany, Kovarce), Jeles I., Jeles II. a Lázkový potok (k.ú. Solčany), Ludanické mŕtve rameno (k.ú. Ludanice) a rameno zátišie (k.ú. Práznovce) (6).

Regulatívny európskej únie

Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR zo dňa 26. 06. 2003. Podľa tohto nariadenia bolo 1546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia podľa 3 určených kategórií obmedzení hospodárenia:

kategória A – produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia,

kategória B – produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia,

kategória C – produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia.

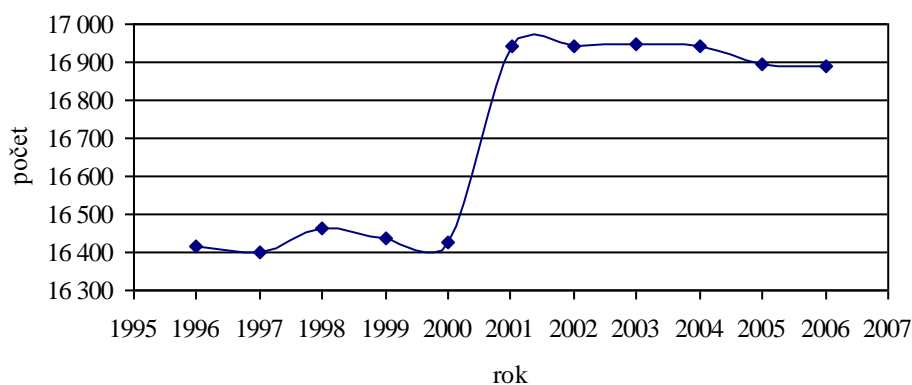
Zo 17 obcí sú všetky zaradené do zoznamu zraniteľných oblastí. V uvedených katastrálnych územiach obcí sa nachádzajú produkčné bloky s najnižším a stredným stupňom obmedzenia hospodárenia (kategória A a B) (4).

2.3 Popis demografickej situácie

Počet obyvateľov, populačné vývojové pyramídy, trendy vo vývoji jednotlivých vekových kategórií

Analýza demografického vývoja v území mikroregiónu, vychádzajúc z údajov v tabuľke 7, poukazuje za posledných desať rokov na pozitívny trend nárastu počtu obyvateľov. Výraznejší nárast je citeľný v roku 2001, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 16 944. Vývoj počtu obyvateľov zobrazuje graf 4.

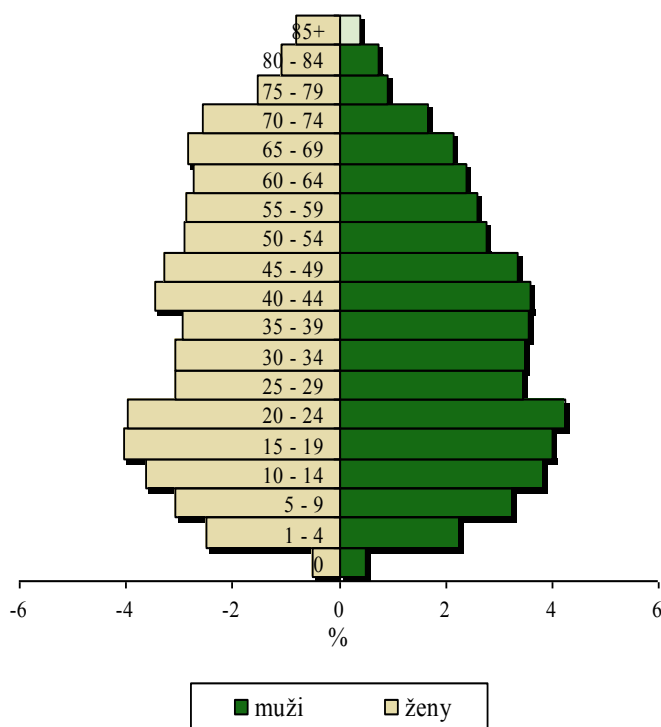
Graf 4 Vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne

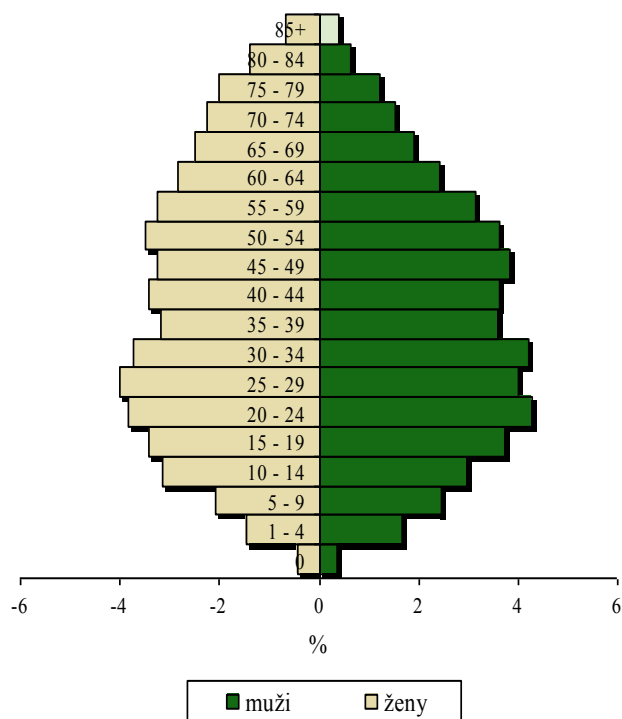
Ak porovnáme vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu, najvýraznejší nárast počtu obyvateľov v rokoch 1996 až 2006 je evidentný v Solčanoch (188 obyvateľov) a v Oponiciach (107 obyvateľov). Naopak najvýraznejší úbytok počtu obyvateľov podľa údajov zo Štatistického úradu SR (2008) je zaznamenaný v Ludaniciach (pokles o 78 obyvateľov).

Vnútornú štruktúru vývoja obyvateľstva odzrkadľujú vekové pyramídy. Pri pohľade na vekové pyramídy regiónu z rokov 1996 a 2006 je zrejmé, že trend starnutia obyvateľstva sa za sledované obdobie prehĺbil, a to najmä starnutím zdola. Kým v roku 1996 veková kategória 0-4 ročných detí predstavovala 5,78 % podiel na celkovej populácii, do roku 2006 sa tento podiel znížil na 3,95 %. Tento jav nastal aj napriek tomu, že do reprodukčného veku sa postupne dostávali vekové kategórie s vysokým percentom podielu na celkovej populácii mikroregiónu. Porovnanie vekovej štruktúry v spomínaných rokoch prezentujú grafy 5 a 6.

Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 1996

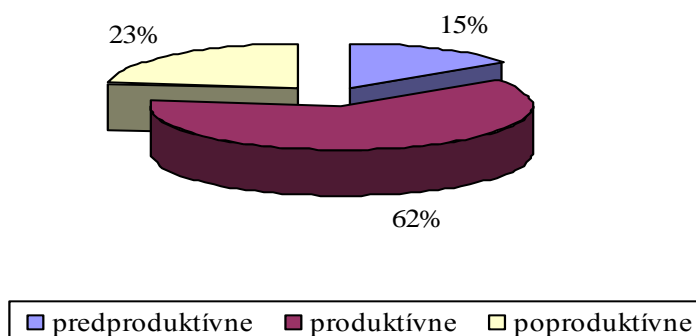
Graf 6 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2006

Štruktúru populácie územia podľa produktivity a ekonomickej aktivity

Z hľadiska demografickej štruktúry (tabuľka 7) je v predproduktívnom veku 14,65 % obyvateľov, v produktívnom veku 62,33 % a v poproduktívnom veku 23,02 %. Graf 7 zobrazuje percentuálne zastúpenie obyvateľov mikroregiónu v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku v roku 2006.

Graf 7 Demografická štruktúra obyvateľstva územia mikroregiónu v roku 2006

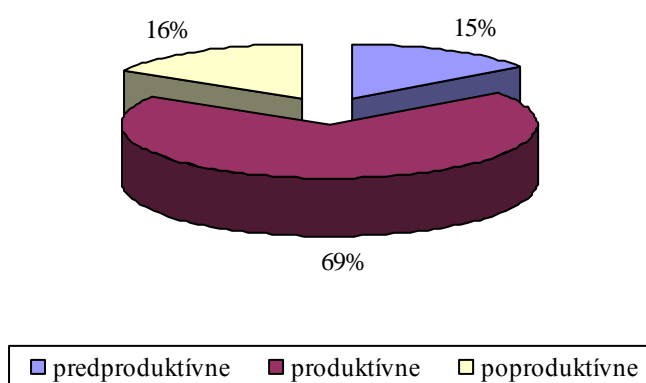
Tabuľka 7 Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1996 – 2006

Rok	OBYVATEĽSTVO														
	Predproduktívne				Produktívne				Poproduktívne				Spolu	Index starnutia	Index vitality
	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%			
1996	1 619	1 597	3 216	19,59	5 092	4 399	9 491	57,81	1 351	2 360	3 711	22,60	16 418	1,15	0,87
1997	1 591	1546	3 137	19,13	5 123	4 443	9 566	58,33	1 345	2 351	3 696	22,54	16 399	1,18	0,85
1998	1 551	1485	3 036	18,44	5 186	4 506	9 692	58,88	1 356	2 377	3 733	22,68	16 461	1,23	0,81
1999	1531	1444	2 975	18,10	5 212	4 521	9 733	59,22	1 352	2 375	3 727	22,68	16 435	1,25	0,80
2000	1490	1402	2 892	17,61	5 243	4 538	9 781	59,55	1 372	2 380	3 752	22,84	16 425	1,30	0,77
2001	1506	1425	2 931	17,30	5 526	4 736	10 262	60,56	1 347	2 404	3 751	22,14	16 944	1,28	0,78
2002	1477	1365	2 842	16,77	5 562	4 738	10 300	60,80	1 345	2 455	3 800	22,43	16 942	1,34	0,75
2003	1421	1329	2 750	16,23	5 611	4 769	10 380	61,26	1 354	2 461	3 815	22,51	16 945	1,39	0,72
2004	1384	1285	2 669	15,75	5 672	4 780	10 452	61,69	1 348	2 474	3 822	22,56	16 943	1,43	0,70
2005	1306	1254	2 560	15,15	5 722	4 748	10 470	61,98	1 369	2 494	3 863	22,87	16 893	1,51	0,66
2006	1267	1207	2 474	14,65	5 750	4 779	10 529	62,33	1 372	2 517	3 889	23,02	16 892	1,57	0,64

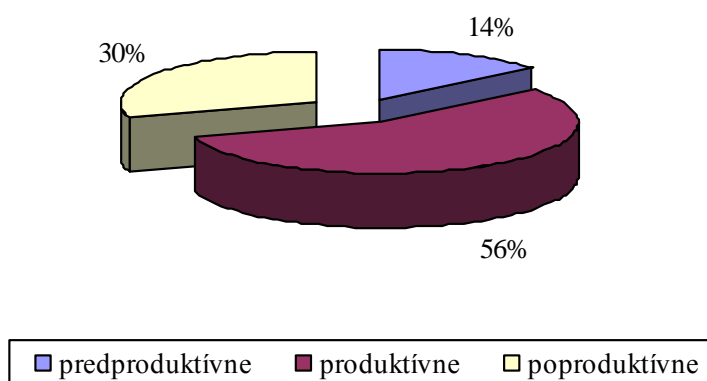
Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

V rámci vnútorných ukazovateľov, podľa údajov zo Štatistického úradu SR (2008), majú jednotlivých obciach mikroregiónu najvyššie percentuálne zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku Dvorany nad Nitrou a Práznovce. Obyvateľstvo v produktívnom veku nad 65 % je v Preseľanoch. Najmenej – 55,47 % obyvateľov v tejto kategórii je v Čermanoch. Najvyrovnanejšiu demografiu má obec Dvorany nad Nitrou, tento stav vyplýva predovšetkým z vyváženejšieho pomeru zastúpenia obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku (zastúpenie obyvateľov v poproduktívnom veku je 19,07 %). Ak porovnáme percentuálne zastúpenie mužov a žien na základe demografickej štruktúry (graf 8 a graf 9), je evidentné, že rozdiel medzi mužmi a ženami v poproduktívnom veku je výrazný. Naopak v predproduktívnom veku majú vyššie zastúpenie muži.

Graf 8 Demografická štruktúra mužov v roku 2006

Graf 9 Demografická štruktúra žien v roku 2006

Trendy v demografických pohyboch, ich príčiny

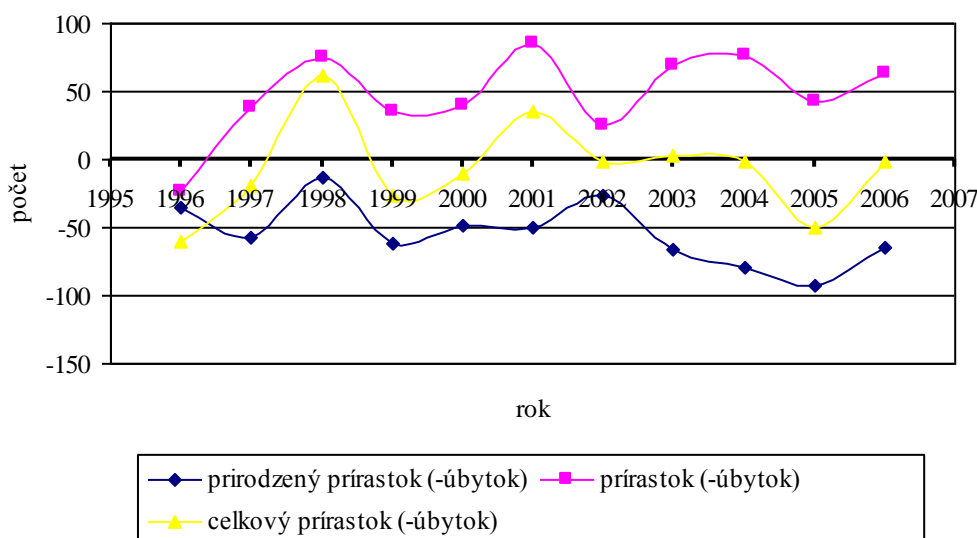
Z hľadiska trendov vývoja prirodzených prírastkov obyvateľstva podľa údajov prezentovaných v tabuľke 8 je zrejmé, že v celom území prevyšuje počet zomrelých obyvateľov nad počtom narodených detí, pričom v poslednom sledovanom roku je zaznamenaný pozitívnejší trend v tomto smere. Opačná situácia je v oblasti migrácie obyvateľstva, od roku 1996 do roku 2006 je evidentný nárast počtu prisťahovaných obyvateľov (graf 10).

Tabuľka 8 Bilancia obyvateľstva riešeného územia v rokoch 1996 – 2006

Rok	Živo-narodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Prisťahovaní	Odstaňovaní	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
1996	170	206	-36	246	270	-24	-60
1997	153	210	-57	336	298	38	-19
1998	164	177	-13	312	237	75	62
1999	152	214	-62	307	271	36	-26
2000	144	193	-49	262	223	39	-10
2001	133	183	-50	294	208	86	36
2002	139	166	-27	314	289	25	-2
2003	135	201	-66	302	233	69	3
2004	117	196	-79	322	245	77	-2
2005	124	217	-93	347	304	43	-50
2006	137	201	-64	308	245	63	-1

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Graf 10 Vývoj prirodzeného prírastku (úbytku) a migrácie obyvateľstva v rokoch 1996 – 2006

Spomedzi obcí najvýraznejší prirodzený úbytok majú Horné Obdokovce (ŠÚ SR, 2008). Naopak, pozitívne hodnoty prirodzeného prírastku v roku 2006 boli zaznamenané v Práznovciach a v Súlovciach. Z pohľadu pozitívnej migrácie evidentný nárast počtu prisťahovaných obyvateľov je zrejmy v Belinciach (15). Naopak najviac obyvateľov sa odšťahovalo z Ludaníc.

Podľa údajov uvedených v tabuľke 9, podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov územia tvorí 48,91 %. Táto hodnota je vyššia ako podiel ekonomicky aktívnych občanov nielen celého okresu, ale i Nitrianskeho kraja a Slovenskej Republiky.

Tabuľka 9 Porovnanie demografie územia s priemerom okresu, kraja a SR v roku 2006

	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien v %	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Podiel ekonomicky aktívnych v %
	Spolu	Muži	Ženy			
MR SVORNOSŤ	16 892	8 389	8 503	50,34	8 262	48,91
Okres Topoľčany	74 031	36 262	37 769	51,02	35 447	47,88
Nitriansky kraj	707 305	341 841	365 464	51,67	340 615	48,16
SR	5 393 637	2 615 914	2 777 723	51,50	2 586 944	47,96

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostného zloženia je možné považovať územie združenia za etnograficky homogénne, nakoľko podľa údajov uvedených v tabuľke 10 podiel slovenskej národnosti tvorí 98,72 %. K českej národnosti sa hlási 0,27 % obyvateľov, k maďarskej národnosti 0,21 % obyvateľstva, skupinu rómskeho etnika predstavuje 0,34 % obyvateľov. Veľmi nízke zastúpenie majú obyvatelia ďalších národností: nemeckej, poľskej a ukrajinskej. V rámci jednotlivých obcí najviac – 55 občanov sa hlási k rómskej národnosti v Práznovciach.

Tabuľka 10 Národnostné zloženie obyvateľstva v mikroregióne v roku 2001

Národnosť	Počet	%
Slovenská	16 697	98,72
Maďarská	36	0,21
Rómska	57	0,34
Rusínska	1	0,01
Ukrajinská	2	0,01
Česká	46	0,27
Nemecká	13	0,08
Poľská	6	0,04
Chorvátska	1	0,01
Ostatné, nezistené	54	0,32
Spolu	16 913	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Vierovyznanie

Z hľadiska vierovyznania v obciach mikroregiónu na 88,39 % prevláda rímskokatolícke vierovyznanie. Z trvalo žijúcich 16 913 obyvateľov sa ku Rímskokatolíckej cirkvi hlási 14 949 obyvateľov. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria občania hlásiaci sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, čo predstavuje 6,86 %. Svoje zastúpenie tu majú gréckokatolíci (0,09 %) a obyvatelia hlásiaci sa ku Kresťanským zborom (0,12 %). Na základe údajov uvedených v tabuľke 11 bez vyznania je 3,25 % obyvateľov.

Tabuľka 11 Religiózná štruktúra obyvateľov v roku 2001

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	14 949	88,39
Gréckokatolícka cirkev	16	0,09
Pravoslávna cirkev	5	0,03
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1 161	6,86
Reformovaná kresťanská cirkev	8	0,05
Evanjelická cirkev metodistická	6	0,04
Apoštolská cirkev	9	0,05
Starokatolícka cirkev	2	0,01
Cirkev československá husitská	3	0,02
Cirkev adventistov siedmeho dňa	4	0,02
Kresťanské zbory	21	0,12
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	16	0,09
Ostatné	5	0,03
Bez vyznania	549	3,25
Nezistené	159	0,94
Spolu	16 913	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Ak porovnáme náboženskú skladbu obyvateľov medzi jednotlivými obcami, vidíme, že výrazné zastúpenie obyvateľov evanjelického vierovyznania žije v Čeladinciach (66,89 %), v Nitrianskej Strede (40,42 %) a v Krnči (36,61 %).

Vzdelanostná úroveň – stupeň aj druhy, vývojové trendy vo vzdelanosti

Podľa najvyššieho ukončeného stupňa vzdelania má 27,74 % obyvateľov spoločného územia dosiahnuté učňovské vzdelanie bez maturity, 25,86 % základné vzdelanie a 14,35 % úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou). Počet vysokoškolsky vzdelaných občanov je nízky, tvorí 3,46 % (tabuľka 12).

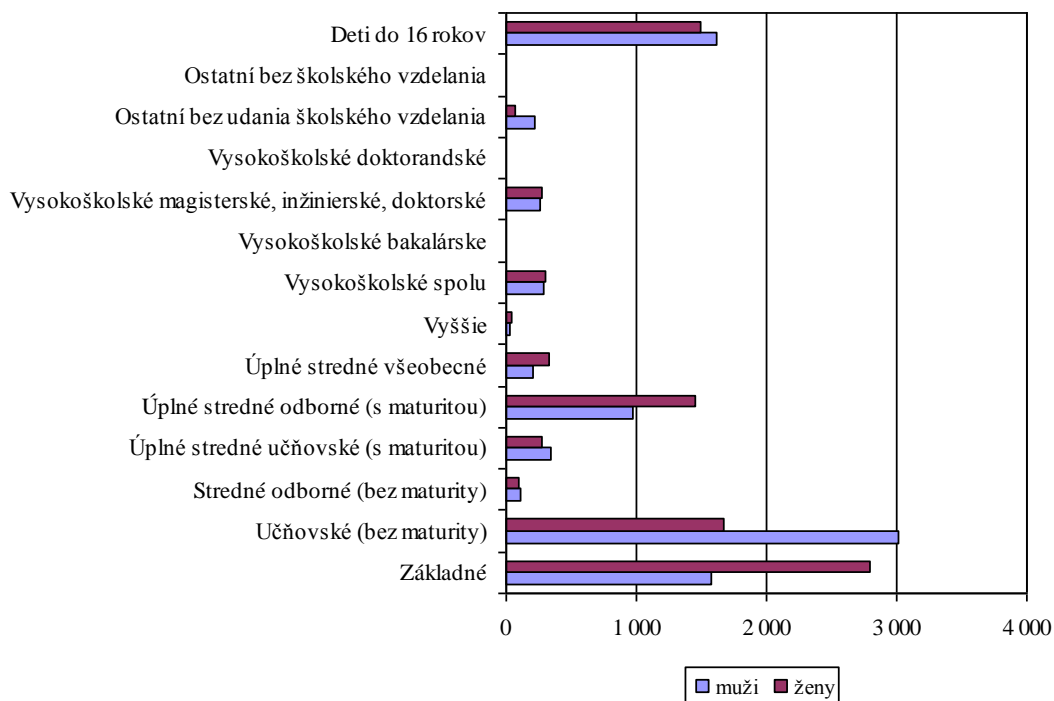
Tabuľka 12 Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva v roku 2001

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	%
Základné	1 577	2 796	4 373	25,86
Učňovské (bez maturity)	3 018	1 674	4 692	27,74
Stredné odborné (bez maturity)	106	92	198	1,17
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	341	276	617	3,65
Úplné stredné odborné (s maturitou)	972	1 455	2 427	14,35
Úplné stredné všeobecné	206	333	539	3,19
Vyššie	24	39	63	0,37
Vysokoškolské spolu	285	301	586	3,46
– bakalárske	15	17	32	0,19
– magisterské, inžinierske, doktorské	259	276	535	3,16
– doktorandské	11	8	19	0,11
Ostatní bez udania školského vzdelania	220	65	285	1,69
Ostatní bez školského vzdelania	8	15	23	0,14
Deti do 16 rokov	1 613	1 497	3 110	18,39
Spolu	8 370	8 543	16 913	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Vyšší počet mužov, ako znázorňuje graf 11, má dosiahnuté učňovské vzdelanie, naopak vyšší počet žien má dosiahnuté základné a úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou).

Graf 11 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v roku 2001

Čo sa týka vzdelanostnej úrovne v jednotlivých obciach, najvyšší podiel obyvateľov so základným vzdelaním je v Súlovciach (34,72 %). Dominantné zastúpenie obyvateľov s učňovským vzdelaním – nad 30 % majú obyvatelia žijúci v Kamanovej, Dvoranoch nad Nitrou a v Solčanoch. Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v Chrabranoch (5,56 %), čo je vlastne prímestská obec. Z hľadiska špecializácie až 47,09 % vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov má ukončené univerzitné vzdelanie, potom nasleduje ekonomické a technické zameranie (tabuľka 13).

Tabuľka 13 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľstva riešeného územia v roku 2001

	Muži	Ženy	Spolu
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	100	176	276
- technické	62	25	87
- ekonomické	41	49	90
- poľnohospodárske	53	25	78
- ostatné	29	26	55
Vysokoškolské spolu	285	301	586

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Keďže v prípade prezentovaných údajov vzdelanostnej štruktúry obyvateľov mikroregiónu sa v popise vyššie vychádzalo z údajov získaných z SODB 2001, vzhľadom na aktuálny rok 2008 je predpoklad „určitého posunu“ v súčasnej vzdelanostnej štruktúre obyvateľov.

Prehľad zručností obyvateľstva

Územie mikroregiónu disponuje kapacitami pre budovanie identity územia vo „forme“ zručných ľudí, ktorí sa zaoberajú rôznou činnosťou a záľubami (tabuľka 14). Je záujem využiť šikovnosť a zručnosti týchto ľudí pre prezentovanie územia a budovanie jeho vnútornej identity.

Tabuľka 14 Zruční ľudia na území mikroregiónu

Meno	Bydlisko	Činnosť Remeslo	Živnosť	Poznámka
Gogová Gabriela	Chrabrany	Dôchodkyňa- vyšívanie	nie	vyšívanie
Švajlenová Anna	Solčany	Dôchodkyňa- cukrárka	nie	Zákusky, skladaník
Ondrušová Anna	Solčany	Dôchodkyňa cukrárka	- nie	skladaník
Šrajová Marta	Solčany	Dôchodkyňa vyšívanie	- nie	
Klačanská Viera	Solčany	Inv. Dôchodkyňa - vyšívanie	nie	cukrárka
Lukáčová Margita	Solčany	Zamestnaná cukrárka	- nie	torty
Trenčanská Eva	Nitrianska Streda	Zdobenie vajíčok	nie	
Fodorová Monika, Mgr.	Chrabrany	zamestnaná	nie	aranžovanie
Bumbala Milan	Oponice	rezbár	nie	Poľovnícke motívy
Štrajcher Zdeno	Krnča	maliar	nie	
Hodál Ján	Krnča	rezbár	nie	
Križma Lukáš	Krnča	rezbár	nie	
Hýrošová Yveta	Koniarovce	Zdobenie perníkov, pečenie vianočných ozdôb	nie	
Miškolci Július	Koniarovce	Vyrezávanie z dreva, maľovanie tanierov a drev. ozdôb	nie	
Mošat' Ján	Hrušovany	Pletenie šálov	nie	

Zdroj: Vlastný prieskum

2.4 Popis spoločenských, inštitucionálnych, kultúrnych a historických zdrojov**Situácia v školstve, zdravotníctve, sociálnych a iných verejných službách;**

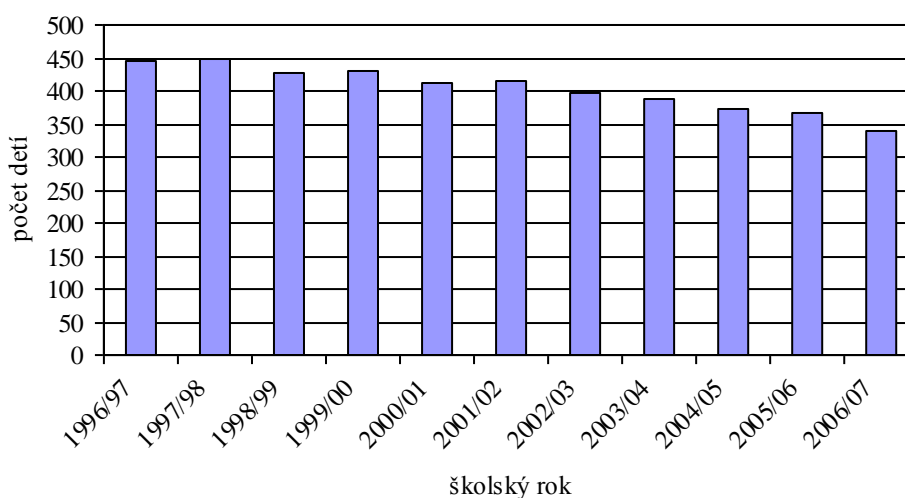
Pre deti bývajúce v obciach mikroregiónu slúži 13 materských škôl, v 4 obciach sa materské školy nenachádzajú. V súčasnosti uvedené materské školy navštevuje 340 detí. Najmenej detí v rámci celého územia je v materských školách v Súlovciach (9) a v Chrabranoch (17). Len vo väčších obciach ako sú Solčany a Krnča je počet detí v materských školách vyšší. Vývoj počtu detí v materských školách nie je priaznivý, za posledných sledovaných 11 rokov predstavuje pokles o viac ako 20 % (tabuľka 15, graf 12).

Tabuľka 15 Vývoj počtu detí v materských školách

Školský rok	Počet detí	Školský rok	Počet detí
1996/97	445	2002/03	397
1997/98	448	2003/04	389
1998/99	427	2004/05	374
1999/00	431	2005/06	366
2000/01	411	2006/07	340
2001/02	414		

Zdroj: Obecné úrady, 2008

Graf 12 Vývoj počtu detí v materských školách

V rámci 17 obcí je základné školstvo zastúpené 10 základnými školami. V obciach Horné Obdokovce, Preseľany, Solčany, Ludanice fungujú plne organizované základné školy, v ostatných základných školách žiaci navštevujú len I. stupeň vyučovania. Materiálne – technické zabezpečenie škôl je na rôznej úrovni, v prevažnej väčšine stav školských budov a objektov nevyhovuje súčasným potrebám. V niektorých prípadoch využitie voľných priestorov v budovách bolo riešené presunom materských škôl (napr. Horné Obdokovce, Chrabrany).

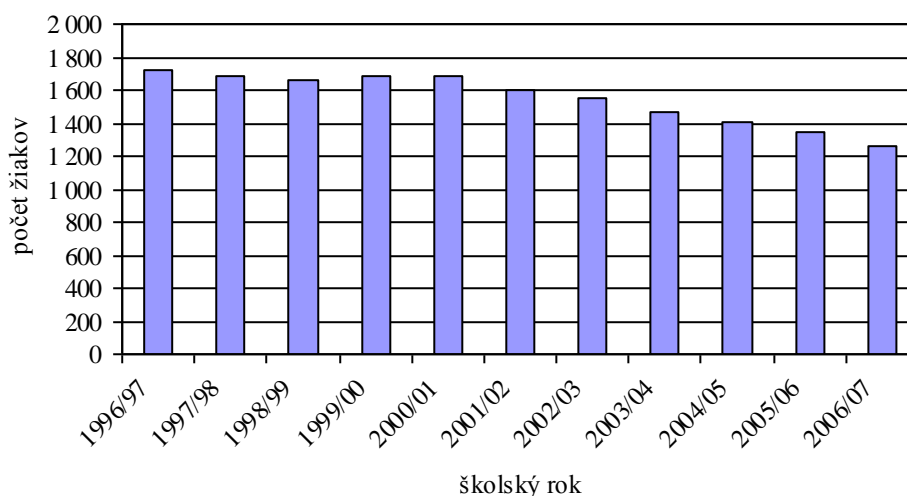
Mnohé z uvedených škôl sa aktívne zapájajú do projektov. Ide predovšetkým o projekty Otvorená škola, Zdravá škola, Infovek a mnohé ďalšie. Na zachovanie činnosti škôl má veľký vplyv počet žiakov navštevujúcich tieto školy. V školskom roku 1996/1997 základné školy navštevovalo 1 718 žiakov (tabuľka 16). Pokles počtu žiakov od roku 1996 o 36 % kopíruje stav poklesu natality v území mikroregiónu (graf 13).

Tabuľka 16 Vývoj počtu žiakov v základných školách

Školský rok	Počet žiakov	Školský rok	Počet žiakov
1996/97	1 718	2002/03	1 554
1997/98	1 685	2003/04	1 468
1998/99	1 658	2004/05	1 412
1999/00	1 683	2005/06	1 343
2000/01	1 685	2006/07	1 263
2001/02	1 598		

Zdroj: Obecné úrady, 2008

Graf 13 Vývoj počtu žiakov v základných školách

Sociálna a zdravotná infraštruktúra

Poskytovanie sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb v rámci územia je zabezpečované prostredníctvom 2 sociálnych zariadení pre dospelých: SENIOR – Domov dôchodcov a sociálnych služieb Horné Obdokovce, n.o. s kapacitou 23 lôžok, ktorého zriaďovateľom je obec Horné Obdokovce a Domov sociálnych služieb Horné Obdokovce pod pôsobnosťou Vyššieho územného celku Nitra (domovy sociálnych služieb) s kapacitou 100 lôžok. Okrem spomínaných zariadení prevažná väčšina obcí prevádzkuje opatrovateľskú službu a zároveň poskytuje a zabezpečuje roznos stravy pre starších obyvateľov. V niektorých obciach komplexnú sociálnu starostlivosť o chorých a starých občanov poskytovaním opatrovateľskej služby v domácom prostredí zabezpečuje taktiež OZ Spokojnosť. V obciach lokalizovaných v blízkosti mesta Topoľčany obyvatelia využívajú služby Slovenského červeného kríža (služby vývarovne a taktiež možnosť rozvozu stravy, sociálny taxík, asistenčná služba v poliklinike).

Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov je zabezpečená prostredníctvom ambulancií praktických lekárov pre deti a dospelých a sieťou lekární vo väčších obciach (Solčany, Ludanice, Preseľany). Komplexné zdravotné služby obyvateľom poskytuje Nemocnica Topoľčany n.o. prostredníctvom 14 lôžkových oddelení s celkovou kapacitou 427 lôžok.

Prehľad a opis inštitúcií pôsobiacich v území – na miestnej, regionálnej aj národnej úrovni, ak sú tieto lokalizované v území, vrátane obecných úradov

V mikroregióne pôsobí 17 samospráv prezentovaných obecnými úradmi. Zo siete ďalších inštitúcií má v území zastúpenie matrika, a to v obciach Ludanice, Preseľany, Horné Obdokovce, Solčany. Spoločný stavebný úrad je v Solčanoch, v Preseľanoch a v meste Topoľčany. Ďalšie inštitúcie sa v mikroregióne nenachádzajú.

Z pozície úloh vo verejno-súkromnom partnerstve má významný podiel práve zastúpenie a činnosť samosprávy. Práve obce Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ mikroregiónu sú nositeľmi myšlienky aplikovania rozvoja územia integrovaným spôsobom.

Prehľad kultúrnych a historických zdrojov vrátane stručného opisu histórie územia, prehľad pamiatok zaradených do pamiatkovej starostlivosti a ich súčasný stav i využitie, popis tradícií a duchovného dedičstva

V obciach mikroregiónu je 18 kultúrnych domov, ktoré slúžia na spoločenské posedenia, zábavu i kultúru pre obyvateľov. K dispozícii je 16 knižníc a 3 funkčné kiná. Miestnosti s kinosálou je viac, ibaže sú už mimo prevádzky. V regióne sa nachádza 1 pamätná izba – v Dvoranoch nad Nitrou, ktorá je sprístupnená pre návštevníkov.

Voľnočasové centrá pre deti a mládež sú zastúpené pomenej, klubov pre mládež je 4 a detských ihrísk je 12, kde patria i detské ihriská v areáloch materských škôl. Takmer v každej obci sa nachádza futbalové ihrisko a vo väčších obciach, kde je väčšia základná škola aj telocvičňa, zvyčajne i s posilňovňou. V Horných Obdokovciach a v Krnči pre oddych majú možnosť obyvatelia využiť kolkáreň. V obciach Hrušovany a Solčany sa nachádzajú multifunkčné športové ihriská.

Na úrovni mikroregiónu a taktiež v jednotlivých obciach sa organizujú mnohé regionálne kultúrne podujatia, ktoré sa viažu na náboženské sviatky, tradície alebo udalosti späté s poľnohospodárstvom:

- Kultúrne leto a kultúrne Vianoce (Mikroregión Západný Trábeč)
- Festival speváckych skupín (Nitrianska Streda)
- Výstup na Oponický hrad (Oponice) pod názvom „Stredovek na Oponickom hrade“ s ukážkami života v stredoveku
- Kultúrne leto – Dožinky (Preseľany)
- Tradičný poľovnícky ples v Ludaniciach
- Volavkine výtvarné dni – pre deti pod záštitou akademického maliara Martina Benku
- Družobná akcia s KUD zo Soljan (Chorvátsko) – Krnča
- Výstava domácich zákuskov (Krnča)
- Výstava „Mladé umenie“ (Krnča)
- Jablko roka (Oponice, Preseľany)
- Farský turnaj (Ludanice, Dvorany nad Nitrou, Kamanová)

Okrem týchto spomínaných podujatí každá obec organizuje pravidelné akcie pre občanov ako Pochovávanie basy, Deň matiek, Sadenie májov, Jánske ohne, Deň detí, Oslavy SNP, Úcta k starším, Vianoce a mnohé ďalšie.

Stopy minulosti sú dodnes zachované prostredníctvom prvkov pôvodnej ľudovej architektúry (charakteristické dlhé domy, v ktorých žilo viacero rodín), ľudových krojov a udržiavaním folklórnych tradícií (taktiež dychových hudieb a piesní). V oblasti gastronómie je známa regionálna špecialita „Solčiansky skladaník“¹⁰, tradície prezentuje i umelecké kováčstvo, rezbárstvo, výrobky z prútia a mnohé iné remeslá.

Územie je rodiskom a pôsobiskom mnohých významných osobností kultúrneho, náboženského, politického a športového života. Medzi rodákov patria významné spisovateľky Zlata Dôňcová (1906 – 1986 Nitrianska Streda) a Elena Križanová – Bryndzová (Ludanice). V Oponiciach pôsobila Geraldina Apponyiová, ktorá sa neskôr stala albánskou kráľovnou. V Chrabranoch sa narodili PhDr. Peter Kopecký, ktorý bol mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom SR v Rumunsku a v Moldavskej republike a Ing. Dezider Goga, ktorý bol ministrom obchodu SSR.

¹⁰ koláč z kysnutého cesta s makovou, orechovou, tvarohovou plnkou a slivkovým lekvárom

V oblasti športu sú významní rodáci zo Solčian Anton Švajlen – futbalový brankár, strieborný z olympiády a Anton Ondruš¹¹ majster Európy vo futbale z roku 1976.

V mikroregióne pôsobí rôznorodé množstvo záujmových spoločenských organizácií (87), ktoré vyvíjajú bohatú činnosť. Sú to najmä aktívne športové kluby, spevácke i folklórne skupiny, Jednota dôchodcov Slovenska, Dobrovoľný hasičský zbor a mnohé ďalšie. V obci Krnča funguje 15 záujmových útvarov z toho 2 športové kluby, 3 súbory a 10 verejnoprospešných organizácií. Najatraktívnejší v tejto obci je folklórny súbor Krnčanka, ktorí má zahraničnú spoluprácu s Chorvátskom. Patronát nad spravovaním zručaniny Oponického hradu občianske združenie Apponián. Základné portfólio bohatého kultúrneho a spoločenského života prezentuje prehľad 87 rôznych spoločenských organizácií uvedený v tabuľke 17.

Tabuľka 17 Organizácie pôsobiace na území mikroregiónu

Obec	Organizácia
Čeladince	Divadelný krúžok
	PZ Hrdovická
Čermany	TJ Družstevník
Dvorany nad Nitrou	DHZ
Horné Obdokovce	OFK
	PZ Hrabina
	Obečný HZ
	Cyklistický klub H. Obdokovce
	JDS klub H. Obdokovce
Hrušovany	OFK
	SZ záhradkárov
	SČK
	DHZ
	Spevácky zbor Večernica
	JDS
Chrabrany	OFK
	DHZ
	Dychová hudba Chrabranka
	SZ záhradkárov
	SZ chovateľov
Kamanová	OFK
	SČK
	DHZ
Koniarovce	TJ Družstevník
Krnča	OFK
	Kolkársky klub
	Evanjelický cirkevný zbor
	Katolícky cirkevný zbor
	Folklórna skupina Krnčianka
	Únia žien Slovenska
	Matica Slovenská
	Zväz protifašistických bojovníkov
	Krúžok ml. priateľov poľovníctva
	SČK
	DHZ
	Jednota dôchodcov Slovenska
	SZ chovateľov

¹¹ kapitán národného mužstva ČSSR

Obec	Organizácia
	Spoločenstvo majiteľov lesných pozemkov PZ Kamenná, Solčany
Ludanice	OFK Turistický klub Dychová hudba Švitorka Dychová hudba Ludančanka Spevácky súbor Seniorské srdce DHZ PZ Ponitran Jednota dôchodcov Slov. Snaha pomôcť
Nitrianska Streda	TJ Družstevník Spevácka skupina Stred'anka Zväz protifašistických bojovníkov Urbárska spoločnosť – pozemkové hospodárstvo Divadelný krúžok PZ Hrdovická Turistický klub BORINA
Oponice	OFK Odtal - potal hudobná skupina SZ záhradkárov SZ chovateľov Jednota dôchodcov APONIÁN
Práznovce	OFK DHZ Dychová hudba Práznovanka Cimbalová muzika Dunkovci
Presel'any	OFK DHZ Divadelný súbor Rondo Chránový spevácky zbor Amadeo Spevácka skupina Studnička JDS SZ záhradkárov PZ Mana
Solčany	OFK Dychová hudba Požiarnik Spevácka skupina Lišňanka Spevácka skupina Ruža Združenie urbárikov Združenie vlastníkov poľovných pozemkov Kamenná PZ Trábeč II Horolezecký klub James DHZ JDS
Súlovce	Združenie urbárikov obce Súlovce PZ Vlčia skala DHZ Jednota dôchodcov Slov.

Zdroj: Vlastný prieskum

Kultúrne a historické zdroje

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ sa vyznačuje vysokým potenciálom a rôznorodosťou kultúrneho dedičstva. Nálezy z pohrebiska v Ludaniciach pochádzajú z eneolitu, čo je charakteristické výrobou veľkých medenných nástrojov. Územie bolo intenzívnejšie osídlené v mladej a neskorej dobe bronzovej, kedy sem prenikala lužická kultúra. Sídliiská lužickej kultúry sa nachádzajú v blízkosti vodných tokov a hradiská slúžili ako útočiská. V rámci osídľovania bolo Ponitrie pripojené do uhorského štátu, kde významnú úlohu mali kráľovské hrady – Oponický hrad v obci Oponice, ktorý vznikol v 14. storočí. Z 13. storočia pochádzajú archeologické náleziská benediktínskeho kláštora v Ludaniciach.

Hustota osídlenia územia bola podmienená výhodnou geografickou polohou. Najstaršie a najhustejšie osídlenie sa sústreďovalo po oboch stranách rieky Nitry a jej prítokoch. Pôdu vlastnila stará rodová šľachta. K tejto šľachte patrili hornonitriansky rod Diviackovcov, ktorí vlastnili v polovici 13. storočia rodové majetky aj v Krnči. K starej rodovej šľachte patrili aj rod Ludanickovcov, ktorý mal majetky na oboch stranách rieky Nitry (Chrabrany, Nitrianska Streda, Čeladince). Po tatárskom vpáde (1241) vznikli na území kamenné hrady (Oponice). Oponický hrad a panstvo, ku ktorému patrili aj Preseľany, Hrušovany si v roku 1395 Apponiovci rozdelili a Preseľany sa stali strediskom iného panstva, kde sa pripojili aj ďalšie obce.

Územie sa dostalo do styku s Turkmi až po moháčskej bitke (1526), keď po neúspešnej výprave na Viedeň (1529), začali ich vojská na jeseň 1530 pustošiť západné Slovensko. Bočkajovské povstalecké vojská prenikli na územie roku 1605 a zaujali celé údolie Nitry. Turci na územie mikroregiónu prenikali i v rokoch 1663 – 1664, kedy k vojne došlo kvôli pohraničným sporom. Po vytlačení Turkov zo Slovenska a porážke Tokolyho povstania zaplavilo územie Slovenska nemecké vojsko, ktoré sa kruto pomstilo povstalcami a zavádzalo tu tvrdý absolutistický režim.

Prvé písomné zmienky o obciach mikroregiónu pochádzajú z 12. až 14. storočia. Najstaršia obec je Solčany, ktorej prvá písomná zmienka je z roku 1113. Najmladšou obcou je Kamanová, kde prvá písomná zmienka sa dokladuje z roku 1419.

Kultúrne a historické pamiatky

Nehnutelné pamiatky zapísané v Ústrednom zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok na Slovensku nachádzajúce sa na území mikroregiónu:

- Neogotická kaplnka Zmŕtvychvstalého Krista z roku 1892 (Čermany)
- Kaštieľ pôvodne renesančný z roku 1650, prestavaný v 18. a koncom 19. st. (Horné Obdokovce)
- Mauzóleum rodiny Stummerovcov, secesné zo začiatku 20. st. (Horné Obdokovce)
- Rímsko – katolícky kostol sv. Martina renesančný z polovice 17. st. (prvá písomná zmienka o kostole je z roku 1318), v r. 1736 a 19. st. prestavaný (Hrušovany)
- Rímsko-katolícka kaplnka sv. Anny, baroková z roku 1718, prestavaná v roku 1944 a 1996, zachovalá okružnicová zástavba jadra obce (Chrabrany)
- Kúria baroková z 18. st. (Koniarovce)
- Pomník SNP (Krnča)
- Obraz sv. Kozmu a Damiána z roku 1781 (Ludanice)
- Socha sv. Donáta – kultúrna pamiatka (Ludanice)
- Socha sv. Jána Nepomuckého (Ludanice)

- Zrúcaniny benediktínskeho opátstva z 13. st. so zachovalými fragmentami v základoch pod terénom (Ludanice)
- Rímsko – katolícky kostol, klasicistický, 1 785 – 90 sv. Filipa a Jakuba (Nitrianska Streda)
- Evanjelický kostol, artikulárny barok, z roku 1 748 (Nitrianska Streda)
- Kaštieľ z roku 1 537, pôvodne renesančný (Nitrianska Streda)
- Kaštieľ klasicistický zo zač. 19. st. s parkom (Nitrianska Streda)
- Kaplnka sv. Margity a krypta z 18. st. (Nitrianska Streda)
- Zrúcaniny stredovekého hradu spomínaného v roku 1300 (Oponice)
- Kaštieľ renesančný, z 16.-17. st. (Oponice)
- Apponiho poľovnícke múzeum, kultúrna pamiatka (Oponice)
- Kaštieľ renesančný v 18. a 19. st. prestavaný (Oponice)
- Rímsko – katolícky kostol Všetkých svätých, pôvodne gotický, spomínaný v roku 1397, v 18. st. prestavaný (Solčany)
- Kaštieľ klasicistický zo zač. 19. st. (Solčany)

K najzaujímavejším pamiatkam patrí už spomínaná zrúcanina stredovekého hradu z roku 1 300 v Oponiciach, ktorá stojí na lesnatom návrší výbežku pohoria Tríbeč, na juhovýchod od obce Oponice. Patril Matúšovi Čákovi, neskôr v roku 1329 Mikulášovi Gutkeledovi, korune a od 1392 Mikulášovi Ewrsovi, zakladateľovi rodu Apponyiovcov. Hrad slúžil ako oddychové sídlo panovníkov počas lovu zveri v lesov Oponického panstva. K zániku hradu prispeli mnohé okolnosti, v súčasnosti sa o jeho záchranu a renováciu snaží občianske združenie Apponián. Základom je využitie hradu ako impulzu pre rozvoj cestovného ruchu regiónu v nadväznosti na ďalšie plánované projekty v obci Oponice a mikroregiónu a prilákanie návštevníkov do územia.

Ďalšou zaujímavosťou je vyššie spomínané Apponiho múzeum nachádzajúce sa v menšom kaštieli taktiež v Oponiciach. Dokumentuje históriu významného uhorského rodu Apponyiovcov, z ktorého pochádzala aj albánska kráľovná Gerladína Apponyiová. Unikátna knižnica - Apponyiovská bibliotéka, mapovanie stôp šľachtickej rodiny Apponyiovcov, na obdiv vystavené lovecké trofeje a krásne nástenné maľby boli a sú najväčšie lákadlá obecného múzea. Na prízemí kaštieľa je umiestnená tematická výstava zachytávajúca letecké artefakty z konca druhej svetovej vojny a príbehy pádov amerických B17, ktoré skončili svoju púť v tunajšom Tribečskom pohorí. V súčasnosti je knižnica spolu s expozíciou premiestnená do renesančného kaštieľa, ktorý bol v roku 1844 prestavaný v klasicisticko-novogotickom štýle a rozšírený na trojkridlovú budovu, kde bude neskôr znovu sprístupnená verejnosti.

Okrem už spomínaných kaštieľov v Oponiciach, je v území ďalších 5 zaujímavých kaštieľov. Určite medzi ne patrí najstarší renesančný kaštieľ z roku 1537 nachádzajúci sa v Nitrianskej Strede a ďalšie kaštiele v obciach Kamanová, Solčany, Horné Obdokovce.

Medzi zvláštnosti územia patrí v obci Koniarovce kúria z 18. storočia, ktorá je hodnotným dokladom vývoja architektúry. Prezentyje drobné zemianske sídlo. K nej patrí i krásna okrasná záhrada s voľne krajinárskou úpravou, založená v rokoch prestavby kúrie na prelome 19. a 20. storočia. Kúria i záhrada boli v roku 1993 vyhlásené za kultúrnu pamiatku.

Spolu sa v území nachádza 18 kostolov, z ktorých 2 sú evanjelické a 15 je rímsko-katolíckych. Jedným z najstarších kostolov je renesančný rímsko-katolícky kostol sv.

Martina z polovice 17. st. (prvá písomná zmienka o kostole je z roku 1318) v Hrušovanoch. Z najnovších je kostol v Koniarovciach (2005). Dodnes udržiavané Božie muky – 9 a 22 prícestných krížov svedčia o tom, obyvatelia mikroregiónu boli v histórii ťažko skúšaní a veľa trpeli.

Typické črty územia, ktoré môžu byť základom pre budovanie identity

Vychádzajúc z bohatej histórie územia je určite základným portfóliom pre budovanie identity množstvo atraktívnych objektov, ktoré sa v území nachádzajú. Historické kaštiele, zachovávanie tradícií a ľudových zvykov (príkladom je nosenie krojov i v dnešnej dobe v obci Solčany), bohatá činnosť spoločenských organizácií a množstvo zaujímavostí dávajú určité smerovanie k budovaniu identity ako územia so širokospektrálnym charakterom.

Ďalším faktorom v tomto smere je možnosť budovania identity na „prírodných zdrojoch“, ktorými územie disponuje. Na jednej strane tiché a čisté prostredie pohoria Trábeč poskytuje zázemie pre oddych a relax s využitím možnosti poľovačiek, na strane druhej mŕtve zákutia rieky Nitry ponúkajú možnosti športového rybárstva. Špecifikom územia je i tradícia vinohradníctva a vinárstva. Rozdielny reliéf územia poskytuje priestor pre pešiu turistiku, cykloturistiku, zber liečivých bylín a húb a nesporne k oddychu pri zaujímavých zákutiach rieky Nitra.

2.5 Popis materiálnych zdrojov

Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situácia v ROEP a pozemkových úpravách), pripravenosť územia na rozvoj (situácia v PHSR, územnoplánovacej dokumentácii a pod.)

Miera vysporiadania vlastníckych vzťahov – Registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) a pozemkových úprav je na území mikroregiónu veľmi nízka. Najvyššie štádium spracovania ROEP-u, pred ukončením je v obciach Koniarovce, Ludanice, Oponice. Ďalej len v 6 obciach je zostavenie registra obnovenej evidencie pozemkov v štádiu rozpracovania (tabuľka 18).

Územno-plánovaciu dokumentáciu (ÚPD) nemá vypracovanú 13 obcí, 7 obcí má spracovanú aktualizovanú územno-plánovaciu dokumentáciu, v štádiu prieskumov a rozborov majú ÚPD 3 obce, urbanistickú štúdiu majú spracovanú Chrabrany a v štádiu príprav sú 2 obce. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má spracovaných všetkých 17 obcí.

Tabuľka 18 Stav spracovania ROEP, UPD a PHSR

Obec	Stav spracovania ROEP ¹²	Stav spracovania UPD	Stav spracovania PHSR
Belince	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Čeladince	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Čermany	nezačala sa realizácia	vypracovaná s obcou Horné Obdokovce	spracovaná
Dvorany nad Nitrou	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Horné Obdokovce	nezačala sa realizácia	vypracovaná s obcou Čermany	spracovaná
Hrušovany	nezačala sa realizácia	vypracovaná, schválené v roku 2007	spracovaná
Chrabrany	nezačala sa realizácia	spracovaná urbanistická štúdia	spracovaná
Kamanová	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Koniarovce	schválený v roku 1999, v štádiu pozemkových úprav	aktualizácia k 01. 08. 2006	spracovaná
Krnča	v štádiu rozpracovania	nie je vypracovaná	spracovaná
Ludanice	v štádiu kontroly identifikácie parciel vlastníckmi	vypracovaná, schválená v roku 2007	spracovaná
Nitrianska Streda	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Oponice	schválený, pred zač. implementácie	v štádiu spracovania	spracovaná
Práznovce	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná
Preseľany	má byť ukončený do roku 2013	zmeny a doplnky do roku 2025	spracovaná
Solčany	v štádiu rozpracovania	v štádiu spracovania	spracovaná
Súlovce	nezačala sa realizácia	nie je vypracovaná	spracovaná

Zdroj: Obecné úrady, 2008

Situácia v bývaní, obývanosti a vybavenosti bytového fondu

Jednou z možností riešenia súčasnej nepriaznivej situácie v mikroregióne v oblasti demografických trendov s priamym dopadom na vekovú štruktúru obyvateľstva a jeho migráciu je vytváranie podmienok na bývanie. Z hľadiska posudzovania kvality bývania zohráva dôležitú úlohu nielen dostatok bytov, ale určujúcim faktorom je i dostupnosť a úroveň vybavenia bytového fondu.

V roku 2001 v území z celkového počtu obývaných domov 83,92 % tvorili trvalo obývané domy (tabuľka 19). Domový fond tvorilo 5 447 rodinných domov, 44 bytových domov a 27 ostatných budov. V rámci domového fondu najvyšší podiel mali rodinné domy a byty vo vlastníctve fyzických osôb (97,08 %). Vo vlastníctve bytového družstva sa nachádzalo 32 bytových domov (graf 14). Zo 17 obcí len 2 obce vlastnili domy alebo byty: Nitrianska Streda a Práznovce.

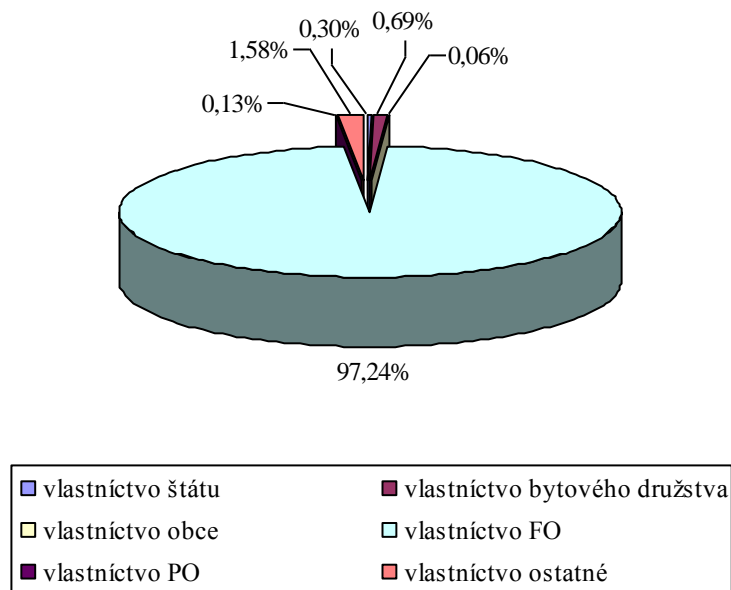
¹² Konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona NR SR č. 180/1995 Z.z.

Tabuľka 19 Domový a bytový fond mikroregiónu v roku 2001

		Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond
Domov spolu		5 447	44	27	5 518
Trvale obývané domy		4 569	44	18	4 631
v %		98,66	0,95	0,39	100,00
v tom:	vlastníctvo štátu	8	1	5	14
	vlastníctvo bytového družstva	0	32	0	32
	vlastníctvo obce	2	0	1	3
	vlastníctvo FO	4 496	4	3	4 503
	vlastníctvo PO	5	0	1	6
	vlastníctvo ostatné	58	7	8	73
Neobývané		878	0	8	886
Priemerný vek domu		37,94	15,29	35,29	38,00
Bytov spolu		5 590	278	27	5 895
v tom trvale obývané		4 694	265	19	4 978
v %		94,29	5,32	0,38	100,00
z toho:	družstevné	0	195	0	195
	byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	42	0	42
	Neobývané	896	13	8	917

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Graf 14 Vlastníctvo domového fondu v roku 2001

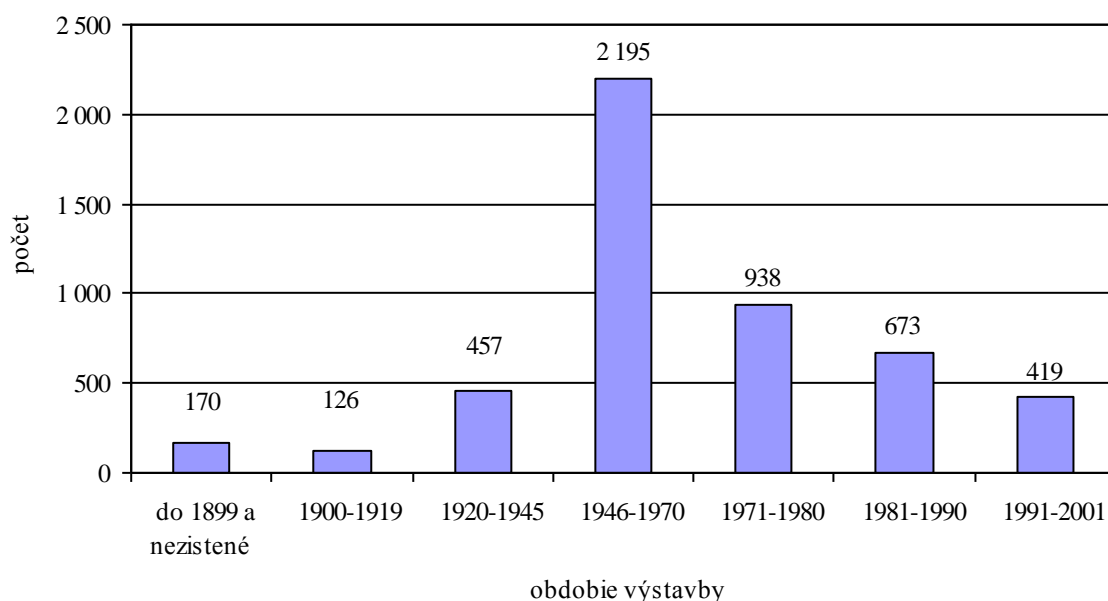
Najväčší rozmach bytovej výstavby (tabuľka 20) v rámci celého územia bol zaznamenaný v rokoch 1971 – 1980, kedy bolo každoročne postavených takmer 938 bytov. V porovnaní s týmto obdobím, ako znázorňuje graf 15, v nasledujúcich 20 rokoch prišlo k výraznému poklesu výstavby. V poslednom sledovanom období domový fond v území vzrástol iba o 663 bytov, čo v prepočte predstavuje každoročný nárast o 73,6 bytov. Najviac postavených bytov v tomto období bolo v Solčanoch (70), Preseľanoch a Ludaniciach (po 43 bytov).

Tabuľka 20 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v mikroregióne v roku 2001

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond
do 1899 a nezistené	166	0	4	170
1900 - 1919	124	0	2	126
1920 - 1945	457	0	0	457
1946 - 1970	2 142	45	8	2 195
1971 - 1980	832	105	1	938
1981 - 1990	557	115	1	673
1991 - 2001	416	0	3	419

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Graf 15 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v mikroregióne

Od roku 2001, kedy v mikroregióne domový fond tvorilo 5 905 bytov, bolo za päť nasledujúcich rokov zaznamenaný prírastok 195 bytov (úbytok predstavoval 17 bytov). V tomto období bolo postavených najviac bytov v roku 2002 (tabuľka 21), bytová výstavba prebiehala v každej obci územia v prevažnej miere formou individuálnej bytovej a obecnej výstavby.

Tabuľka 21 Prírastky, úbytky a stav bytového fondu k 31.12. daného roku

Rok	prírastky	úbytky	spolu k 31.12.
2001	-	-	5 905
2002	55	0	5 960
2003	49	3	6 006
2004	34	2	6 038
2005	34	5	6 067
2006	23	7	6 083
Spolu	195	17	

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Priemerný počet obyvateľov na 1 byt v porovnaní s optimálnou hranicou 400 bytov na 1 000 obyvateľov, čo predstavuje 2,5 obyvateľov na 1 byt¹³, v roku 2001 dosiahol hodnotu 2,87 (tabuľka 22). V porovnaní s posledným štatisticky sledovaným obdobím¹⁴ priemerný počet obyvateľov na 1 byt postupne mierne klesá.

Tabuľka 22 Priemerný počet obyvateľov na 1 byt v rokoch 2001 – 2006

Rok	Priemerný počet obyvateľov na 1 byt
2001	2,87
2002	2,84
2003	2,82
2004	2,81
2005	2,78
2006	2,78

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Na základe štatistických údajov, ktoré prezentujú analýzu všetkých základných ukazovateľov bytového fondu z hľadiska úrovne bývania, je možné skonštatovať neustály pozitívny vývoj. I keď priemerný vek rodinných a bytových domov je viac menej nepriaznivý (tabuľka 19) – priemerný vek rodinných domov je 37,94 rokov, na druhej strane túto skutočnosť vyvažuje do určitej miery štruktúra kategorizácie bytového fondu, vyplývajúca z neustálej obnovy (rekonštrukcie) bytov (priemerný vek bytov je 26 rokov). Z celkového počtu domov a bytov 66,37 % tvoria byty I. kategórie, 18,08 % patrí do II. kategórie, 4,94 % zastúpenie má III. kategória a 10,61 % tvoria byty IV. kategórie. Najstarší bytový fond sa nachádza v obci Čermany, priemerný vek 46 rokov – najmenej má bytový fond v Dvoranoch nad Nitrou (33 rokov). Pomerne vysoký podiel trvale obývaných bytov (75 % a viac) zaradených do I. kategórie v rámci jednotlivých obcí je v Chrabranoch a Práznovciach (8).

Nad úrovňou celoštátneho priemeru je priemerná veľkosť obytnej plochy v m² na 1 osobu. Hodnota tohto ukazovateľa na základe štatistických údajov z roku 2001 predstavovala 20,44 m². V priemere pripadá na 1 byt 68,55 m² obytnej plochy a priemerný počet obytných miestností na 1 byt je 3,83 (8).

Počet neobývaných domov v rámci celého územia nie je vysoký, predstavuje 16,05 % podiel z domového fondu (tabuľka 19). Najviac voľných domov a to až 29,17 % sa nachádza v Čermanoch, najmenej voľných budov je k dispozícii v Práznovciach a v Kamanovej.

Bytový fond mikroregiónu má priemerný štandard vybavenosti. V roku 2001 z celkového počtu 4 978 obývaných bytov bolo 92,77 % napojených na vodovod a 86,42 % zásobovaných plynom zo siete (tabuľka 23). Prípojku na kanalizačnú sieť malo len 6,25 % bytov. Vybavenie bytového fondu technickou infraštruktúrou znázorňuje graf 16.

¹³ optimálna hranica počtu bytov podľa európskych kritérií

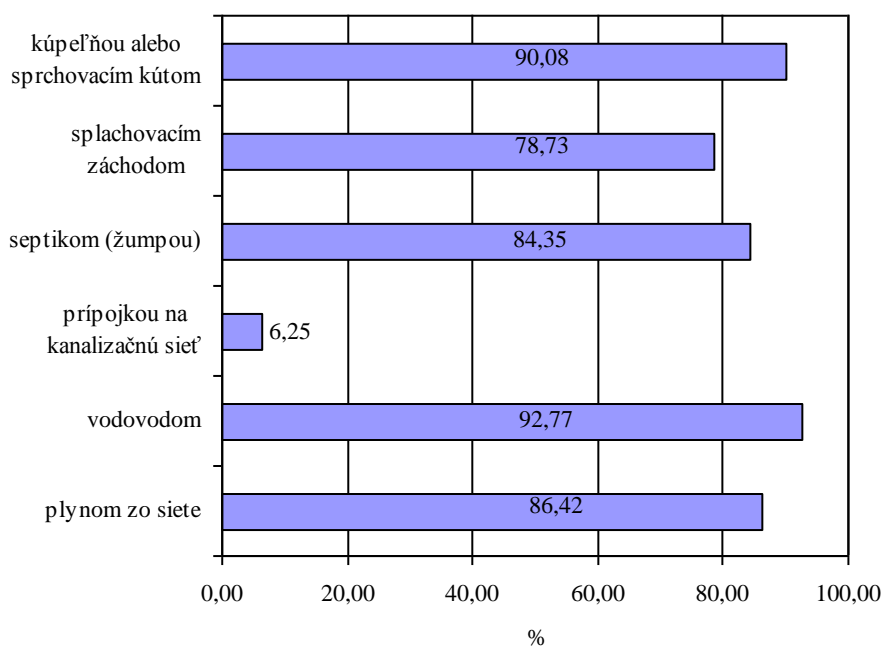
¹⁴ rok 2006

Tabuľka 23 Vybavenie trvale obývaných bytov v mikroregióne v roku 2001

Vybavenie bytov	Počet bytov	Počet bytov (%)
Bytov spolu, z toho:	4978	100,00
– plynom zo siete	4 302	86,42
– vodovodom	4 618	92,77
– prípojkou na kanalizačnú sieť	311	6,25
– septikom (žumpou)	4 199	84,35
– splachovacím záchodom	3 919	78,73
– kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	4 484	90,08

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Graf 16 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou v roku 2001

Vybavenosť územia infraštruktúrou (dopravná, environmentálna), zameranie sa na zistenie stavu neobývanosti domov, ich stavebnotechnický stav, vekovú štruktúru domov a bytov, identifikuje rekreačné, ubytovacie a stravovacie zariadenia, poľnohospodárske a výrobné objekty, rekreačné areály a areály poskytujúce zázemie pre diverzifikáciu činností na vidieku s dôrazom na cestovný ruch. (Popis stavu technickej, komunikačnej a cestnej infraštruktúry. Pasporty voľných budov, ich stav, vlastníctvo a plány s budúcim využitím)

Infraštruktúra a vybavenosť domácností

Vybavenosť územia mikroregiónu technickou infraštruktúrou dosahuje úroveň bežnú v iných oblastiach. Okrem obce Súlovce sú všetky obce plne splynofikované. Vodovod je vybudovaný v 17 obciach v celkovej dĺžke 111 994 m. Obce sú napojené na Topoľčiansky skupinový vodovod Ponitran. Ďalším využívaným zdrojom je studňa v Solčianoch s odporúčenou výdatnosťou 6,0 l.s⁻¹. Významnejší zdroj pitnej vody je zdokumentovaný v obci Krnáč (Sadok). Uvedený vodný zdroj HGT – 1A má výdatnosť 50,0 l.s⁻¹ a v budúcnosti sa uvažuje s jeho využitím pre zásobovanie skupinového vodovodu Topoľčany (14).

Vo väčšine obcí chýba kanalizácia, ktorá je čiastočne vybudovaná v obciach Hrušovany, Koniarovce, Preseľany, Nitrianska Streda, Solčany (spolu 5 810 m). Hlavnú cestnú infraštruktúru tvoria cesty I. a II. triedy, ktoré sú veľmi preťažené, najmä cesta I/64 Chrabrany – Ludanice – Dvorany nad Nitrou – Kamanová – Belince – Preseľany – Hrušovany – Koniarovce a taktiež cesta Solčany – Nitrianska Streda – Čeladince – Oponice. Všetky obce mikroregiónu sú napojené na verejnú autobusovú dopravu. Železničné spojenie má 5 obcí, čo má význam nielen z hľadiska osobnej ale i nákladnej dopravy.

Odpady

V každej obci je zavedený separovaný zber (plasty, sklo, papier, textil) a zber komunálneho odpadu, ktorý je zväžaný na skládku Bojná. Zber komunálneho odpadu¹⁵ obce zabezpečujú prostredníctvom firmy SCHWARZ – EKO, s.r.o. Topoľčany, Nitrianske komunálne služby s.r.o. Nitra. Ako vyplýva z tabuľky 24, v roku 2006 bolo celkovo v území vyprodukovaných 3 348,69 t komunálneho odpadu. Zmesový komunálny odpad predstavoval 81,28 %.

Tabuľka 24 Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2006

Názov odpadu	Množstvo (t-rok ⁻¹)
Textílie	31,45
Papier a lepenka	27,96
Sklo	33,58
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,01
Batérie a akumulátory	7,12
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	9,61
Vyradené el. zariadenia iné ako 200 121	1,50
Elektronický šrot	0,35
Kovový šrot	5,00
Plasty	47,52
Kovy	34,46
Pneumatiky	1,50
Biologický rozložiteľný odpad	95,60
Zmesový komunálny odpad	2 721,91
Obaly obsahujúce nebezpečné látky	0,34
Objemný odpad	111,20
Kuchynský reštauračný odpad	55,00
Drobné stavebné odpady	75,30
Zemina a kamenivo	21,30
Odpad z cintorína	6,00
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluoruhlovodík	2,96
Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti	47,72
Kal zo septikov	5,30
Iné biologicky nerozložené odpady	6,00
Spolu	3 348,69

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce za rok 2006

¹⁵ tuhého komunálneho odpadu

Voľné budovy

V rámci celého územia sa nenachádza veľa voľných objektov (tabuľka 25). Vo vlastníctve obcí sú to predovšetkým budovy a priestory bývalých základných a materských škôl (Koniarovce, Súlovce, Nitrianska Streda). V Oponiciach ide o budovu Malého kaštieľa a starého kultúrneho domu, ktoré sú momentálne vo veľmi zlom technickom stave, čím je daná ich nízka miera využívania.

Tabuľka 25 Prehľad o stave voľných budov v mikroregióne k 31. 12. 2006

Obec	Voľné budovy	Súčasná hodnota v Sk	Stav, v akom sa nachádza	Záujem/nezáujem majiteľa využiť budovu a na čo
Kamanová	Kaštieľ	-	vo veľmi zlom stave, schátralá budova v súkromnom vlastníctve	nezistené*
Koniarovce	Časť škôlky	652 000	je udržiavaná vo vyhovujúcom technickom stave	využitie pre potreby záchranej služby
Preseľany	Sýpka		je čiastočne vo vyhovujúcom stave	využíva ju divadelný súbor RONDO
Hrušovany	Gazdovský dom + dvor (na zachovanie tradície)	100 000	je potrebná rekonštrukcia *	obec má záujem o kúpu a vytvorenie tradičného domu
Súlovce	Bývalý areál MŠ (2-poschodová budova)	1 326 000	je iba niekoľko rokov mimo prevádzky	zriadenie domova dôchodcov
Oponice	Starý kultúrny dom	1 299 111	nie je udržiavaný	využíva ho spevácka skupina Odtal-potal, posilňovňa
	Malý kaštieľ	1 442 702	prebieha rekonštrukcia svojpomocne, je nutná oprava strechy a celej budovy	je vytvorené čiastočné múzeum
Nitrianska Streda	Bývalé garáže (štátne lesy)	-	nie sú udržiavané	nezistené
	Staré kino	0	menšia budova s maličkým nádvorím, zastaralý typ budovy, je nutná rekonštrukcia	zriadenie tvorivých dielní pre postihnuté deti
	Stará škola	0	zastaralá budova, je nutná rekonštrukcia	je zriadená izba histórie, má slúžiť na zachovanie tradícií

Zdroj: Obecné úrady, 2008

*objekt je v súkromnom vlastníctve

Majetok obcí a investičné aktivity obcí v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Podľa údajov uvedených v tabuľke 26, dosiahla účtovná hodnota majetku obcí ku koncu roku 2006 sumu 113 570 010 Sk. V porovnaní s ostatnými obcami najlepšiu bilanciu majetku má obec Solčany.

Tabuľka 26 Majetok obcí mikroregiónu k 31. 12. 2006

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obcí	Celková posledná účtovná hodnota majetku v Sk k 31.12.2006
Belince	922 727	0
Nitrianska Streda	2 259 796	131 408
Hrušovany	3 079 151	345 241
Čermany	4 018 609	632 927
Práznovce	6 031 764	1 188 405
Súlovce	3 275 119	1 225 800
Kamanová	3 150 620,90	1 810 602
Koniarovce	6 146 944,00	3 079 028
Dvorany nad Nitrou	4 762 246	3 335 992
Horné Obdokovce	31 820 840	3 363 576
Krnča	6 881 090	3 641 529
Oponice	9 854 224	4 051 513
Ludanice	15 517 995	5 602 976
Preseľany	29 823 745	13 154 866
Chrabrany	15 368 491	13 319 560
Čeľadince	11 027 432	15 009 388
Solčany	50 421 956	43 677 199
Spolu	204 362 750	113 570 010

Zdroj: Obecné úrady, 2008

V území sú potrebné investície rôzneho charakteru, čo prezentuje tabuľka 27.

Tabuľka 27 Plánované investičné aktivity obcí na území mikroregiónu

Názov projektu	Miesto realizácie	Objem finančných prostriedkov v Sk	Predpokladané zdroje		
			Vlastné zdroje	Úver	Dotácia, grant
Rozšírenie vodovodu	Belince	2 500 000			2 500 000
Výstavba miestnej komunikácie	Belince	8 000 000			8 000 000
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Čeľadince	4 000 000	200 000		3 800 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Čeľadince	2 600 000	130 000		2 470 000
Rekonštrukcia OcÚ	Čeľadince	350 000	17 500		332 500
Výstavba detského ihriska	Čeľadince	800 000	40 000		760 000
Výstavba kanalizácie	Čeľadince	14 157 000	674 000		13 483 000
Výstavba vodovodu	Čermany	1 474 000	71 000		1 403 000
Bytový dom	Čermany	8 823 200		6 618 200	2 205 000
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Čermany	600 000			600 000
Technické vybavenie k bytovému domu	Čermany	1 130 830	667 830		463 000
Výstavba kanalizácie	Čermany	24 126 000	1 207 000		22 919 000
Modernizácia športového ihriska	Dvorany nad Nitrou	1 000 000			
Rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb	Dvorany nad Nitrou	4 500 000			
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	Dvorany nad Nitrou	500 000			
Rekonštrukcia detského ihriska	Dvorany nad Nitrou	500 000			

Názov projektu	Miesto realizácie	Objem finančných prostriedkov v Sk	Predpokladané zdroje		
			Vlastné zdroje	Úver	Dotácia, grant
Rekonštrukcia verejných priestranstiev	Dvorany nad Nitrou	1 000 000			
Tržnica	Dvorany nad Nitrou	1 000 000			
Chodník	Horné Obdokovce	4 299 000			
Nadstavba Senior DD a SS	Horné Obdokovce	11 974 000			
Rekonštrukcia KD	Horné Obdokovce	2 500 000	250 000		
Rekonštrukcia OcÚ	Horné Obdokovce	2 600 000	150 000		
Rekonštrukcia ZŠ a MŠ	Horné Obdokovce	19 500 000			
Budovanie kanalizácie	Hrušovany	50 000 000	2 500 000	2 500 000	48 500 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Hrušovany	10 000 000	500 000	500 000	9 000 000
Vybudovanie chodníkov	Hrušovany	1 500 000	75 000		1 425 000
Zavedenie separovaného odpadu	Hrušovany	3 800 000	190 000		3 610 000
Výstavba lávky cez potok	Chrabrany	800 000	50 000		750 000
Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Chrabrany	15 000 000	750 000		14 250 000
Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	Chrabrany	4 000 000	200 000		3 800 000
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Chrabrany	3 500 000	175 000		3 325 000
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Chrabrany	1 000 000	50 000		950 000
Obnova verejných priestranstiev	Chrabrany	4 000 000	200 000		3 800 000
Obnova centra obce	Chrabrany	4 000 000	200 000		3 800 000
Vybudovanie cyklotrasy v obci	Chrabrany	2 100 000	105 000		1 995 000
Viacúčelová hracia plocha	Chrabrany	1 000 000	50 000		950 000
Kanalizácia	Kamanová	15 000 000	750 000		
Protivodňová ochrana	Kamanová	1 121 000	54 000		
Rekonštrukcia MK	Kamanová	7 500 000	375 000		
Zberný dvor	Kamanová	14 260 000	738 000		
Dobudovanie kanalizácie	Koniarovce	9 048 000	431 000		8 617 000
Dobudovanie vodovodu	Koniarovce	4 253 000	213 000		4 040 000
Prístavba a zateplenie KD	Koniarovce	600 000	100 000		500 000
Rekonštrukcia ciest a chodníkov	Koniarovce	27 000 000	1 350 000		25 650 000
Rekonštrukcia domu smútku	Koniarovce	140 000	140 000		
Vybudovanie autobusovej zastávky s odbočkou	Koniarovce	400 000	40 000		360 000
Výstavba sociálnych zariadení TJ	Koniarovce	80 000	35 000		45 000
Rekonštrukcia strechy ZŠ a odvedenie vôd	Krnča	600 000	100 000		500 000
Úprava okolia Domu kultúry	Krnča	4 000 000	500 000		3 500 000
Územný plán obce	Krnča	500 000	500 000		
Viacúčelové ihrisko	Krnča	2 485 000	300 000		2 185 000
Vybudovanie cyklotrasy	Krnča	100 000	100 000		
Vybudovanie chodníkov	Krnča	2 200 000	1 000 000		1 200 000
Vybudovanie miestnej komunikácie	Krnča	2 200 000	440 000		1 760 000
Modernizácia autobusových zastávok	Ludanice	200 000	10 000		190 000

Názov projektu	Miesto realizácie	Objem finančných prostriedkov v Sk	Predpokladané zdroje		
			Vlastné zdroje	Úver	Dotácia, grant
Obnova amfiteátra	Ludanice	300 000	15 000		285 000
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Ludanice	450 000	22 500		427 500
Rekonštrukcia prístupovej cesty k strelnici	Ludanice	400 000	20 000		380 000
Revitalizácia verejnej zelene	Ludanice	250 000	12 500		237 500
Vybudovanie lávky cez potok Dolina	Ludanice	300 000	15 000		285 000
Vybudovanie požiarnej zbrojnice	Ludanice	1 200 000	60 000		1 140 000
Výstavba domu ľudových tradícií obce	Ludanice	1 500 000	75 000		1 425 000
Výstavba príjazdovej komunikácie ku TJ	Ludanice	400 000	20 000		380 000
Zriadenie obecnej tržnice	Ludanice	300 000	15 000		285 000
Zriadenie suchého poldra	Ludanice	2 500 000	125 000		2 375 000
Budovanie kanalizácie	Nitrianska Streda	9 000 000			9 000 000
Rekonštrukcia KD	Nitrianska Streda	4 500 000			4 500 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Nitrianska Streda	7 000 000			7 000 000
Výstavba 18 b.j.	Nitrianska Streda	30 000 000			30 000 000
ČOV	Oponice	9 844 100	492 200		9 351 900
Kanalizácia I. etapa	Oponice	11 560 000	550 000		11 010 000
Dokončenie rekonštrukcie areálu OFK	Práznovce	4 000 000	960 000		3 040 000
Oprava havarijného stavu ZŠ a MŠ	Práznovce	1 530 000	150 000		1 380 000
Rekonštrukcia KD	Práznovce	3 800 000	912 000		2 888 000
Rekonštrukcia starej školy na OcÚ	Práznovce	6 500 000	1 560 000		4 940 000
Verejné priestranstvá, chodníky, cesty	Práznovce	9 500 000	2 280 000		7 220 000
Energetická efektívnosť budovy KD	Preseľany	16 000 000	800 000		15 200 000
Kanalizácia	Preseľany	16 179 000	420 000		15 218 000
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Preseľany	1 303 524	66 000		1 237 524
Výstavba chodníka I/64	Preseľany	16 500 000	1 650 000		14 880 000
ČOV a kanalizácia	Solčany	32 000 000		1 600 000	30 400 000
Chodníky - cintorín - obnova	Solčany	600 000	100 000		500 000
Kanalizácia II. etapa	Solčany	6 000 000	300 000		5 700 000
Obnova MK a námestia	Solčany	15 000 000	750 000		14 250 000
Obnova požiarnej zbrojnice	Solčany	2 200 000	200 000		2 000 000
Rekonštrukcia ZŠ a MŠ	Solčany	19 300 000	965 000		18 335 000
Stavebné úpravy Domu kultúry	Solčany	16 000 000	800 000		15 200 000
TV 16 b.j. infraštruktúra/parkové plochy	Solčany	1 500 000	1 500 000		
ČOV	Súlovce	15 000 000	750 000	250 000	14 000 000
Lávky cez potok	Súlovce	1 000 000	50 000		950 000
Rekonštrukcia domu smútku	Súlovce	2 500 000	125 000		2 375 000
Rekonštrukcia chodníkov	Súlovce	1 200 000	60 000		1 140 000
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Súlovce	6 000 000	300 000	300 000	5 400 000

Názov projektu	Miesto realizácie	Objem finančných prostriedkov v Sk	Predpokladané zdroje		
			Vlastné zdroje	Úver	Dotácia, grant
Rekonštrukcia materskej školy	Súlovce	1 500 000	75 000		1 425 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Súlovce	3 000 000	150 000		2 850 000
Výstavba požiarnej zbrojnice	Súlovce	8 000 000	400 000	400 000	7 200 000

Zdroj: Obecné úrady, 2008

2.6 Popis ekonomických zdrojov

Rozdiely v sektoroch a odvetviach v rámci územia – geografické rozmiestnenie odvetví, nezamestnanosti, prípadných sociálnych problémov, ako aj širšie ekonomické prepojenie mimo územia verejno-súkromného partnerstva (MAS) – výskyt veľkých zamestnávateľov v blízkosti územia a pod. Základná charakteristika územia

Dôležitým faktorom v rámci riešeného územia je existencia a činnosť podnikateľského sektora, ktorý je schopný nielen koncentrovať množstvo pracovných príležitostí v území, ale je i zdrojom príjmov pre miestnych obyvateľov. Zastúpenie podnikateľských subjektov v jednotlivých sektoroch, prehľad o štruktúre odvetví v rámci jednotlivých sektorov a zamestnanosti je uvedené na základe údajov z obchodného, živnostenského registra a vlastného mapovania. Z výsledkov uvedených v tabuľke 28 je zrejmé, že podnikateľská sféra na území mikroregiónu je rozvinutá na rôznej úrovni. Z celkového počtu 1 118 podnikateľských subjektov v terciárnej sfére pôsobí 51,43 % podnikateľských subjektov, 40,97 % v sekundárnom sektore a 7,60 % vykonáva svoju činnosť v primárnom sektore (graf 17).

Tabuľka 28 Štruktúra podnikateľských subjektov podľa právnej formy k 31. 12. 2006

Právne subjekty	Počet
Právnické subjekty spolu	134
Podniky	64
– Obchodné spoločnosti	50
– Akciové spoločnosti	1
– Spol. s r.o.	49
– Družstvá	4
– Ostatné ziskovo orientované jednotky	10
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri – spolu	984
– FO nezapísané v obchodnom registri – živnostníci	920
– FO nezapísané v obchodnom registri -slobodné povolania	23
– FO nezapísané v obchod. registri -samostatne hospodáriaci roľníci	41
Subjekty vedené v Registri organizácií	1 118

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Tabuľka 29 Podnikateľské subjekty podľa OKEČ k 31.12.2006

Odvetvia ekonomickej činnosti	2004	2005	2006
OKEČ 01, 02, 05	93	88	85
OKEČ 10 – 41	191	210	256
OKEČ 45	121	157	202
OKEČ 50 – 64	360	359	374
OKEČ 65 – 74	65	73	83
OKEČ 75 – 95	109	110	118
Spolu	939	997	1 118

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008

Vysvetlivky:

OKEČ 01, 02, 05 – Poľnohospodárstvo, poľovníctvo, lesníctvo a rybolov

OKEČ 10–41 – Ťažba nerastných surovín, priemysel, výroba a rozvod elektriny, plynu a vody

OKEČ 45 – Stavebníctvo

OKEČ 50–64 – Veľkoobchod a maloobchod, hotely a reštaurácie, doprava, skladovanie a spoje

OKEČ 65 – 74 – Peňažníctvo a poisťovníctvo, nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj

OKEČ 75 – 95 – Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie, školstvo, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V primárnom sektore je zastúpených 85 podnikateľských subjektov. Poľnohospodárstvu sa okrem súkromne hospodáriacich roľníkov venujú najmä poľnohospodárske družstvá: PD Ludanice, PD „Ponitrie“ Preseľany, PD Tribeč Nitrianska Streda a PD Horné Obdokovce. Ich štruktúru rastlinnej výroby tvorí produkcia obilnín, olejnin, viacročných krmovín, cukrovej repy, produkcia kukurice, vinohradu hroznorodého¹⁶. V živočíšnej výrobe sa zaoberajú výrobou mlieka, mäsa HD, ošípaných a brojlerov¹⁷. Na chov brojlerov sa orientuje i spoločnosť Hydina Súlovce, s.r.o., ktorá ročne produkuje 5 850 t kurčiat.

V lesníctve hospodária Lesy SR, š. p., urbárske a pozemkové spoločenstvá a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré poskytujú svoje služby už spomínaným Lesom SR a urbárskym a pozemkovým spoločenstvám.

Súčasná štruktúra podnikateľov v sekundárnej sfére poukazuje na priaznivú mieru diverzifikácie ekonomických činností. V sekundárnej sfére podniká 458 podnikateľských subjektov, ktorí prevádzkujú rôznorodú činnosť (tabuľka 29).

Medzi významné spoločnosti orientujúce sa na spracovanie dreva a jeho finalizáciu patrí v rámci celého riešeného územia TOPHOLZ, s.r.o. lokalizovaná v obci Krnáč, ktorá expeduje svoje výrobky do Čiech, Rakúska, Talianska a Škandinávie, v Dvoranoch nad Nitrou výrobou drevených paliet A.R.P. drevo, s.r.o. a produkciou drevených peliet zameraných na export do Talianska spoločnosť HELIOPELETA, s.r.o.. Výrobou pálených tehál pre použitie v stavebnom priemysle zaoberá Tehelňa Preseľany, s.r.o. Ďalej tu pôsobia významné firmy prevádzkujúce stavebnú činnosť a mnohí drobní živnostníci, ktorí vykonávajú murárske, maliarske, klampiarske a iné stavebné práce.

Potravinársku sféru zastupujú výrobné prevádzky pekárni vo Dvoranoch nad Nitrou – podnikateľ Jozef Košecký IJK. Výraznejšia koncentrácia výroby textilu sa nachádza v obciach Nitrianska Streda a Ludanice, časť Mýtna Nová Ves. Hlavným predmetom

¹⁶ PD Ludanice, PD Preseľany

¹⁷ produkciu brojlerov

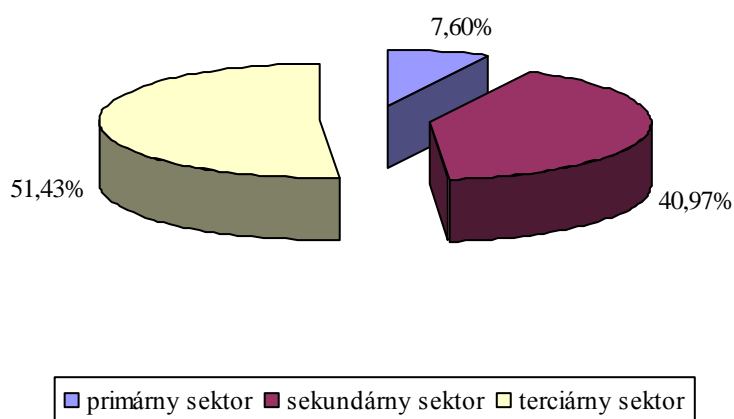
činnosti podnikateľa GAŠPARÍK Jozef¹⁸ je pletárska výroba, výrobu pracovných odevov a posteľnej bielizne s vysokým podielom exportu do zahraničia prevádzkuje živnostník Rudolf GOGORA¹⁹. V Ludaniciach sa spoločnosť ELISON, s.r.o. orientuje na výrobu košeľovej bielizne.

Zastúpenie výroby káblových zväzkov pre automobilový a elektronický priemysel prezentuje firma HELLERI, s.r.o. v Horných Obdokovciach – prevádzka Obsolovce. Okrem uvedenej špecializácie sa táto spoločnosť v rámci hlavného predmetu svojej činnosti zameriava i na výrobu chemických výrobkov (lamináty, plasty) a realizáciu zemných prác.

Terciárna sféra je zo tvorená z 575 podnikateľov podnikajúcich vo veľkoobchode a maloobchode. Svoje zastúpenie tu má i poskytovanie poradenstva, dopravy a iných služieb.

Z prieskumu podnikateľských subjektov zameraných v rámci svojej činnosti na ubytovacie služby vyplýva, že v obciach ležiacich pod Tríbečom a aj pozdĺž povodia rieky Nitry v úplnej miere absentuje ubytovanie pre návštevníkov regiónu. Určitý potenciál realizácie rozvojových zámerov v tomto smere je popísaný nižšie. Percentuálny podiel jednotlivých sektorov hospodárstva v mikroregióne prezentuje graf 17.

Graf 17 Zastúpenie ekonomických sektorov v mikroregióne v roku 2006

Ako vyplýva z predchádzajúceho grafu, ak porovnáme počet podnikateľských subjektov v jednotlivých sektoroch, najviac rozvinutá je terciárna sféra, čo je predovšetkým obrazom veľkého množstva podnikateľských subjektov pôsobiacich v obchode a v iných službách. Z hľadiska počtu podnikateľských subjektov najmenej spoločností je koncentrovaných v primárnom sektore.

Situácia v podnikateľskej sfére podľa sektorov, odvetví – počet aj schopnosť tvoriť zamestnanosť, rozdelená na PO a FO a podľa veľkosti v súlade s legislatívou EÚ (mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky), schopnosť investovať, expandovať a diverzifikovať

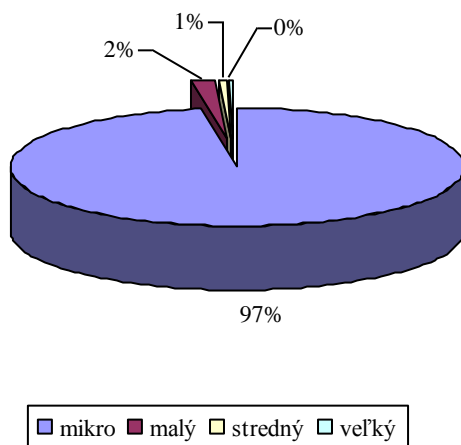
V rámci posudzovania ekonomickej „sily“ mikroregiónov je dôležité zhodnotiť i reálnu zamestnanosť v rámci riešeného územia. Z hľadiska počtu podnikov podľa veľkostných

¹⁸ 30 zamestnancov

¹⁹ 13 zamestnancov

kategórií²⁰ majú dominantné – 97 % zastúpenie podnikateľské subjekty do 9 zamestnancov (graf 18). Naopak minimálne zastúpenie majú stredné a veľké podniky.

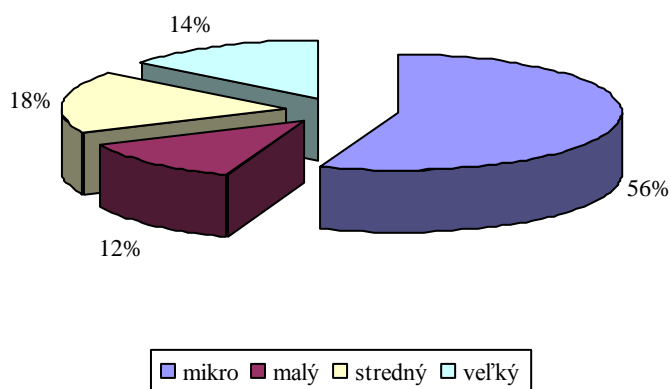
Graf 18 Štruktúra podnikateľských subjektov podľa veľkostných kategórií

V rámci jednotlivých sektorov je podiel mikropodnikov v terciárnej sfére výrazný – až 99 % (podľa odvetví veľkoobchod a maloobchod, poradenstvo, pohostinská činnosť atď.). Sekundárna sféra koncentruje taktiež 97 % mikropodnikov a to najmä v stavebnom a drevospracujúcom priemysle. Zastúpenie stredných a veľkých podnikov je v prevažnej miere v primárnom sektore.

Podľa zamestnanosti v rámci uvedených veľkostných kategórií ako prezentuje graf 2.17 viac ako 50 % zamestnancov pracuje v mikropodnikoch, 18 % v podnikoch od 26 – 250 zamestnancov a 14 % vo veľkých podnikoch (graf 19).

Graf 19 Zamestnanosť v podnikoch podľa veľkostných kategórií

V rámci jednotlivých sektorov v primárnom sektore pracuje 21 %, v sekundárnom 43 % a v terciárnom sektore 36 %. V primárnom sektore až 82 % zamestnancov pracuje v poľnohospodárstve. Všetky poľnohospodárske subjekty zamestnávajú viac ako 600 zamestnancov. V rámci sekundárneho sektora 27 % obyvateľov zamestnávajú firmy

²⁰ Poznámka: rozdelenie vyplývajúce z legislatívy Európskej únie: mikro – podnik: 1 – 9 zamestnancov, malý podnik: 10 – 25 zamestnancov, stredný podnik – 26 – 250 zamestnancov, veľký podnik – viac ako 250 zamestnancov

zaoberajúce sa drevovýrobou, v rámci iných odvetví je najväčším zamestnávateľom firma HELLERI, s.r.o., u ktorej sú pracovné príležitosti pre cca 300 zamestnancov. Terciárnom sektore najviac zamestnancov pracuje v obchode a iných službách.

Okrem pracovných príležitostí priamo v podnikateľskom sektore v roku 2006 pracovalo vo verejnej správe v celom území 639 zamestnancov. Na základe výsledkov vnútorného mapovania z uvedeného počtu 316 zamestnancov pracovalo v školstve (204 pedagogických a 112 nepedagogických pracovníkov).

V nadväznosti na možnosti a potenciál rozvoja vidieckeho cestovného ruchu sa v roku 2008 realizoval prieskum potenciálnych „záujemcov“ a projektov s cieľom nájsť subjekty, ktoré by mali záujem vybudovať ubytovanie a poskytovať doplnkové služby. Z výsledkov prieskumu vyplynulo, že v obciach Oponice a Solčany sú plánované rekonštrukcie kaštieľov na ubytovacie zariadenia „vyššej kvality“ s komplexným poskytovaním relaxačných služieb. Uvedené investície v tejto oblasti by výrazne pomohli „zviditeľniť“ mikroregión v rámci Slovenskej republiky.

Zamestnanosť a nezamestnanosť – súčasná situácia a vývojové trendy v prepojení na vek a vzdelanie

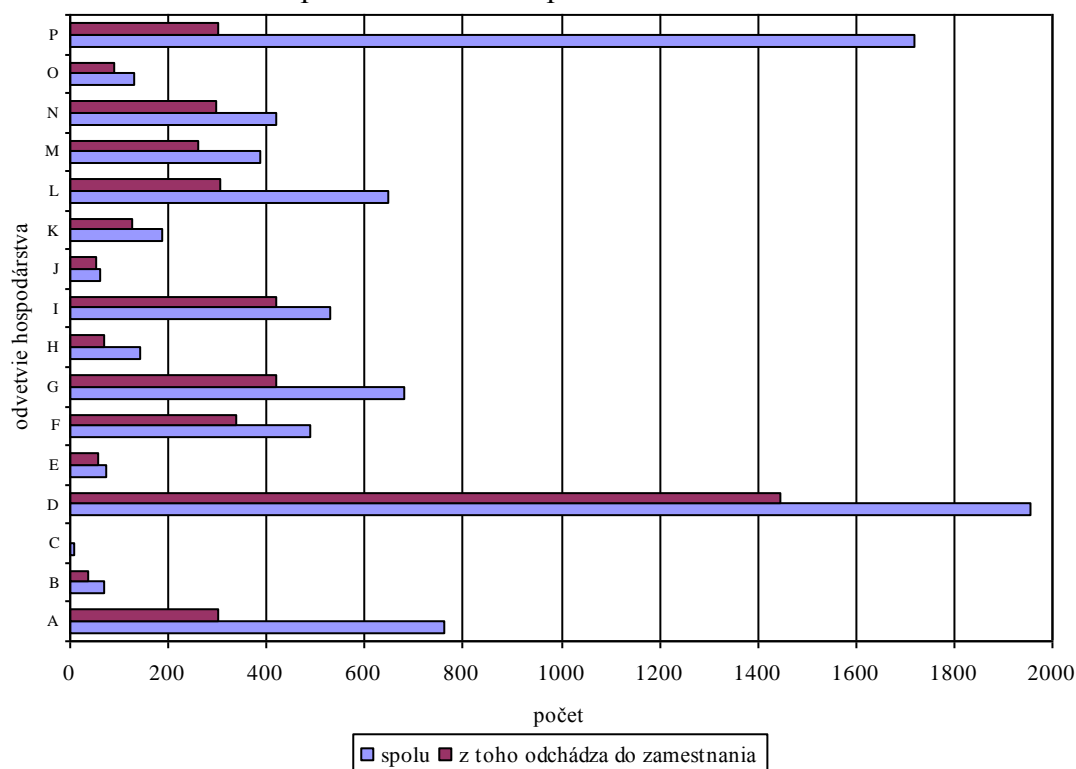
Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov viac ako 54,83 % odchádza za prácou do blízkych miest Topoľčany, Nitra, Partizánske a Bánovce nad Bebravou, ktoré poskytujú dostatok pracovných príležitostí (tabuľka 30). Podľa jednotlivých odvetví hospodárstva najviac za prácou dochádzajú obyvatelia zamestnaní v priemyselnej výrobe, v obchodnej sfére a v doprave. Graf 20 znázorňuje zastúpenie obyvateľov v rámci jednotlivých odvetví hospodárstva a dochádzku za prácou.

Tabuľka 30 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

	Odvetvie hospodárstva	Spolu	z toho odchádza do zamestnania
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	763	303
B	Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	69	35
C	Ťažba nerastných surovín	10	4
D	Priemyselná výroba	1 955	1 448
E	Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	72	58
F	Stavebníctvo	488	337
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	682	418
H	Hotely a reštaurácie	144	69
I	Doprava, skladovanie a spoje	530	421
J	Peňažníctvo a poisťovníctvo	61	54
K	Nehnutelnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	186	127
L	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	646	305
M	Školstvo	388	261
N	Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	419	298
O	Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	131	89
P	EA bez udania odvetví	1 718	303
	Spolu	8 262	4 530

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Graf 20 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

Celkovú ekonomickú situáciu dokresľuje miera nezamestnanosti, ktorá od roku 2001 zaznamenala pokles z viac ako 19 % na 7,18 % (tabuľka 31, graf 21).

Tabuľka 31 Vývoj miery nezamestnanosti v rokoch 2001 – 2007

Rok	Uchádzači o zamestnanie spolu	Ženy	Muži	Miera nezamestnanosti v %
2001	1521	516	1 005	18,41
2002	1402	490	912	16,97
2003	1226	477	749	14,84
2004	1107	477	630	13,40
2005	977	461	516	11,83
2006	813	413	400	9,84
2007	593	294	299	7,18

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, 2008

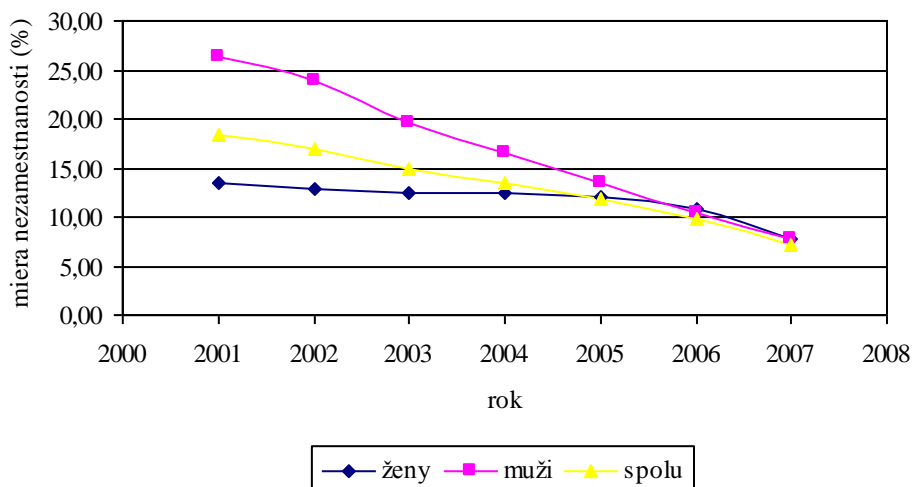
Ak porovnáme údaje uvedené v tabuľke 32 je zrejmé, že miera nezamestnanosti v území je približne na úrovni okresu, kraja i Slovenskej republiky – rozdiely sú minimálne.

Tabuľka 32 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2007

	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Miera nezamestnanosti v %
MR SVORNOSŤ	16 892	8 262	7,18
Okres TO	74 031	36 134	7,82
Kraj NR	707 900	336 684	8,39
SR	5 391 400	2 600 592	9,23

Zdroj: ÚPSVaR, Základné štatistické ukazovatele o trhu práce v SR, 2008

Graf 21 Vývoj miery nezamestnanosti v rokoch 2001 – 2007

Z hľadiska vnútorných indikátorov až 42,66 % tvoria uchádzači o zamestnanie v kategórii vyučení (tabuľka 33). Zatiaľ čo druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia so základným vzdelaním (24,28 %), zastúpenie uchádzačov o zamestnanie s vysokoškolským vzdelaním je minimálne. najviac ohrozenými skupinami na trhu práce sú mladí ľudia vo veku 20 – 24 rokov a dlhodobo nezamestnaní (tabuľka 34).

Tabuľka 33 Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dosiahnutého stupňa vzdelania

Stupeň vzdelania	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
00-bez vzdelania	1	1	1	0	0	1	0
01-základné vzdelanie	371	354	321	291	251	233	144
02-vyučení	686	632	581	478	418	322	253
03-úplné stredné vzdelanie bez maturity	4	1	3	0	2	1	0
04- úplné stredné vzdelanie s maturitou	142	112	90	96	92	58	68
05-úplné stredné všeobecné vzdelanie	40	31	31	29	28	20	14
06-úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou	247	239	179	174	151	126	93
07-vyššie vzdelanie	4	5	1	6	7	9	2
08- vysokoškolské vzdelanie	26	27	19	32	28	43	19
09-vzdelanie s vedeckou výchovou	0	0	0	1	0	0	0
Spolu	1 521	1 402	1 226	1 107	977	813	593

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, 2008

Tabuľka 34 Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie

Územie	doba evidencie spolu	do 3 mesiacov	4 – 6 mesiacov	7 – 9 mesiacov	10 – 12 mesiacov	13 – 24 mesiacov	nad 24 mesiacov
2001	1521	317	214	181	223	321	265
2002	1 402	312	192	142	111	339	306
2003	1 226	323	188	103	80	235	297
2004	1 107	231	173	99	97	203	304
2005	977	195	180	79	59	146	318
2006	813	189	123	59	62	114	266
2007	593	171	91	52	31	71	177

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, 2008

Podnikateľské zázemie

V oblasti využívania bankových služieb pre podnikateľov sú najlepšie dostupné pobočky bánk v meste Topoľčany a Nitra. Konkrétne v meste Topoľčany svoje služby poskytuje 8 bankových subjektov: Tatra banka, OTP banka, Dexia banka, ČSOB banka, Istrobanka, Slovenská sporiteľňa, VÚB a Uni banka. Ešte širšie možnosti ponúka mesto Nitra. Ďalšie finančné služby ponúka aj 11 poisťovní.

Informačné a poradenské služby v oblasti vedenia účtovníctva podnikateľské subjekty využívajú na rôznej úrovni. Vo väčšine prípadov poskytujú tieto služby pre podnikateľov firmy zamerané na poradenskú a ekonomickú činnosť (externé služby).

Socio – ekonomická charakteristika Integrovanej stratégie rozvoja územia je uvedená v Prílohe č.1.

KAPITOLA 3: ANALÝZY

3.1 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Prírodné <ul style="list-style-type: none"> - Dobrá geografická poloha - Prírodné a klimatické podmienky - Vysoký stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy (91 %) - Zastúpenie lesných porastov takmer 30 % - Vinice a ovocné sady - Rieka Nitra a jej prítoky, mŕtve ramená a vodné nádrže - Kvalitné zdroje pitnej vody - Diverzita flóry a fauny (výskyt vzácnnej flóry a liečivých bylín, lesných plodov, raticovej zveri) - Značné zastúpenie genofondovo významných lokalít - CHKO Ponitrie, Chránené vtáčie územie Trábeč, chránené areály, rezervácie a pamiatky - Nerastné bohatstvo - stavebné a tehliarske suroviny Ľudské a spoločenské <ul style="list-style-type: none"> - Stabilizovaný demografický vývoj - Pozitívny vývoj počtu prisťahovaných obyvateľov - Vysoký podiel produktívneho obyvateľstva - Bohatá história spojená s významnými šľachtickými rodmi - Významné a zaujímavé kultúrno-historické pamiatky (zrúcanina Oponického hradu, kaštieľ, kostoly.....) - Archeologické náleziská - Zachovávanie folklórnych tradícií a zvykov - Výrazné zastúpenie fungujúcich spoločenských organizácií - Organizácia kvalitných kultúrno-spoločenských podujatí Materiálne <ul style="list-style-type: none"> - Dobré dopravné spojenie (cestná a železničná trasa) - Zavedená plynofikácia, vodovodná sieť, sčasti vybudovaná kanalizačná sieť - Vybudovaná sieť základných a materských škôl - Vybudované nájomné byty - Budovy vo vlastníctve obcí - Realizácia separovaného zberu - Zariadenia pre kultúrne a športové využitie - Poskytovanie opatrovateľskej služby, sociálne zariadenia Ekonomické <ul style="list-style-type: none"> - Pokles miery nezamestnanosti - Pracovné príležitosti v blízkych mestách Topoľčany, Nitra, Bánovce nad Bebravou, Partizánske 	Prírodné <ul style="list-style-type: none"> - Nevyužitý prírodný potenciál - Znečistená rieka Nitra a vodné nádrže - Nelegálne skládky odpadov Ľudské a spoločenské <ul style="list-style-type: none"> - Nízka miera natality - Nepriaznivá demografická štruktúra - Nízke zastúpenie vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov - Nezaujem obyvateľov o veci verejné - Nevyužitý potenciál kultúrno-historických zdrojov - Nedostatok zdrojov pre aktivity spoločenských organizácií - Nedostatok kultúrnych a športových podujatí a akcií pre deti a mládež - Nízka miera propagácie územia Materiálne <ul style="list-style-type: none"> - Vysoká prašnosť a hlučnosť pozdĺž cesty I/64 - Nedobudovaná technická infraštruktúra (kanalizácia) - Zlý stav verejnej infraštruktúry: miestnych komunikácií, chodníkov, lávok, oddychových zón, autobusových zastávok, obecných rozhlasov - Neudržiavané verejné priestranstvá a parky - Nevyužívané voľné budovy - Chátrajúce kultúrne a historické pamiatky - Nevyhovujúci stav obecných budov a objektov spoločenského významu - Nedostatok viacúčelových športovísk, detských ihrísk - Nízka kvalita a zastaranosť viacúčelových športovísk, detských ihrísk - Absencia cyklotrás Ekonomické <ul style="list-style-type: none"> - Málo pracovných príležitostí priamo v území pre kvalifikovanú pracovnú silu - Vysoká migrácia za prácou (55 %) - Nedostatok ubytovacích kapacít a služieb v cestovnom ruchu - Nedostatočná propagácia územia - Nízke zastúpenie obchodnej siete a absencia služieb v menších obciach - Nízka kvalita a rozsah poskytovaných služieb

<ul style="list-style-type: none"> - Silné zastúpenie podnikateľských subjektov v sekundárnom sektore - Priaznivá miera diverzifikácie ekonomických činností - Silné poľnohospodárske subjekty 	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<p>Prírodné</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využitie potenciálu územia pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu <p>Ľudské a spoločenské</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vytvoriť podmienky pre zvýšenie informovanosti a vzdelávania - Realizácia projektov podporujúcich rozvoj spoločenských organizácií - Zvýšenie propagácie a prezentácie územia - Využitie kultúrno-historických zdrojov pre budovanie identity územia - Budovanie vnútorných kapacít pre lepšie manažovanie rozvoja územia (prenos skúseností, projekty spolupráce) <p>Materiálne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekonštrukcia kultúrnych a historických pamiatok, obnova parkov - Dobudovanie technickej infraštruktúry - Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, lávok, cyklotrás a turistických chodníkov - Vysporiadanie vlastníckych vzťahov - Výstavba bytov pre mladé rodiny - Rekonštrukcie obecných budov a objektov spoločenského významu, obecných rozhlasov - Skrášlenie vzhľadu obcí (autobusové zastávky, obnova verejnej zelene, revitalizácia verejných priestranstiev a parkov, ...) - Vybudovanie oddychových zón - Zlepšenie možností pre trávenie voľného času pre deti a mládež - Zlepšenie dopravnej dostupnosti (rýchlostná cesta R8) - Zriadenie sociálnych služieb pre dôchodcov - Riešenie zneškodňovania biologického odpadu <p>Ekonomické</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vytvorenie podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky - Rozširovanie zdrojov príjmov obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest - Rozvoj špecifických doplnkových služieb pre aktívny pohyb a relaxáciu - Rozvoj poľnohospodárstva a potravinárstva - Zvýšenie propagácie a prezentácie mikroregiónu - Dobudovanie obchodnej siete a rozšírenie doplnkových služieb 	<ul style="list-style-type: none"> - Odchod mladých ľudí - Zníženie atraktivity územia - Pokračovanie negatívneho trendu vývoja demografickej štruktúry - Vzdelanostná úroveň obyvateľstva - „Strata spoločného záujmu“ - Nezaujem obyvateľov o veci verejné

Postupy pri príprave SWOT analýzy, metódy stanovenia jednotlivých zdrojov SWOT analýzy, informačné zdroje a celkový dopad SWOT analýzy pre územie verejnosúkromného partnerstva (MAS) – prepojenie SWOT analýzy na os 4 PRV

SWOT analýza územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ bola kontinuálne spracovávaná vo viacerých intervaloch. V roku 2003, konkrétne od začiatku septembra do decembra 2003 bolo uskutočnených 9 verejných stretnutí v jednotlivých obciach mikroregiónu. Základom v tejto fáze bola informačná kampaň pre obyvateľov mikroregiónu s cieľom naštartovať „záujem obyvateľov“ aby sa vyjadrili k súčasnému a želanému stavu.

Pokračovanie procesu tvorby SWOT analýzy sa opätovne naštartovalo po zapojení sa Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ spolu s Mikroregiónom Západný Trábeč v roku 2006 v rámci projektu „**Stratégie rozvoja vidieka a príprava miestnych a odborných kapacít prístupom Leader**“ financovaných NSK. V druhej polovici roka 2006 už proces prípravy SWOT analýzy prebiehal vo viacerých líniiach. Okrem verejných stretnutí sa rozbehli i ďalšie formy získavania informácií (popísané nižšie).

V období od 3. októbra 2006 až do konca novembra 2006, kedy bola SWOT analýza na spoločných pracovných stretnutiach dňa 08. 11. 2006 a 13. 11. 2006 prezentovaná a spripomienkovaná, bolo uskutočnených k jej tvorbe 7 verejných stretnutí, pričom výstupmi z týchto stretnutí bolo stanovenie „indikátorov kvality života“ ako podkladov pre sformulovanie vízie, a individuálne SWOT analýzy.

Pri stanovení jednotlivých zdrojov SWOT analýzy boli použité viaceré metódy uplatňujúce špecifické nástroje pre prácu s miestnym obyvateľstvom:

1. metóda koncepčného mapovania;
2. prieskum verejnej mienky;
3. analýza formou prieskumu podnikateľských subjektov (problémy a potreby v podnikaní);
4. brainstorming;
5. analýza situácie a predstava o konečnom riešení (indikátory kvality života, zostavenie vízie);
6. analýza územia formou jednoduchej SWOT analýzy (pri verejných stretnutiach) a odbornej SWOT analýzy.

Celkový dopad SWOT analýzy na územie Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ a jej prepojenie na opatrenia os 4 PRV SR 2007 – 2013 sa premieta do jednotlivých špecifických cieľov nasledovne:

V rámci materiálnych zdrojov, špecifikovaných vo SWOT analýze ako slabé stránky, je evidentná potreba riešiť súčasný stav nedostatku viacúčelových športovísk, detských ihrísk a ich potrebu ich modernizácie, a ďalej nevyhovujúci technický stav obecných budov a objektov spoločenského významu (domov smútku, hasičských zbrojníc, amfiteátrov). Práve tieto uvedené skutočnosti rieši v rámci Špecifického cieľa 1.1 Zvýšiť atraktivitu obcí *Opatrenie 1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (PRV SR, Os 3, kód 321).*

Ďalej SWOT analýza v slabých stránkach poukazuje na problém neudržiavaných verejných priestranstiev, parkov a potrebu rekonštrukcie lávok. Vzhľadom na príležitosti vytvorenia podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky (výstavba cyklotrás) a potrebu skrášlenia celkového vzhľadu obcí sú perspektívne zmeny súčasného stavu riešené cez *Opatrenie 2.1.3 Obnova a rozvoj obcí (PRV SR, Os 3, kód 322)* a spolu s ďalšími navrhovaný

opatreniami prispieva k napĺňaniu Špecifického cieľa 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

V rámci vyššie uvedeného špecifického cieľa 2.1 ISRÚ MR SVORNOSŤ sa premieta i reflexia možností získania doplnkových zdrojov príjmov obyvateľov mikroregiónu poskytovaním ubytovacích a špecifických doplnkových služieb pre aktívny pohyb a relaxáciu v oblasti vidieckeho cestovného ruchu. V nadväznosti na deklaráčnú potrebu využitia prírodných podmienok územia a v slabých stránkach SWOT analýzy avizovanú nízku mieru propagácie „zaujímavostí a kultúrno-historických atribútov“ mikroregiónu sú perspektívne zmeny riešené cez *Opatrenie 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (PRV SR, Os 3, kód 313)* a *Opatrenie 2.2.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (PRV SR, Os 3, kód 313).*

SWOT analýza v silných stránkach deklaruje bohatú históriu územia spojenú s významnými šľachtickými rodmi, významné kultúrno-historické pamiatky a výrazné zastúpenie fungujúcich spoločenských organizácií. Na druhej strane poukazuje na nevyužitý potenciál týchto uvedených zdrojov a potrebu tvorby podmienok pre realizáciu projektov zameraných na budovanie vnútorných kapacít „ľudských zdrojov“ cez efektívne a adresné formy moderného vzdelávania a informačných aktivít. Prepojenie SWOT analýzy na opatrenia osi 3 a osi 4 PRV SR na základe „želanej zmeny“ v tejto oblasti je práve cez *Opatrenie 3.1.1 Vzdelávanie a informovanie (PRV SR, Os 3, kód 331)*, ktoré prispieva k napĺňaniu Špecifického cieľa 3.1 Rozvíjať a budovať identitu územia.

Zapojenie verejnosti (občania, profesné a záujmové združenia a zástupcovia jednotlivých sektorov) do procesu tvorby SWOT analýzy (ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese

Ako bolo spomínané vyššie, účasť verejnosti na procese tvorby analýzy bola riešená okrem verejných a pracovných stretnutí predovšetkým uskutočnením dotazníkového prieskumu v termíne 01. 08. – 30.09. 2006 v siedmich obciach Mikroregiónu Západný Trábeč: Čeladince, Krná, Nitrianska Streda, Oponice, Práznovce, Solčany, Súlovce. Cieľom dotazníkových prieskumov bolo získať informácie o postojoch, potrebách a názoroch obyvateľov za účelom získania podkladov pre definovanie silných a slabých stránok, problémov a priorít rozvoja mikroregiónu. V rámci prieskumu z celkového bolo distribuovaných 700 dotazníkov, ich návratnosť predstavovala 32,5 %.

Na verejných stretnutiach k príprave a spracovaniu SWOT analýzy sa zúčastnilo v roku 2003 spolu 193 a v roku 2008 172 občanov. Práve výstupy z týchto stretnutí okrem výsledkov dotazníkových prieskumov boli podkladom pre spracovanie SWOT analýzy za celé územie.

S cieľom zistiť potreby a názory na súčasnú situáciu v území s perspektívou jeho ďalšieho rozvoja boli uskutočňované osobné stretnutia s podnikateľmi v území. Získané podklady boli zapracované do mapovacích hárkov a použité taktiež pri spracovaní auditu zdrojov a SWOT analýzy. Taktiež s dôrazom na možné príležitosti rozvoja územia bola uskutočnená informačná kampaň prostredníctvom článkov v regionálnom týždenníku „Dnešok“, obecných rozhlasov a vystúpeniami v Slovenskej televízii v rámci regionálneho vysielania.

Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní SWOT analýzy

Na odbornosť a kvalitu spracovania SWOT analýzy, vrátane realizácie vyššie uvedených metód a nástrojov získavania informácií a podkladov, dozerali externí experti, ktorí majú dlhoročné skúsenosti s prípravou programových dokumentov na báze integrovaného prístupu.

Konkrétne:

- Ing. Barbora Gerhátová, Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany – príprava a spracovanie SWOT analýzy, facilitácia stretnutí,
- Ing. Branislav Gerhát, Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany – príprava a spracovanie SWOT analýzy, facilitácia stretnutí,
- Ing. Mariana Chotárová, Vrbová 56, 955 01 Chrabrany - zber informácií, organizovanie stretnutí, spracovanie údajov.

Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach k spracovaniu SWOT analýzy je uvedený v Prílohe č.7. Závaznej osnovy Integrovanej stratégie rozvoja územia.

3.2 Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít

Analýza problémov územia verejno-súkromného partnerstva (MAS)

Potreba určenia kľúčových problémov bola uskutočnená na základe nevyhnutnosti čo najväčšej adresnosti ISRÚ MR SVORNOSŤ. Samotné stanovenie kľúčových problémov bolo zrealizované prvýkrát dňa 01. 11. 2006 na spoločnom stretnutí pracovnej skupiny vo Velušovciach, kde boli identifikované nasledovné kľúčové problémy:

1. Nevysporiadené vlastnícke vzťahy
2. Chýbajúca supraštruktúra cestovného ruchu
3. Nízky príjem obyvateľov
4. Nevyužívanie alternatívnych zdrojov energie
5. Nedostatočná sociálna starostlivosť o starších
6. Nedostatok aktivít pre mládež

Na základe vyššie prezentovaných kľúčových problémov, boli stanovené tri špecifické ciele:

Špecifický cieľ 1:

- *Vyriešenie vlastníckych vzťahov*

Špecifický cieľ 2:

- *Podpora zvýšenia príjmov obyvateľstva*

Špecifický cieľ 3:

- *Podpora sociálnej starostlivosti všetkých skupín obyvateľstva*

V roku 2008 v procese dopracovania ISRÚ MR SVORNOSŤ na spoločnom pracovnom stretnutí dňa 24. 09. 2008 bola problémová analýza prehodnotená a zároveň boli sformulované špecifické ciele integrovanej stratégie a strategické priority. Tie v prípade územia MR SVORNOSŤ prezentujú hlavné faktory rozvoja a spresňujú smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie týchto aktuálnych kľúčových disparít:

Strategické priority územia MR SVORNOSŤ:

- ⊕ **STRATEGICKÁ PRIORITA 1 Základná infraštruktúra a podnikateľské prostredie**
- ⊕ **STRATEGICKÁ PRIORITA 2 Vidiecky cestovný ruch**
- ⊕ **STRATEGICKÁ PRIORITA 3 Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva**

Použité postupy pri príprave problémovej analýzy

Problémová analýza bola spracovaná metódou koncepčného mapovania a matice párového posúdenia problémov (metóda PAIRWISE RANKING MATRIX). Prvým krokom bolo zostavenie zoznamu problémov na základe brainstormingu. V ďalšom kroku členovia pracovnej skupiny zatriedili problémy do skupín, pomenovali ich a vyčlenili tie, ktoré chcú, vedia a sú schopní na úrovni mikroregiónu vyriešiť. Ďalej sa pokračovalo metódou párového posúdenia problémov, v ktorej sa pracovalo už len s vybranými riešiteľnými problémami. Pomocou tejto metódy boli vygenerované vyššie uvedené kľúčové problémy.

Stanovenie strategických priorít vychádzalo z uvedených kľúčových problémov zdefinovaných v aktuálnom znení. Stanovenie strategických priorít ISRÚ MR SVORNOSŤ odráža potrebu dosiahnutia efektívneho, účinného a trvaloudržateľného rozvoja územia.

Zapojenie verejnosti do procesu tvorby problémovej analýzy (ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese

V procese tvorby problémovej analýzy bola verejnosť zapojená cez získavanie informácií a relevantných podkladov formou už spomínaných dotazníkových prieskumov.

Samotná analýza problémov územia (jej prehodnotenie a aktualizácia), ako je spomínané vyššie, bola riešená formou spoločného pracovného stretnutia súčasných i „budúcich členov“ združenia dňa 24. 09. 2008 v Solčanoch. Výstupy z toho stretnutia boli zverejnené na informačných tabuliach v jednotlivých obciach s cieľom informovania verejnosti a získavania názorov a podnetov k uvedeným výstupom.

Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní problémovej analýzy

Problémová analýza bola spracovaná pod dohľadom externých expertov, ktorí majú dlhoročné skúsenosti s prípravou programových dokumentov na báze integrovaného prístupu.

Konkrétne:

- Ing. Jela Tvrdoňová, Novozámocká 244, 949 05 Nitra – metodické vedenie stretnutí, facilitácia,
- Ing. Barbora Gerhátová, Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany – príprava a spracovanie problémovej analýzy, facilitácia stretnutí,
- Ing. Branislav Gerhát, Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany – príprava a spracovanie SWOT analýzy, facilitácia stretnutí,
- Ing. Mariana Chotárová, Vrbová 56, 955 01 Chrabrany – zber informácií, organizovanie stretnutí, spracovanie údajov.

Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach k spracovaniu problémovej analýzy je uvedený v Prílohe č.7. Závaznej osnovy Integrovannej stratégie rozvoja územia.

KAPITOLA 4: ZOSTAVENIE STRATEGICKÉHO RÁMCA

4.1 Integrovaná stratégia rozvoja územia (strategické plánovanie)

Uved'te postupy a harmonogram spracovania Integrovanej stratégie rozvoja územia.

Naštartovanie procesu strategického plánovania v území, konkrétne získavanie prvých podkladov a postupné zapájanie verejnosti, sa začalo v roku 2003 pri realizácii projektu „Spoločné plánovanie – cesta k úspechu“, pri spracovaní spoločného Programu sociálneho a hospodárskeho rozvoja mikroregiónu SVORNOSŤ. Už v tomto období sa začali uplatňovať prvky interaktívneho prístupu a špecifické nástroje určené pre prácu s miestnym obyvateľstvom.

Proces prípravy samotnej Integrovanej stratégie rozvoja územia MR SVORNOSŤ sa uskutočnil v období od 10. júla 2006 do 30. novembra 2008. Spracovanie auditov zdrojov, analýz a strategickej časti prebiehalo v rámci procesu „vytvorenia portfólia“ pre čo najširšie zapojenie verejnosti a získanie relevantných informácií o území. Zároveň spracovanie implementačnej časti malo za cieľ dokreovanie členskej základne v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1698/1990 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 na úrovni prístupu Leader.

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ pôvodne tvorilo 10 obcí s počtom blížiacim sa k 10 tis. obyvateľov. Keďže medzi základné princípy prístupu Leader patrí súvislé vidiecke územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých obcí s počtom nad 10 tis. obyvateľov, oslovili členovia združenia svojich susedných partnerov, a to členov Mikroregiónu Západný Trábeč. Vzájomná dohoda o spoločnej príprave integrovanej stratégie a zapojenie územia obidvoch mikroregiónov bola uskutočnená na spoločnom stretnutí všetkých zastupiteľstiev 17. 03. 2006 v Kovarciach.

Samotná Integrovaná stratégia rozvoja územia MR SVORNOSŤ bola pripravovaná podľa metódy interaktívneho plánovania zohľadňujúcej postupy zapájania verejnosti a nástrojov formovania verejno-súkromných partnerstiev pre prístup Leader. V rámci spracovania jednotlivých etáp integrovanej stratégie: komplexnej analýzy územia (audit zdrojov), SWOT analýzy, vízie a problémovej analýzy, strategickej časti so zadefinovaním strategického, hodnotiaceho a monitorovacieho rámca, finančných plánov, a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie stratégie sa uplatňovali interaktívne formy a špecifické metódy určené pre prácu s miestnym obyvateľstvom.

V procese spracovania auditu zdrojov, vízie a SWOT analýzy boli uskutočnené verejné stretnutia obyvateľov na úrovni obcí, realizované dotazníkové prieskumy a individuálne stretnutia so zástupcami samospráv a osobné konzultácie s podnikateľmi a zástupcami neziskového sektora. Informovanosť verejnosti bola uskutočňovaná formou relácií obecných rozhlasov, výveskami na informačných tabuliach a článkov v regionálnych médiách. V tomto procese bolo dôležité „zapojiť“ najmä podnikateľov a zástupcov občianskeho sektora, najsť lídrov, ktorí budú nositeľmi inovatívnych myšlienok a budú spoločne rozhodovať o budúcnosti rozvoja územia. Zároveň cieľom „konceptného mapovania zdrojov územia“ bolo motivovať ich vstup do združenia.

V roku 2008 prebiehalo na báze spoločných stretnutí pracovnej skupiny zloženej z relevantných kľúčových aktérov z verejného, podnikateľského a neziskového sektora definovanie kľúčových problémov územia a spracovanie strategickej časti. Tieto stretnutia boli uskutočnené pod vedením vonkajšieho experta, ktorého úlohou bolo facilitovať celý proces, vytvárať „pozitívnu klímu“ pri diskusiách, priestor pre vyjadrenie a rešpektovanie

názorov pléna a motivovať jednotlivých účastníkov spolupracovať pri plánovaní a realizácii ďalších aktivít smerujúcich ku kontinuálnemu rozvoju územia.

Celý vyššie uvedený proces strategického programovania a plánovania sa v pozitívnom smere prejavil pri sformovaní verejno-súkromného partnerstva, konkrétne jeho členskej základne a všetkých orgánov. Od apríla 2008 pravidelne zasadal prípravný výbor zložený zo zástupcov obidvoch mikroregiónov, aby pripravil všetky potrebné kroky k prijatiu nových členov: obcí Mikroregiónu Západný Trábeč, zástupcov z podnikateľských kruhov z tohto územia a predstaviteľov občianskeho života. Dňa 23. 10. 2008 na členskej schôdzi mikroregiónu boli zvolení noví členovia do orgánov v zmysle stanov Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ. Prehľad o procese spracovania ISRÚ MR SVORNOSŤ je uvedený v tabuľke 35.

Tabuľka 35 Prehľad uskutočnených stretnutí podujatí v rámci spracovania ISRÚ MR SVORNOSŤ

P.Č.	DÁTUM	MIESTO KONANIA	TÉMA A FORMA STRETNUTIA
1.	12. 04. 1999	Ludanice	Zakladajúca schôdza – Členská schôdza
2.	02. 09. 2003	Horné Obdokovce	SWOT analýza – verejné stretnutie
3.	09. 09. 2003	Hrušovany	SWOT analýza – verejné stretnutie
4.	16. 09. 2003	Dvorany nad Nitrou	SWOT analýza – verejné stretnutie
5.	16. 09. 2003	Kamanová	SWOT analýza – verejné stretnutie
6.	18. 09. 2003	Chrabrany	SWOT analýza – verejné stretnutie
7.	18. 09. 2003	Ludanice	SWOT analýza – verejné stretnutie
8.	22. 09. 2003	Belince	SWOT analýza – verejné stretnutie
9.	22. 09. 2003	Preseľany	SWOT analýza – verejné stretnutie
10.	23. 09. 2003	Koniarovce	SWOT analýza – verejné stretnutie
11.	17. 03. 2006	Kovarce	Tvorba VSP – členská schôdza
12.	10. 07. 2006	Velušovce	Začiatok TP – Verejné stretnutie, začatie projektu Technickej pomoci
13.	01.10. – 30. 09. 2006	Čeľadince, Krnča, Nitrianska Streda, Oponice, Práznovce, Solčany, Súlovce,	Dotazníkový prieskum
14.	03. 10. 2006	Oponice	SWOT analýza – verejné stretnutie
15.	06. 10. 2006	Krnča	SWOT analýza – verejné stretnutie
16.	11. 10. 2006	Čeľadince	SWOT analýza – verejné stretnutie
17.	11. 10. 2006	Súlovce	SWOT analýza – verejné stretnutie
18.	13. 10. 2006	Nitrianska Streda	SWOT analýza – verejné stretnutie
19.	18. 10. 2006	Práznovce	SWOT analýza – verejné stretnutie
20.	18. 10. 2006	Solčany	SWOT analýza – verejné stretnutie
21.	13. 11. 2006	Chrabrany	SWOT analýza – verejné stretnutie
22.	16. 11. 2006	Velušovce	Problémová analýza – verejné stretnutie
23.	07. 02. 2007	Chrabrany	Zhrnutie SWOT a problémovej analýzy – verejné stretnutie
24.	16. 04. 2008	Hrušovany	osnova ISRÚ – pracovné stretnutie
25.	29. 04. 2008	Ludanice	osnova ISRÚ – pracovné stretnutie
26.	24. 09. 2008	Solčany	Problémová analýza – pracovné stretnutie
27.	23. 10. 2008	Solčany	Tvorba VSP, Implementačný rámec – členská schôdza
28.	06. 11. 2008	Solčany	Implementačný rámec, aktivity – členská schôdza
29.	12. 11. 2008	Solčany	Aktivity – pracovné stretnutie
30.	04. 12. 2008	Solčany	Finančný rámec, kritéria pre výber projektov, schválenie ISRÚ – členská schôdza

Zdroj: Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ

4.1.1 Vízia, strategický cieľ, strategické priority a špecifické ciele

Zmeny oproti doterajšej praxi riešenia miestnych problémov

Čo sa týka „zmien“ riešenia problémov v území oproti doterajšej praxi, proces prípravy a spracovania integrovanej stratégie priniesol viacero výrazných „posunov“ a pozitív“:

- V prvom rade pri príprave a spracovaní integrovanej stratégie bol uplatnený prístup „*zdola nahor*“, čo znamenalo umožnenie širokému spektru obyvateľov (cez rôzne nástroje a metódy) vyjadriť svoje názory a potreby, dalo možnosť aktívnym obyvateľom priamo sa zapojiť do spoločného rozhodovania o budúcnosti a rozvoji územia. Keďže interaktívne plánovanie bolo v mikroregióne naštartované už v roku 2003, počas spracovania stratégie sa využili možnosti ešte širšej participácie miestneho obyvateľstva.
- V súvislosti s vyššie uvedeným, výraznou zmenou bolo rešpektovanie názorov na riešenie miestnych problémov od podnikateľskej sféry a rôznych spoločenských organizácií fungujúcich na území mikroregiónu. Osobitne podnikateľská sféra „necítila“ potrebu zapájať sa do procesu tvorby rozvoja územia, keďže si realizovala svoje individuálne podnikateľské zámery. Prínos v tomto smere spočíva v kontinuálnej spolupráci a partnerstve všetkých troch sektorov pri riešení problémov územia a tým lepšieho využitia existujúcich verejných i súkromných zdrojov, ktoré sú k dispozícii.
- Výrazným pozitívom pri spracovaní stratégie bolo „nazeranie sa“ na prioritné využitie miestnych zdrojov - prírodných, materiálnych, ľudských ale i finančných pre tvorbu pridanej hodnoty v území; v prípade územia mikroregiónu ide konkrétne o rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a „atraktívnej“ ponuky pre oddych a relaxačné aktivity v území.
- V aspekte spracovania integrovanej stratégie nemenej dôležitým prvkom bola spolupráca rôznych aktérov z územia a vybudovanie partnerstva medzi inštitúciami z rôznych sektorov (samospráva, podnikateľský sektor a neziskový sektor).

Prispievanie inovácií k naplneniu cieľov Integrovanej stratégie rozvoja územia

Hlavným artiklom v rámci ISRÚ MR SVORNOSŤ bude tvorba inovačných prvkov a aktivít na úrovni projektov. V rámci stratégie sú inovácie riešené cez kombinácie „ziskových a neziskových“ opatrení, prepojením ponuky nových aktivít s potrebami územia, podporou vzniku nových služieb v území a ich inovatívne využitie pre tvorbu „pridanej hodnoty“.

Logický rámec Integrovannej stratégie rozvoja územia a navrhovaných intervencií, opatrenia

Vízia do roku 2025

Územie Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ je atraktívnym územím, ktoré disponuje ponukou oddychu a relaxu v krásnom prostredí pohoria Trábeč a v zákutiach rieky Nitry. Čisté životné prostredie, vybudovaná infraštruktúra a kvalitné služby vytvárajú podmienky pre usadenie sa mladých rodín v mikroregióne.

Strategický cieľ

Skvalitniť vidiecke prostredie pre domácich obyvateľov i návštevníkov a zachovať prírodné a kultúrne bohatstvo mikroregiónu do roku 2015

Strategická priorita 1 Základná infraštruktúra a podnikateľské prostredie

Strategická priorita 2 Vidiecky cestovný ruch

Strategická priorita 3 Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva

Strategická priorita 1 Základná infraštruktúra a podnikateľské prostredie

Špecifický cieľ 1.1 Zvýšiť atraktivitu obcí

Špecifický cieľ 1.2 Skvalitniť podnikateľské prostredie a služby

Strategická priorita 2 Vidiecky cestovný ruch

Špecifický cieľ 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Strategická priorita 3 Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva

Špecifický cieľ 3.1 Rozvíjať a budovať identitu územia

V rámci uvedených špecifických cieľov vychádzajúc z potrieb územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ sú navrhnuté nasledovné priority a opatrenia:

Špecifický cieľ	1.1 Zvýšiť atraktivitu obcí
Priorita	1 Poskytovanie kvalitnejších verejných služieb
Opatrenie č.	1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (PRV SR, Os 3, kód 321)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Koneční prijímatelia aktivít skupiny opatrení 3.4 Obnova rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb ako súčasť projektov realizovaných miestnymi akčnými skupinami, zahŕňajú aj obec, ktorá je pólom rastu, resp. obce ktoré sú pólmi rastu. Z podpory sú však vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Audít zdrojov i SWOT analýza upozorňuje na nasledovné slabé stránky: nedostatok viacúčelových športovísk a detských ihrísk, nevyhovujúci technický stav obecných budov a objektov spoločenského významu. Avizovaná chýbajúca občianska vybavenosť znižuje atraktivitu obcí a nevytvára zázemie pre stabilizáciu obyvateľov v mikroregióne. Cieľom tohto opatrenia je modernizácia základného občianskeho vybavenia a verejných zariadení slúžiacich pre trávenie voľného času obyvateľov.
Opatrenie č.	1.1.2 Regenerácia sídiel (ROP SR, 4.1)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Obce zaradené do pólom rastu
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Navrhovaná intervencia cez toto opatrenie dopĺňa potrebu realizácie činností špecifikovaných v ISRÚ v Opatrení 1.1.1. Rieši potrebu realizácie aktivít smerujúcich k zvýšeniu atraktivity obcí zaradených do pólom rastu.
Opatrenie č.	1.1.3 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (PRV SR, Os 3, kód 321)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Obce nezaradené do pólom rastu
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Toto opatrenie pokrýva činnosti, ktoré nie sú zaradené cez Implementáciu Osi 4 PRV SR 2007 – 2013. Reflektuje na situáciu špecifikovanú v slabých stránkach

	SWOT analýzy a to potrebu riešenia rekonštrukcie a modernizácie obecných stavieb okrem domov smútku, hasičských zbrojníc a amfiteátrov, vrátane ich okolia a zariadenia pripojenia na internet.
Opatrenie č.	1.1.4 Obnova a rozvoj obcí (PRV SR, Os 3, kód 322)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Obce nezaraďené do pólov rastu
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Toto opatrenie pokrýva činnosti, ktoré nie sú zaradené cez Implementáciu Osi 4 PRV SR 2007 - 2013. Audit zdrojov i SWOT analýza poukazuje na problém nedobudovanej a v zlom technickom stave nachádzajúcej sa technickej infraštruktúry (vodovodov, kanalizácie, miestnych komunikácií a chodníkov, mostov a verejných osvetlení). Cieľom tohto opatrenia je dobudovanie a modernizácia technickej infraštruktúry.
Opatrenie č.	1.1.5 Ochrana a využívanie vôd (Envirofond, B Oblasť)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzická osoba, ktorá nepodniká, právnická osoba a fyzická osoba, ktorá podniká, právnická osoba, ktorá nepodniká, obec, samosprávny kraj, príspevková organizácia, občianske združenie, záujmové združenie právnických osôb, nadácia, neinvestičný fond alebo nezisková organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby s environmentálnym zameraním alebo registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť, orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, Slovenská inšpekcia životného prostredia
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Ako vyplýva z auditu zdrojov a SWOT analýzy len 6,25 % domácností je pripojených na kanalizačnú sieť. Potreba realizácie uvedeného opatrenia reflektuje na potrebu dobudovania kanalizačnej siete a ČOV v území mikroregiónu s cieľom zabezpečiť efektívne odvádzanie a čistenie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie.
Špecifický cieľ	1.2 Skvalitniť podnikateľské prostredie a služby
Priorita	2 Kvalitné podnikateľské zázemie
Opatrenie č.	1.2.1 Modernizácia fariem (PRV SR, Os 1, kód 121)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Intervencia v rámci tohto opatrenia vyplýva s dlhoročnej tradície poľnohospodárstva v území MR SVORNOST'. Ako vyplýva z auditu zdrojov a SWOT analýzy územie disponuje silnými ziskovými poľnohospodárskymi subjektmi, ktoré potrebujú na zabezpečenie svojej konkurencieschopnosti investovať do moderných technológií. Cieľom opatrenia je zabezpečiť zvýšenie efektívnosti tradičnej poľnohospodárskej prvovýroby a jej konkurencieschopnosti v rámci SR a EÚ.
Opatrenie č.	1.2.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva (PRV SR, Os 1, kód 123)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby
Odôvodnenie výberu opatrenia:	V tandeme predchádzajúceho opatrenia a v nadväznosti na avizované príležitosti SWOT analýzy je cieľom tohto opatrenia rozvíjať odvetvie potravinárskej výroby s prioritným zameraním na primárne spracovanie a predajnosť produktov potravinárskej výroby podporou nových technológií.
Špecifický cieľ	2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
Priorita	1 Infraštruktúra vidieckeho cestovného ruchu
Opatrenie č.	2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (PRV SR, Os 3, kód 313)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti cestovného ruchu, v prípade žiadateľov podnikajúcich aj v oblasti poľnohospodárstva ich podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch musí byť nižší ako 30 %. Ak žiadateľ vykazuje podiel tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby nižší ako 30 %, ale investícia zahŕňa viac ako 10 lôžok, môže o podporu požiadať z OP KaHR, ktorý je v gescii MH SR.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Audit zdrojov i SWOT analýza v rámci silných stránok deklaruje vhodné prírodné podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky. Na druhej strane v slabých stránkach poukazuje na nevyužitý prírodný potenciál a absenciu ubytovacích kapacít a doplnkových služieb v území. Cieľom opatrenia je vytvoriť možnosti získania

	doplňkových zdrojov príjmov pre miestne obyvateľstvo cez ubytovanie na súkromí a vybudovať „atraktívne“ služby pre aktívnu relaxáciu a oddych. Hodnotné prírodné prostredie je vhodným štartovacím mostíkom pre tvorbu vidieckeho cestovného ruchu
Opatrenie č.	2.1.2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu (OP KaHR, 3.1)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie podľa § 2 ods. 2 písm. a) a b) Obchodného zákonníka, registrované na území SR najneskôr k 1.1.2007
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Potreba realizácie uvedeného opatrenia vyplýva z prieskumu podnikateľských subjektov (2008), ktorých činnosť bude do budúcnosti zameraná smerom k vybudovaniu ubytovacích zariadení nad 10 lôžok a komplexných relaxačných služieb. Cieľom tohto opatrenia je zabezpečiť komplexnosť poskytovaných služieb vidieckeho cestovného ruchu s celoročným využitím a zabezpečiť dostatok ubytovacích kapacít v území.
Opatrenie č.	2.1.3 Obnova a rozvoj obcí (PRV SR, Os 3, kód 322)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Koneční prijímatelia aktivít skupiny opatrení 3.4 Obnova rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb ako súčasť projektov realizovaných miestnymi akčnými skupinami, zahŕňajú aj obec, ktorá je pólom rastu, resp. obce ktoré sú pólmi rastu. Z podpory sú však vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	V rámci slabých stránok SWOT analýzy je evidentná potreba riešiť súčasný stav neudržiavaných verejných priestranstiev, parkov a potrebu rekonštrukcie lávok cez miestne vodné toky. Vzhľadom na príležitosti vytvorenia podmienok vidieckeho cestovného ruchu, konkrétne zabezpečenie infraštruktúry výstavbou cyklotrás, a potrebu skrášlenia celkového vzhľadu obcí je žiadaná intervencia v rámci tohto opatrenia. Cieľom opatrenia je dokreovať vybudovanie infraštruktúry cestovného ruchu a zveľaďovať vzhľad obcí.
Priorita	2 Marketing a propagácia
Opatrenie č.	2.2.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (PRV SR, Os 3, kód 313)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Právnické osoby združujúce subjekty pôsobiace v oblasti vidieckeho cestovného ruchu
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Slabé stránky SWOT analýzy avizujú potrebu riešenia nedostatočnej propagácie a prezentácie územia. V súvislosti s perspektívou „tvorby“ vidieckeho cestovného ruchu a zviditeľnenia existujúceho kultúrno-historického dedičstva je potrebné zaviesť efektívne formy marketingových nástrojov a tak „ponúknuť“ územie mikroregiónu pre návštevníkov.
Špecifický cieľ	3.1 Rozvíjať a budovať identitu územia
Priorita	1 Tvorba identity územia
Opatrenie č.	3.1.1 Vzdelávanie a informovanie (PRV SR, Os 3, kód 331)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Oprávneným žiadateľom sú subjekty – inštitúcie, pôsobiace v oblasti poskytovania vzdelávacích a informačných služieb (štátne, príspevkové, rozpočtové, verejno-právne, neziskové organizácie, občianske a záujmové združenia, profesijné komory – pôsobiace minimálne 12 mesiacov pred podaním ŽoNFP).
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Potreba intervencie do tohto opatrenia vyplýva z nutnosti budovania kapacít pre naštartovanie aktivít v rámci vidieckeho cestovného ruchu. Na druhej strane základnou podmienkou koordinovaného rozvoja územia je zameranie sa na budovanie vnútorných kapacít ľudských zdrojov cez efektívne a adresné formy moderného vzdelávania a informačných aktivít. Cieľom opatrenia je skvalitniť ľudský potenciál a vytvoriť podmienky pre efektívne riadenie rozvoja územia.
Opatrenie č.	3.1.2 Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2007 na podporu kultúry a športu na území NSK
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzická a právnická osoba – podnikateľ, ktorá má sídlo alebo trvalý pobyt a vyvíja činnosť na území NSK v oblasti školstva a vzdelávania, záujmovo umeleckej činnosti a kultúrnych aktivít, športu a telovýchovy, verejnoprospešných aktivít
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Analýza SWOT v rámci spoločenskej situácie v silných stránkach poukazuje na výrazné zastúpenie fungujúcich spoločenských organizácií (87). Na druhej strane zo slabých stránok je evidentný nedostatok zdrojov pre činnosť a aktivity týchto spoločenských organizácií. Realizácia tohto opatrenia zabezpečí kvalitnejšie podmienky pre rozvoj kultúrnych a športových aktivít a podujatí v území.
Opatrenie č.	3.1.3 Obnova kultúrnych pamiatok (Ministerstvo kultúry SR, 1.1)

Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Fyzická osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a dovŕšila vek 18 rokov, fyzická osoba oprávnená na podnikanie s miestom podnikania na území Slovenskej republiky alebo právnická osoba oprávnená na podnikanie so sídlom na území Slovenskej republiky, vyšší územný celok alebo obec, rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktorej zriaďovateľom je vyšší územný celok alebo obec, občianske združenie so sídlom na území Slovenskej republiky, nadácia so sídlom na území Slovenskej republiky, záujmové združenie právnických osôb, ak je právnickou osobou so sídlom na území Slovenskej republiky, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby so sídlom na území Slovenskej republiky, neinvestičný fond so sídlom na území Slovenskej republiky, vysoká škola so sídlom na území Slovenskej republiky, registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky a právnická osoba, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	V rámci auditu zdrojov i v silných stránkach SWOT analýzy je poukázané na bohatú históriu územia v spojení s významnými kultúrno-historickými pamiatkami. Priamo v území sa nachádza 7 kaštieľov a množstvo vzácných historických pamiatok (Oponický hrad), ktoré v súčasnosti chátrajú a nie sú využívané. Cieľom tohto opatrenia je „zachrániť“ tieto objekty pre budovanie identity územia a vyprofilovať ich ako magnety, ktoré zvýšia návštevnosť mikroregiónu.
Prierezové opatrenia ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOST'	
Opatrenie 4.2	Vykonávanie projektov spolupráce (PRV SR, Os 4, kód 421)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Združenie mikroregiónu SVORNOST', v prípade že bude vybraný RO na implementáciu Integrovannej stratégie rozvoja územia. Jeho právna forma je občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov a s MAS v rámci krajín EÚ pracuje na princípe Leader.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Príležitosti v SWOT analýze na základe doterajšej činnosti Združenia mikroregiónu SVORNOST' avizujú potrebu budovania vnútorných kapacít pre lepšie manažovanie rozvoja územia. Realizácia tohto opatrenia prinesie výmenu pozitívnych skúseností realizácie integrovaného rozvoja v iných územiach v rámci SR i krajín EÚ. Keďže územie mikroregiónu disponuje hodnotným prírodným, kultúrnym a historickým potenciálom vhodným pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, má záujem o výmenu skúseností v tejto oblasti. Združenie mikroregiónu SVORNOST' plánuje realizovať jeden projekt národnej spolupráce v období 2011 – 2012 a jeden projekt nadnárodnej spolupráce v rokoch 2011 – 2012.
Opatrenie 4.3	Chod miestnej akčnej skupiny (PRV SR, Os 4, kód 431)
Konečný prijímateľ (žiadateľ):	Združenie mikroregiónu SVORNOST', ktorý je vybraný RO na implementáciu integrovanej stratégie rozvoja územia a ktorý má právnu formu: občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.
Odôvodnenie výberu opatrenia:	Cieľom tohto opatrenia je tvorba a zvyšovanie kapacít pre realizáciu prístupu Leader v mikroregióne a to konkrétne cez možnosť efektívnej implementácie ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOST' a rozvíjania zručnosti v oblasti lokálneho manažmentu.

Súhrnný prehľad Integrovannej stratégie rozvoja územia je uvedený v Prílohe č. 3.

4.2 Akčný plán vo väzbe na os 4 Leader

Väzba vybraných opatrení osi 3 PRV, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader na ciele Integrovannej stratégie rozvoja územia, reflexia súboru vybraných opatrení osi 3 PRV na situáciu v území (audit zdrojov), analýzy a strategický rámec Integrovannej stratégie rozvoja územia, riešenie problémov daného územia súborom vybraných opatrení osi 3 PRV a podpora jeho rozvoja podľa skutočných potrieb

Prostredníctvom osi 4 vo väzbe na strategický cieľ a špecifické ciele ISRÚ MR SVORNOSŤ sa budú implementovať tieto nižšie uvedené vybrané opatrenia s nasledovnými aktivitami:

V rámci Špecifického cieľa 1.1 Zvýšiť atraktivitu obcí ide o viacero opatrení, konkrétne:

Opatrenie 1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (PRV SR, Os 3, kód 321)

Oprávnené činnosti:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských a športových ihrísk, tržníc, autobusových zastávok, obecných rozhlasov,
- rekonštrukcia a modernizácia domov smútku, požiarnych zbrojníc, amfiteátrů, vrátane ich okolia vrátane zariadenia pripojenia na internet.

Reflexia na situáciu v území: Audit zdrojov i SWOT analýza upozorňuje na nasledovné slabé stránky: nedostatok viacúčelových športovísk a detských ihrísk, nevyhovujúci technický stav obecných budov a objektů spoločenského významu. Avizovaná chýbajúca občianska vybavenosť znižuje atraktivitu obcí a nevytvára zázemie pre stabilizáciu obyvateľov v mikroregióne.

Cieľom tohto opatrenia je modernizácia základného občianskeho vybavenia a verejných zariadení slúžiacich pre trávenie voľného času obyvateľov.

Nižšie uvedené opatrenia osi 3 PRV, implementované prostredníctvom osi 4, sa budú implementovať v nadväznosti na Špecifický cieľ 1.2 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

Opatrenie 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (PRV SR, Os 3, kód 313)

Oprávnené činnosti:

- prestavba a/alebo prístavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých objektů, ktoré sú súčasťou rodinných domov na nízkapacitné ubytovacie zariadenia maximálne 10 lôžok;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia doplnkových relaxačných zariadení (sauna, krb, bazén a pod.).

Súčasťou stavebných investícií môžu byť aj prístupové cesty, pripojenie na inžinierske siete a úpravy v rámci areálu.

Reflexia na situáciu v území: Audit zdrojov i SWOT analýza v rámci silných stránok deklaruje vhodné prírodné podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky. Na druhej strane

v slabých stránkach poukazuje na nevyužitý prírodný potenciál a absenciu ubytovacích kapacít a doplnkových služieb v území.

Cieľom opatrenia je vytvoriť možnosti získania doplnkových zdrojov príjmov pre miestne obyvateľstvo cez ubytovanie na súkromí a vybudovať „atraktívne“ služby pre aktívnu relaxáciu a oddych. Hodnotné prírodné prostredie je vhodným štartovacím mostíkom pre tvorbu vidieckeho cestovného ruchu.

Opatrenie 2.1.3 Obnova a rozvoj obcí (PRV SR, Os 3, kód 322)

Oprávnené činnosti:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia lávok, verejných priestranstiev a parkov,
- výstavba cyklotrás.

Reflexia na situáciu v území:

V rámci slabých stránok SWOT analýzy je evidentná potreba riešiť súčasný stav neudržiavaných verejných priestranstiev, parkov a potrebu rekonštrukcie lávok cez miestne vodné toky. Vzhľadom na príležitosti vytvorenia podmienok vidieckeho cestovného ruchu, konkrétne zabezpečenie infraštruktúry výstavbou cyklotrás, a potrebu skrášlenia celkového vzhľadu obcí je žiadaná intervencia v rámci tohto opatrenia.

Cieľom opatrenia je dokreovať vybudovanie infraštruktúry cestovného ruchu a zveľadiť vzhľad obcí.

Opatrenie 2.2.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (PRV SR, Os 3, kód 313)

Oprávnené činnosti:

Marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu a rozvoja regiónu

Výdavky súvisiace:

- s prípravou a tlačou propagačných materiálov
- s aktívnou účasťou na zahraničných i domácich veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu
- výdavky na vybudovanie informačných a komunikačných technológií

Reflexia na situáciu v území:

Slabé stránky SWOT analýzy avizujú potrebu riešenia nedostatočnej propagácie a prezentácie územia. V súvislosti s perspektívou „tvorby“ vidieckeho cestovného ruchu a zviditeľnenia existujúceho kultúrno-historického dedičstva je potrebné zaviesť efektívne formy marketingových nástrojov a tak „ponúknuť“ územie mikroregiónu pre návštevníkov.

Cieľom opatrenia je vyššia miera prezentácie a propagácie územia.

V rámci Špecifického cieľa 3.1 Rozvíjať a budovať identitu územia je implementované cez os 3 nižšie uvedené opatrenie.

Opatrenie 3.1.1 Vzdelávanie a informovanie (PRV SR, Os 3, kód 331)

Oprávnené činnosti:

2. nasledovné formy informačných aktivít:

- krátkodobé kurzy, školenia, tréningy na získanie potrebných vedomostí a zručností;

- konferencie a semináre;
- výmenné informačné stáže a návštevy v tuzemsku a v EÚ;
- putovné aktivity k cieľovým skupinám;
- ďalšie formy, ako napríklad tlačené publikácie a webové portály, trvalý informačný a poradenský servis zameraný na celoživotné vzdelávanie.

Reflexia na situáciu v území:

Potreba intervencie do tohto opatrenia vyplýva z nutnosti budovania kapacít pre naštartovanie aktivít v rámci vidieckeho cestovného ruchu. Na druhej strane základnou podmienkou koordinovaného rozvoja územia je zameranie sa na budovanie vnútorných kapacít ľudských zdrojov cez efektívne a adresné formy moderného vzdelávania a informačných aktivít.

Cieľom opatrenia je skvalitniť ľudský potenciál a vytvoriť podmienky pre efektívne riadenie rozvoja územia.

V rámci akčného plánu sú zaradené i prierezové opatrenia osi 4: a to Opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce (PRV SR, Os 4, kód 421), kde sú oprávnené činnosti:

- spoločný marketing Leaderovských skupín v rôznych regiónoch;
- ochrana spoločného kultúrneho bohatstva v rámci vytvoreného partnerstva;
- budovanie kapacít: výmena skúseností, prenos praktických skúseností pri rozvoji vidieka (napr. spoločné publikácie, twinningové podujatia – výmenné programy pre zamestnancov a manažment MAS, spoločná alebo koordinovaná práca).

Spolu s ním v rámci ISRÚ MR SVORNOSŤ je zaradené aj *druhé prierezové opatrenie z PRV SR* a to opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny (PRV SR, Os 4, kód 431), v ktorom oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ:

- školenia manažmentu a zamestnancov MAS zodpovedných za realizáciu stratégie;
- štúdie a analýzy dotknutého územia zamerané na aktualizáciu stratégie;
- publicita a informovanie o dotknutej oblasti a o stratégii;
- prevádzková činnosť;
- administratívna činnosť MAS: vyhlásenie výzvy, príjem žiadostí, administratívna kontrola žiadostí a príloh, hodnotenie projektov podľa kritérií, výber projektov a ich schválenie, kontrola realizácie projektov;
- zber informácií pre monitoring a hodnotenie;
- vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov;
- semináre, školenia pre členov MAS zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie.

Opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader tvoria Prílohu č. 4.

4.3 Finančný plán

Spolufinancovanie implementácie Integrovannej stratégie rozvoja územia (činnosti, projekty, ktoré nie sú financované z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013) z dodatočných zdrojov – ostatné verejné zdroje (VÚC a iné verejné zdroje) a ostatné zdroje

Finančný plán Integrovannej stratégie rozvoja územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ vychádza z reálnych potrieb intervencií do jednotlivých vybraných opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013. Stanovenie výšky alokácií na jednotlivé opatrenia nadväzuje na akčný plán integrovanej stratégie, pričom vychádza z výšky možných objemov stanovených Usmernením pre administráciu osi 4 Leader vydaných MP SR v roku 2008.

Výška oprávnených výdavkov pre jednotlivé opatrenia z osi 3 je rozpočítaná z maximálnej výšky podpory pre MAS v rámci Opatrenia 4.1 Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia. Tabuľka 36 uvádza rozdelenie finančných prostriedkov na vybrané opatrenia osi 3 PRV podľa špecifických cieľov a tabuľka 37 prezentuje potrebu financií pre prierezové opatrenia 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce a 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny. Popis miery spolufinancovania a vnútorných limitov výšky oprávnených výdavkov je uvedený nižšie.

Tabuľka 36 Rozdelenie finančných prostriedkov na vybrané opatrenia osi 3 ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt v €	Spolu-financovanie užívateľom	Finančný plán v €		
			Celkový rozpočet	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje
Špecifický cieľ 1.1					
1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	3 300 – 100 000	0 %	1 208 176	1 166 684	41 492
Spolu špecifický cieľ 1.1			1 208 176	1 166 684	41 492
Špecifický cieľ 2.1					
2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A	2 600 – 33 000	50 %	400 000	200 000	200 000
2.1.3 Obnova a rozvoj obcí	3 300 – 50 000	0 %	570 000	570 000	
2.2.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B	1 500 – 10 000	0 %	50 000	50 000	
Spolu špecifický cieľ 2.1			1 020 000	820 000	200 000
Špecifický cieľ 3.1					
3.1.1 Vzdelávanie a informovanie	3 000 – 16 600	0 %	100 000	100 000	
Spolu špecifický cieľ 3.1			100 000	100 000	
STRATÉGIA CELKOM			2 328 176	2 086 684	241 492

Popis miery spolufinancovania a vnútorných limitov výšky oprávnených výdavkov (tabuľka 36) pre jednotlivé opatrenia je nasledovný:

Špecifický cieľ 1.1 Zvýšiť atraktivitu obcí

▪ Priorita 1 Poskytovanie kvalitnejších verejných služieb

Opatrenie 1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (kód opatrenia podľa PRV SR 321)

Alokovaná čiastka z verejných zdrojov pre Opatrenie 1.1.1 je 1 166 684 €, čo predstavuje 100 % oprávnených výdavkov na podporu 11 projektov pri uplatnení maximálnej výšky podpory na 1 projekt vo výške 100 000 €. Na toto opatrenie sú z verejných zdrojov alokované na základe Uznesenia Rady Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 265/2008 finančné prostriedky vo výške 41 492 € z rozpočtu Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2009 – 2013. Celkový rozpočet Opatrenia 1.1.1 tvorí 1 208 176 €.

Špecifický cieľ 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

▪ Priorita 1 Infraštruktúra vidieckeho cestovného ruchu

Opatrenie 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (kód opatrenia podľa PRV SR 313)

Alokovaná čiastka z verejných zdrojov pre Opatrenie 2.1.1 je stanovená na 200 000 €, čo predstavuje výšku podpory pre konečných užívateľov na úrovni 50 %. Odvíjajúc sa od maximálnej výšky oprávnených výdavkov na 1 projekt (33 000 €), uvedených 50 % predstavuje v priemere podporu 6 vybraných projektov. Miera spolufinancovania vo finančnom vyjadrení predstavuje 200 000 € zo súkromných zdrojov – zo strany konečných prijímateľov pomoci. Celkový rozpočet Opatrenia 2.2.2 je 400 000 €.

Špecifický cieľ 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

▪ Priorita 1 Infraštruktúra vidieckeho cestovného ruchu

Opatrenie 2.1.3 Obnova a rozvoj obcí (kód opatrenia podľa PRV SR 322)

Alokovaná čiastka z verejných zdrojov pre Opatrenie 2.1.3 predstavuje celkovú sumu 570 000 €. Táto čiastka predstavuje 100 % oprávnených výdavkov pre podporu 11 projektov pri maximálnej výške podpory na 1 projekt 50 000 € (min. výška podpory na 1 projekt je 3 300 €). Celkový rozpočet Opatrenia 2.1.3 tvorí 570 000 €.

Špecifický cieľ 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

▪ Priorita 2 Marketing a propagácia

Opatrenie 2.2.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (kód opatrenia podľa PRV SR 313)

Alokovaná čiastka z verejných zdrojov pre Opatrenie 2.2.1 predstavuje sumu 50 000 €. Uvedená výška oprávnených výdavkov z verejných zdrojov predstavuje 100 % podpory oprávnených výdavkov pre podporu projektov konečných užívateľov pomoci (nie je stanovená miera spolufinancovania). V rámci tohto opatrenia uvedená suma predstavuje v priemere podporu 5 projektov pri maximálnej výške čerpania podpory na 1 projekt 10 000 €. Celkový rozpočet Opatrenia 2.2.1 tvorí 50 000 €.

Špecifický cieľ 3.1 Rozvíjať a budovať identitu územia

▪ Priorita 1 Tvorba identity územia

Opatrenie 3.1.1 Vzdelávanie a informovanie (kód opatrenia podľa PRV SR 331)

Alokovaná čiastka z verejných zdrojov pre Opatrenie 3.1.1 predstavuje sumu 100 000 €. Uvedená výška oprávnených výdavkov z verejných zdrojov predstavuje 100 % podpory oprávnených výdavkov pre podporu projektov konečných užívateľov pomoci (nie je stanovená miera spolufinancovania). V rámci tohto opatrenia uvedená suma predstavuje v priemere podporu 6 projektov pri maximálnej výške čerpania podpory na 1 projekt, t.j. 16 600 €. Celkový rozpočet Opatrenia 3.3.1 tvorí 100 000 €.

Výška oprávnených výdavkov na opatrenia osi 4 PRV, uvedená v tabuľke 37, je kalkulovaná samostatne. Výška oprávnených výdavkov pre Opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce je 151 514 €. Opatrenie 4.2 je prierezovým opatrením integrovanej stratégie. Oprávnené výdavky z verejných zdrojov pre toto opatrenie predstavujú 100 %. Celková výška finančných prostriedkov v prípade Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ je plánovaná na realizáciu jedného národného projektu a jedného nadnárodného projektu s partnermi.

Z maximálnej výšky prostriedkov v Opatrení 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny, určených Usmernením pre administráciu osi 4 Leader, plánuje Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ využiť pre pokrytie oprávnených výdavkov finančné prostriedky vo výške 417 335 €, z toho 33 868 € na prevádzku a administratívnu činnosť MAS a 83 467 € na budovanie zručností a schopností MAS (tabuľka 37).

Tabuľka 37 Finančný plán opatrení osi 4 PRV

Opatrenia Osi 4 PRV	Spolu rozpočet na opatrenie v €	Výška podpory z PRV SR v €	Iné zdroje v €
4.2 Vykonávanie projektov spolupráce	151 514	151 514	0
4.3 Chod miestnej akčnej skupiny	417 335	417 335	0

Celkový rozpočet na úrovni oprávnených výdavkov pre realizáciu integrovanej stratégie je 2 328 176 €. Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ požaduje na realizáciu ISRÚ sumu 2 086 684 € (vybrané opatrenia osi 3) a 417 335 € na Opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny.

Finančný plán implementácie opatrení financovaných z PRV SR 2007 – 2013 je uvedený v Prílohe č.5.

4.4 Monitorovací a hodnotiaci rámec

Zostavte plán monitoringu (vyplňte tabuľku: Dodatočné monitorovacie ukazovatele)

Pre potreby zabezpečenia monitorovania a hodnotenia integrovanej stratégie boli zostavené monitorovacie a hodnotiace ukazovatele na úrovni strategického cieľa, špecifických cieľov a opatrení. Tabuľka 38 zahŕňa práve tieto stanovené dodatočné monitorovacie ukazovatele hodnotenia ISRÚ MR SVORNOSŤ.

Z časovej frekvencie monitorovania výstupov, výsledkov a dopadov na jednotlivých úrovniach sa bude sledovať hodnotenie strategického cieľa na konci roku 2003 a po ukončení implementácie programu v roku 2005, hodnotenie špecifických cieľov sa bude

sledovať raz ročne a monitorovacie ukazovatele sa budú monitorovať pri každej žiadosti príjemcov pomoci o platbu.

Tabuľka 38 Dodatočné monitorovacie ukazovatele

Úroveň	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
Strategický cieľ: Skvalitniť vidiecke prostredie pre domácnosti obyvateľov i návštevníkov a zachovať prírodné a kultúrne bohatstvo mikroregiónu do roku 2015	Počet prisťahovaných obyvateľov (ks)	16 892	17 392	Štatistický úrad SR, Krajská správa Nitra
Špecifický cieľ 1.1: Zvýšiť atraktivitu obcí	Počet uskutočnených nových aktivít (ks)	0	31	RO/SORO na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám 1 x ročne
Špecifický cieľ 1.2: Skvalitniť podnikateľské prostredie a služby	Počet nových technológií v sektore poľnohospodárstva a potravinárstva (ks)	0	5	PPA na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám 1 x ročne
Špecifický cieľ 2.1: Vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu	Počet novovytvorených lôžok v ubytovacích zariadeniach (ks)	0	36	Štatistický úrad SR, Krajská správa Nitra 1 x ročne
Špecifický cieľ 3.1: Rozvíjať a budovať identitu územia	Počet nových inovatívnych projektov (ks)	0	10	RO/SORO na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám 1 x ročne
Opatrenie 1.1.1: Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných detských ihrísk (ks)	12	3	Zber údajov od príjemcov finančnej pomoci pri predložení každej ŽoP (monitorovacie správy)
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných športových ihrísk (ks)	34	4	
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných tržníc (ks)	10	3	
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných autobusových zastávok (ks)	51	10	
	Počet vybudovaných	17	3	

Úroveň	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Východiskový stav	Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013	Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu
	zrekonštruovaných a zmodernizovaných obecných rozhlasov (ks)			
	Počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných domov smútku (ks)	17	3	
	Počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných hasičských zbrojníc (ks)	17	3	
	Počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných amfiteátrov (ks)	3	2	
<i>Opatrenie 2.1.1: Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A</i>	Počet prestavaných a/alebo pristavaných častí rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov do 10 základných lôžok (ks)	0	6	Zber údajov od príjemcov finančnej pomoci pri predložení každej ŽoP (monitorovacie správy)
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných doplnkových relaxačných zariadení (ks)	0	6	
<i>Opatrenie 2.1.3: Obnova a rozvoj obcí</i>	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných lávok (ks)	10	3	Zber údajov od príjemcov finančnej pomoci pri predložení každej ŽoP (monitorovacie správy)
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných verejných priestranstiev (ks)	51	10	
	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných parkov (ks)	13	2	
	Počet vybudovaných cyklotrás (ks)	0	2	
<i>Opatrenie 2.2.1: Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B</i>	Počet vytvorených propagačných materiálov (ks)	1	3	Zber údajov od príjemcov finančnej pomoci pri predložení každej ŽoP (monitorovacie správy)
	Počet uskutočnených prezentácií na veľtrhoch a výstavách (ks)	1	2	
<i>Opatrenie 3.1.1: Vzdelávanie a informovanie</i>	Počet informačných aktivít (ks)	0	6	Zber údajov od príjemcov finančnej pomoci pri predložení každej ŽoP (monitorovacie správy)

Okrem dodatočných monitorovacích ukazovateľov MR SVORNOSŤ sleduje aj povinné monitorovacie ukazovatele za os 4 Leader a povinné ukazovatele za opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader (tabuľka 39 a 40).

Tabuľka 39 Povinné monitorovacie ukazovatele pre MAS za os 4 Leader

Kód opatrenia: 41	Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia	Východiskový stav	Cieľová úroveň do roku 2013
	veľkosť MAS v km ² počet obyvateľov v podporenej MAS počet projektov financovaných MAS počet podporených beneficiárov počet obcí podporeného územia	179,54 16 892 0 0 17	179,54 17 392 51 34 17
Kód opatrenia: 421	Vykonávanie projektov spolupráce		
	počet podporených projektov spolupráce počet spolupracujúcich MAS hrubý počet vytvorených pracovných miest	0 0 0	2 2 1
Kód opatrenia: 431	Chod miestnej akčnej skupiny		
	počet podporených aktivít počet účastníkov, ktorí úspešne dokončili tréningovú aktivitu	0 0	1 90

Tabuľka 40 Povinné ukazovatele za opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 implementované prostredníctvom osi 4 Leader

Úroveň	Ukazovateľ (názov a merná jednotka)	Typ ukazovateľa	Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013
Opatrenie: Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam (311)	Počet prijímateľov podpory (počet)	Výstup	0
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	0
	Hrubý počet vytvorených pracovných miest (počet)	Výsledok	0
Opatrenie: Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu (313)	Počet podporených aktivít (počet)	Výstup	11
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	250 000
	Hrubý počet vytvorených pracovných miest (počet)	Výsledok	6
Opatrenie: Vzdelávanie a informovanie (331)	Počet účastníkov vzdelávacej/informačnej aktivity (počet)	Výstup	0 / 480
	Počet vzdelávacích dní (počet)	Výstup	36
	Počet účastníkov, ktorí úspešne absolvovali a ukončili vzdelávaciu aktivitu (počet)	Výsledok	0
Opatrenie: Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (321)	Počet podporených obcí (počet)	Výstup	17
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	1 166 684
	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu (počet)	Výsledok	17 392
Opatrenie: Obnova a rozvoj obcí (322)	Počet podporených obcí (počet)	Výstup	17
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	570 000
	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu (počet)	Výsledok	17 392

Spôsob hodnotenia ISRÚ a zapracovania výsledkov hodnotenia

Hodnotenie integrovanej stratégie sa uskutoční v troch základných časových horizontoch: v strednodobom horizonte t.j. v roku 2011, na konci programovacieho obdobia (rok 2013) a nakoniec v roku 2015 po ukončení implementácie stratégie.

Ako už bolo spomínané vyššie, predmetom hodnotenia v strednodobom časovom horizonte je hodnotenie výsledkov na úrovni špecifických cieľov integrovanej stratégie. Čo sa týka záverečného hodnotenia, to bude zamerané na hodnotenie dopadov na úrovni strategického cieľa.

Samotný proces hodnotenia bude „prebiehať tak“, že kancelária MR SVORNOSŤ priebežne realizuje zber vstupných údajov v rámci stanovených povinných a doplnkových ukazovateľov monitorovania a hodnotenia podľa vyššie popísaného postupu. Následne kancelária vypracuje monitorovacie správy na základe zozbieraných údajov a predloží ich predsedníctvu. Predsedníctvo preložené monitorovacie správy prerokuje, vydá ku nim stanovisko a predloží ich spolu s uvedeným odporúčaním monitorovaciemu výboru. Ten monitorovacie správy prerokuje a zhodnotí plnenie cieľov integrovanej stratégie na svojich zasadnutiach minimálne raz ročne. Monitorovací výbor predloženú správu buď schváli, a vtedy sa pokračuje v stanovenej línii implementácie programu, alebo v prípade odklonu smerovania stratégie k plneniu jej cieľov, monitorovací výbor navrhne opatrenia a tie predloží predsedníctvu združenia a členskej schôdzi na prerokovanie a schválenie.

Podkladom pre strednodobé hodnotenie, ďalej pre hodnotenie programovacieho obdobia a hodnotenia implementácie stratégie sú práve monitorovacie správy, ktoré slúžia ako podklad pre vykonanie hodnotenia nezávislým hodnotiteľom. Ten na základe požiadavky predsedníctva vypracuje súhrnnú hodnotiacu správu a predloží ju predsedníctvu na prerokovanie a monitorovaciemu výboru na schválenie, respektíve neschválenie. V prípade strednodobého hodnotenia správa nezávislého hodnotiteľa slúži monitorovaciemu výboru na sledovanie plnenia cieľov stratégie a návrhy na zmeny v prípade zistenia odklonu od cieľov ISRÚ.

Práve hodnotiacia záverečná správa nezávislého hodnotiteľa (po ukončení implementácie stratégie) v sebe zahŕňa zhodnotenie efektivity vynaložených finančných prostriedkov, účinnosti vybraných opatrení a činností; a viac či menej vplyv pozitívnych/negatívnych dopadov na trvaloudržateľnosť územia.

Taktiež po ukončení realizácie stratégie a jej vyhodnotení môže súhrnná hodnotiacia správa nezávislého hodnotiteľa slúžiť ako „odborný podklad“ pri zostavovaní novej integrovanej stratégie územia, s cieľom čo najlepšie reflektovať na situáciu v území pri zohľadnení uskutočnených zmien a dopadov.

Postupy sebahodnotenia jednotlivých orgánov MAS

Sebahodnotenie MAS v sebe zahŕňa dve oblasti a to priebeh implementácie stratégie a činnosť MAS a fungovanie vlastného inštitucionálneho zázemia.

Základom seba-hodnotenia implementácie stratégie je neustále (minimálne raz za pol roka) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených indikátorov monitorovania (výstup) a minimálne raz za rok indikátorov hodnotenia (výsledok a dopad) za súčasného

sledovania celkového vývoja územia v kontexte. Ukazovatele dopadu sa vyhodnocujú na konci programového obdobia (rok 2013) a implementácie stratégie (rok 2015). V súčinnosti s PPA ďalej MAS vyhodnocuje indikátory povinne stanovené v PRV SR, opatreniach osi 3 a 4.

Okrem implementácie stratégie MR SVORNOSŤ pravidelne vyhodnocuje svoje inštitucionálne zabezpečenie implementácie stratégie, a to konkrétne:

- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- Funkčnosť manažmentu MAS
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch
- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov
- Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov

Pre seba-hodnotenie MR SVORNOSŤ si predsedníctvo zostaví tabuľky seba-hodnotenia, ktoré zohľadnia vyššie uvedené kritériá a bodovací systém v prvom roku prevádzky MAS, konkrétne do 6 mesiacov od uskutočnenia prvej výzvy. Zároveň MAS v spolupráci s Pôdohospodárkou platobnou agentúrou vyhodnocuje povinné indikátory stanovené v PRV SR 2007 – 2013 v opatreniach osi 4.

KAPITOLA 5: IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PRI IMPLEMENTÁCIÍ INTEGROVANEJ STRATÉGII ROZVOJA ÚZEMIA

5.1 Organizačná štruktúra a zdroje

5.1.1 Organizačná štruktúra a zabezpečenie činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS)

Štruktúra a organizácia verejno – súkromného partnerstva (MAS)

Štruktúra a organizácia verejno – súkromného partnerstva Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ je presne špecifikovaná **v stanovách** (tvoria prílohu č.10), ďalej **v schéme organizačnej štruktúry** (tvorí prílohu č.11) a **v organizačnom poriadku** (tvorí prílohu č.12).

V zmysle stanov Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ v článku V. orgánmi združenia sú:

- a) členská schôdza
- b) predsedníctvo
- c) predseda
- d) revízna komisia

Predsedníctvo ako výkonný orgán zriaďuje výberovú komisiu a monitorovací výbor (ich činnosť upravuje organizačný poriadok, príloha č. 12).

Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov a organizačných zložiek verejno-súkromného partnerstva (MAS) pri realizácii Integrovannej stratégie rozvoja územia

1. Členská schôdza ako najvyšší orgán pri realizácii ISRÚ MR Svornosť má tieto úlohy a zodpovednosti:
 - a) schvaľuje Integrovanú stratégiu rozvoja územia mikroregiónu a jej aktualizáciu.
2. Predsedníctvo ako výkonný orgán v zmysle základných a interných dokumentov:
 - a) zodpovedá za implementáciu Integrovannej stratégie rozvoja územia a jej aktualizáciu,
 - b) zriaďuje výberovú komisiu a monitorovací výbor (ich činnosť upravuje organizačný poriadok),
 - c) riadi kanceláriu, na ktorej čele je predsedníctvom menovaný manažér,
 - d) volí a odvoláva členov výberovej komisie a schvaľuje jej štatút,
 - e) vymenúva členov monitorovacieho výboru a schvaľuje štatút monitorovacieho orgánu,
 - f) predbežne schvaľuje projekty v rámci implementácie integrovanej stratégie rozvoja územia doporučené výberovou komisiou na financovanie z PRV SR 2007 – 2013.

Výberová komisia je komisia zriadená predsedníctvom a za svoju činnosť zodpovedá predsedníctvu. Činnosť výberovej komisie je uvedená v Štatúte, ktorý vypracuje výberová komisia a predloží na schválenie Predsedníctvu.

Výberová komisia v zmysle realizácie ISRÚ MR SVORNOSŤ:

1. Hodnotí a vyberá projekty, prostredníctvom ktorých sa implementuje stratégia, zostavuje a predkladá zoznam projektov (ŽoNFP), ktoré odporúča schváliť na financovanie z PRV predsedníctvu.
2. Vykonáva aj administratívnu kontrolu ŽoNFP v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č. 1975/2006, čl. 26 ods. 2, v rámci výberu projektov, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom stratégie, pričom:
 - a) schvaľuje vyradenie ŽoNFP z ďalšieho hodnotenia, ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly;
 - b) posudzuje oprávnenosť činností v súlade s činnosťami, ktoré si združenie stanovilo pre príslušné opatrenia osi 3. Kontroluje, či činnosti nespádajú do kategórie neoprávnených projektov, stanovených pre príslušné opatrenia osi 3 v Príručke a Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení;
 - c) posudzuje splnenie kritérií pre uznateľnosť výdavkov (oprávnené a neoprávnené výdavky, min. a max. výšku oprávnených výdavkov na 1 projekt) stanovených na príslušné opatrenia osi 3;
 - d) posudzuje oprávnenosť konečného prijímateľa – predkladateľa projektu pre príslušné opatrenie osi 3, v zmysle definícií, ktoré sú uvedené v Príručke a v Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení;
 - e) posudzuje splnenie všetkých minimálnych kritérií spôsobilostí, ktoré sú definované v Príručke pre príslušné opatrenia osi 3 a v Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení a kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovilo združenie v rámci implementácie stratégie;
 - f) posudzuje splnenie podmienok uvedených v Usmernení, kapitole 1. Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku pre opatrenia osi 4 Leader, časti B a), c), d), i), l);
 - g) hodnotí splnenie výberových kritérií na hodnotenie projektov konečných prijímateľov - predkladateľov projektov na príslušné opatrenie osi 3, ktoré si stanovilo Združenie.

Monitorovací výbor je zriadený predsedníctvom. Činnosť monitorovacieho výboru je uvedená v Štatúte, ktorý vypracuje monitorovací výbor a predloží na schválenie Predsedníctvu.

Monitorovací výbor je kontrolným orgánom implementácie ISRÚ MR SVORNOSŤ, ktorý:

- a) vykonáva najmä hodnotenie a kontrolu realizácie projektov v rámci stratégie,
- b) pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie, ktoré sa predkladajú na Riadiaci orgán a Pôdohospodársku platobnú agentúru,
- c) vykonáva monitoring priebehu vecného a finančného plnenia projektov za ročné obdobie a vyhodnotenie jednotlivých výziev.

Predseda monitorovacieho výboru je povinný zúčastňovať sa zasadnutí výkonného výboru s hlasom poradným.

Monitorovací výbor zasadá minimálne raz ročne, pričom na zasadnutie musia byť pozvaní zástupcovia Riadiaceho orgánu, Pôdohospodárskej platobnej agentúry a Národnej siete rozvoja vidieka.

3. Predseda ako štatutárny orgán združenia pri realizácii ISRÚ MR SVORNOSŤ:
 - a) predkladá Pôdohospodárskej platobnej agentúre (ŽoNFP) doporučené a predbežne schválené Združením na čerpanie finančných prostriedkov z Programu rozvoja vidieka a ďalšie dokumenty, ktoré sú určené pre Riadiaci orgán a Pôdohospodársku platobnú agentúru.
4. Revízna komisia ako kontrolný orgán združenia pre realizácii ISRÚ MR SVORNOSŤ:
 - a) kontroluje hospodárenie Združenia a predkladá členskej schôdzi správu o hospodárení Združenia spolu s návrhmi na odstránenie zistených nedostatkov,
 - b) kontroluje dodržiavanie stanov Združenia a dáva členskej schôdzi návrh na odstránenie nedostatkov,
 - c) v prípade sporu medzi orgánmi Združenia a jeho členmi plní funkciu rozhodcovského orgánu, ak nie je sám spornou stranou,
 - d) funkcia člena predsedníctva a člena revíznej komisie Združenia je nezlučiteľná,
 - e) členovia revíznej komisie majú právo zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva.

Spôsob delegovania zástupcov členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) do orgánov, komisií, príp. pracovných skupín

Spôsob delegovania zástupcov členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) do orgánov Združenia

Členská schôdza

- Záujemca o členstvo v združení si musí podať písomnú prihlášku za člena Združenia predsedníctvu.
- Členstvo v Združení vzniká rozhodnutím členskej schôdze o prijatí za člena na základe odporúčania predsedníctva a zaplatením členského príspevku.
- Zánik členstva v Združení je možný:
 - a) vystúpením zo Združenia písomným oznámením člena o vystúpení zo Združenia predsedníctvu,
 - b) úmrtím člena Združenia,
 - c) vylúčením zo Združenia na základe rozhodnutia členskej schôdze, a to v týchto prípadoch:
 - člen Združenia koná v mene Združenia v rozpore s jeho cieľmi,
 - člen Združenia poškodzuje dobré meno Združenia,
 - člen Združenia spôsobil svojím konaním Združeniu nenapraviteľnú škodu,
 - d) zánikom Združenia.

Predsedníctvo

- Členov predsedníctva volí členská schôdza. Predsedníctvo má 9 členov.
- Členstvo v predsedníctve je nezastupiteľné.
- Zastúpenie členov v predsedníctve z verejného sektora môže byť maximálne 50% z celkového počtu členov predsedníctva.
- Funkčné obdobie predsedníctva je štvorročné.

Predseda

- Členovia predsedníctva volia spomedzi seba predsedu Združenia, ktorý je štatutárnym orgánom Združenia.

- Spôsob voľby môže byť verejným hlasovaním alebo tajným hlasovaním.
- Zvolený je nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov Predsedníctva.
- Odvoláva ho Predsedníctvo vtedy, ak:
 - neplní si povinností voči Združeniu,
 - nezvolá členskú schôdzu v zmysle stanov alebo nezvolá Predsedníctvo v zmysle stanov,
 - poškodzuje dobré meno Združenia,
 - spôsobil svojím konaním Združeniu nenapraviteľnú škodu.
- Odvolaný je nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov Predsedníctva.

Revízná komisia

- Revízná komisia je volená členskou schôdzou.
- Revízná komisia má troch členov.
- Funkcia člena predsedníctva a člena revíznej komisie Združenia je nezlučiteľná.

Spôsob delegovania zástupcov členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) do komisií Združenia

Výberová komisia:

Členov výberovej komisie volí predsedníctvo na základe návrhov členov združenia.

Počet členov výberovej komisie je 7. Členstvo vo výberovej komisii je nezastupiteľné.

Zloženie členov výberovej komisie je vyvážené a reprezentatívne a spĺňa podmienky nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 – max. 50 % zastúpenie verejného sektora počas celého obdobia implementácie stratégie.

Činnosť výberovej komisie je ohraničená jedným výberovým kolom. Po ukončení činnosti výberovej komisie v danom výberovom kole je komisia odvolaná predsedníctvom. Pre každé výberové kolo je volená nová výberová komisia. Členov výberovej komisie odvoláva predsedníctvo aj v prípade neplnenia si povinností súvisiacich s činnosťou výberovej komisie a v prípade konfliktu záujmov.

Člen výberovej komisie združenia nesmie hodnotiť projekt, ktorý predkladá ako konečný prijímateľ – predkladateľ projektu prípadne ako konzultant.

Monitorovací výbor:

Členov monitorovacieho výboru volí predsedníctvo na základe návrhov členov združenia.

Členstvo v monitorovacom výbore je ukončené: odvolaním Predsedníctvom, ukončením činnosti monitorovacieho výboru a úmrtím člena výboru. Členov monitorovacieho výboru odvoláva predsedníctvo na základe dôvodov vymedzených v Štatúte monitorovacieho výboru.

Počet členov monitorovacieho výboru je 5. Členstvo v monitorovacom výbore je nezastupiteľné.

Spôsob delegovania zástupcov členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) do pracovných skupín Združenia

Členov pracovných komisií (skupín) menuje predsedníctvo na základe návrhov členov Združenia. Pracovné komisie sú poradným orgánom predsedníctva. Členstvo v pracovných komisiách nie je zastupiteľné.

Spôsob propagácie činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS)

Združenie mikroregiónu Svornosť má zriadenú web stránku, kde bude vytvorená v prípade získania štatútu Miestnej akčnej skupiny sekcia LEADER. V tejto sekcii budú pravidelne zverejňované výzvy, usmernenia, Žiadosti o nenávratný finančný príspevok, Žiadosti o platbu a všetky relevantné informácie týkajúce sa implementácie ISRÚ MR Svornosť. Na tejto stránke bude zverejnená Integrovaná stratégia rozvoja územia mikroregiónu SVORNOSŤ.

V rámci propagácie činnosti Združenia tu budú zverejňované aktuality z územia, realizované projekty, pozvánky na akcie konané združením alebo členmi združenia, školenia, tréningy, semináre a konferencie, ďalej informačné dni, výstupy z jednotlivých podujatí formou fotogalérie a písaného textu.

Taktiež činnosť združenia bude propagovaná v regionálnych médiách (články, rozhovory) a v občasníku, ktorý vydáva združenie. Na svoju propagáciu sa bude Združenie zúčastňovať veľtrhov a výstav zameraných na rozvoj vidieckych oblastí.

Združenie bude organizovať kultúrne, spoločenské a športové podujatia pre širokú verejnosť.

Spôsob konzultácie s konečnými prijímateľmi – predkladateľmi projektov (poradenstvo a expertná pomoc)

Konzultácie s konečnými prijímateľmi žiadostí o nenávratný finančný príspevok budú vykonávané na viacerých úrovniach.

- A. Manažér zabezpečí pre konečných prijímateľov– predkladateľov projektov:
- podávanie informácií na základe dotazov osobne v kancelárii Združenia, elektronicky, písomne alebo telefonicky,
 - informačný deň v rámci každej vyhlásenej výzvy.
- B. Združenie zorganizuje v rámci každej vyhlásenej výzvy informačný deň, kde prizve ako lektorov pracovníkov Riadiaceho orgánu (MP SR, Sekcia rozvoja vidieka a priamych platieb), Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) a Národnej siete rozvoja vidieka (NSRV).
- C. Zároveň budú môcť žiadatelia požadovať informácie (osobne, telefonicky, písomne, e-mailom) na základe zákona č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám týkajúce sa otázok súvisiacich s PRV SR 2007 – 2013 ako aj podmienky na poskytovanie príspevkov podľa jednotlivých priorít a opatrení, ďalej ostatných foriem podpory ako sú: Priame platby, domáce podpory, trhové opatrenia, obchodné mechanizmy a ostatné informácie týkajúce sa pôsobenia Pôdohospodárskej platobnej agentúry na Ústredí Pôdohospodárskej platobnej agentúry na adrese:
- Pôdohospodárska platobná agentúra**
Dobrovičova ul. č. 12
815 26 Bratislava
telefón: **02/52733800, 02/59266111**
e-mail: Zelmira.Milkova@apa.sk

Personálna matica je uvedená v prílohe č. 8.

5.2 Zdroje verejno-súkromného partnerstva (MAS)

5.2.1 Ľudské zdroje

Tabuľka Kancelária MAS je uvedená v prílohe č. 8.

5.2.2 Materiálne zdroje

Materiálne zabezpečenie činnosti	Popis situácie	Vlastnícky vzťah V-vlastné, P-prenajaté, zvýhodnené služby - ZS
Budovy, kancelárie	Kancelária v budove ZŠ s MŠ Čeladince	prenajaté
Vybavenie budov, kancelárie	Kancelária je vybavená kancelárskym nábytkom	prenajaté
Technika (vrátane počítačovej techniky)	PC Compaq Desk Pro + OS MS Windows + MS Office Tlačiareň HP DeskJet 640 C Tlačiareň Minolta PP 1200W Scanner Benq 4300U SW Corel Draw Graphics 11 Flipchart	vlastné
Pripojenie na Internet	áno	vlastné
Dopravné prostriedky	-	-
Štiepkovač Farmi CH 160 HF Štiepkovač KDO 85/10	Na zabezpečenie likvidácie dreveného odpadu	vlastné

5.2.3 Finančné zdroje

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ si zriadilo osobitný účet v Dexia banke Slovensko, a.s., na ktorom má finančné prostriedky vyčlenené pre implementáciu ISRÚ MR SVORNOSŤ.

Finančné krytie činnosti združenia je zabezpečované nasledovnými zdrojmi:

- členské príspevky,
- dotácie zo štátneho rozpočtu, rozpočtu obcí,
- granty získané na realizáciu projektov,
- sponzorské príspevky (dary) od fyzických a právnických osôb,
- výnosy z majetku,
- úroky,
- účastnícke poplatky na vzdelávacích a odborných podujatiach,
- príjmy za publikačnú a vydavateľskú činnosť Združenia,
- výnosy z hospodárskej činnosti združenia v súlade s príslušnými zákonmi a predpismi,
- služby poskytované v súlade s poslaním a cieľmi Združenia,
- príjmy z reklamnej činnosti.

5.3 Príjem projektov

Postup pri vyhlásení výziev na implementáciu stratégie

Predsedníctvo ako výkonný orgán rozhodne podľa schváleného časového harmonogramu o vyhlásení výberového kola pre jednotlivé opatrenia ISRÚ MR SVORNOSŤ. Následne predseda združenia ako štatutárny orgán podpíše Oznámenie o zverejnení výzvy a odovzdá ho manažérovi združenia.

Združenie zverejní prvú Výzvu na implementáciu ISRÚ MR SVORNOSŤ do 20-tich pracovných dní odo dňa podpísania Rámcovej zmluvy s PPA.

Výzvy v rámci implementácie stratégie budú zverejnené minimálne jedenkrát do roka s tým, že posledná výzva bude zverejnená v roku 2012. Výzvy budú časovo ohraničené. Výberové kolo pre príjem ŽoNFP začína termínom uvedeným vo Výzve a končí posledným dňom prijímania ŽoNFP uvedeným v rámci danej Výzvy pre príslušné opatrenie.

Spôsob zverejnenia výziev na implementáciu stratégie a informovania verejnosti

Manažér združenia zverejní Oznámenie o zverejnení výzvy nasledovným spôsobom:

- zverejnením na web stránke združenia,
- na viditeľnom a voľne prístupnom mieste (verejné informačné tabule obcí),
- oznamom vo verejných rozhlasoch jednotlivých obcí,
- oznamom v regionálnych médiách.

Združenie ako súčasť Výziev na jednotlivé opatrenia osi 3 uverejní Povinné prílohy k projektu, ktoré budú uvedené v ŽoNFP pre príslušné opatrenia osi 3, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader.

Administratívny postup príjmu a registrácie (ŽoNFP) projektov

ŽoNFP sa podáva v termíne uvedenom vo Výzve. Združenie prijíma ŽoNFP v pondelok – štvrtok od 8:00 do 15:00, v piatok od 8:00 do 12:00 hod. v kancelárii Združenia.

Združenie zabezpečí príjem ŽoNFP konečného prijímateľa – predkladateľa projektu do dvoch mesiacov od dňa vyhlásenia Výzvy na implementáciu stratégie.

1. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu predkladá ŽoNFP v termíne uvedenom vo Výzve na implementáciu stratégie, ktorú vyhlási združenie.
2. ŽoNFP pre jednotlivé opatrenia osi 3, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader sa predkladajú Združeniu podľa realizácie projektu, na predpísanom tlačive, ktoré bude zverejnené na internetovej stránke Združenia a taktiež na <http://www.land.gov.sk> alebo <http://www.apa.sk> spolu s prílohami v zmysle ŽoNFP (predkladajú sa rovnaké prílohy tak ako sú definované v ŽoNFP pre jednotlivé opatrenia osi 3).
3. ŽoNFP sa predkladá osobne v dvoch vyhotoveniach. Združenie prijíma len kompletne ŽoNFP, ktoré obsahujú všetky požadované prílohy v zmysle Zoznamu povinných príloh k ŽoNFP.

4. Po prijatí ŽoNFP manažér vystaví **Potvrdenie o prijatí ŽoNFP**. Každá prijatá ŽoNFP bude zaregistrovaná a bude jej pridelené identifikačné číslo.

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný postupovať v súlade s Príručkou, kapitolou 3. Prijímanie a administrácia ŽoNFP, bodom 3.1.2 Prijímanie ŽoNFP.

Náležitosti ŽoNFP:

- a) Kompletne a čitateľne vyplnený formulár ŽoNFP v tlačenej forme, podpísaný žiadateľom, resp. jeho štatutárnym zástupcom a potvrdený pečiatkou (v prípade, ak je žiadateľ povinný používať pečiatku).
- b) Povinné prílohy k ŽoNFP pre príslušné opatrenie. Všetky rozhodnutia predkladané žiadateľom v rámci príloh k ŽoNFP, vydávané v správnom konaní musia byť opatrené pečiatkou právoplatnosti.
- c) Čestné vyhlásenie žiadateľa, resp. jeho štatutárneho zástupcu s úradne overeným podpisom.
- d) Tabuľková časť ŽoNFP pre príslušné opatrenie v tlačenej a zároveň v elektronickej forme (vo formáte „Excel“). V Príručke, v Prílohe č. 5 Pokyny na vypracovanie Tabuľkovej časti projektu vo formáte Excel sú uvedené pokyny na vypracovanie Tabuľkovej časti projektu.

Žiadateľ je povinný k ŽoNFP taktiež predložiť:

- Projektovú dokumentáciu v prípade, ak si to charakter realizovaného projektu vyžaduje (napr. stavebné investície) vrátane vyjadrení a stanovísk k projektovej dokumentácii.
- Právoplatné stavebné povolenie v zmysle § 66, Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov v prípade investícií, pri ktorých sa vyžaduje stavebné povolenie (originál alebo úradne osvedčená fotokópia), resp. kópiu žiadosti o vydanie stavebného povolenia, vrátane príloh, v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 453/2000, § 8, pričom právoplatné rozhodnutie o stavebnom povolení predloží na vyzvanie PPA najneskôr pri podpise zmluvy, alebo ohlásenie stavebnému úradu v zmysle § 57, zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov pri stavebných investíciách, prípadne určených technológiách, vrátane písomného oznámenia stavebného úradu, že nemá námietky voči predloženému stavebnému ohláseniu, spolu s jednoduchým situačným výkresom overeným stavebným úradom a rozpočtom.
- Dokumentáciu súvisiacu s verejným obstarávaním v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uvedenú v zozname povinných príloh.

A. Žiadateľ, ktorý je povinný postupovať v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov postupuje v zmysle uvedeného zákona a realizuje verejné obstarávanie prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre verejné obstarávanie (s výnimkou prípadov ustanovených v zákone).

Povinnosť postupovať v zmysle vyššie citovaného zákona má:

- a) verejný obstarávateľ (§ 6);
- b) obstarávateľ (§ 8);
- c) osoba povinná obstarávať v zmysle § 7.

Zoznam odborne spôsobilých osôb pre verejné obstarávanie sa nachádza na internetovej stránke Úradu pre verejné obstarávanie <http://www.uvo.gov.sk>.

Žiadateľ je povinný uzatvárať zmluvy alebo rámcové dohody s dodávateľmi tovarov, stavebných prác a služieb výlučne v písomnej forme.

Na základe rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C-107/98 vyplýva, že verejný obstarávateľ pri zadávaní zákazky spoločnosti, v ktorej má 100 % majetkovú účasť, vykonáva nad ňou podobnú kontrolu ako nad vlastnými organizačnými útvarmi a ktorá prevažnú časť svojej činnosti vykonáva pre verejného obstarávateľa, alebo verejných obstarávateľov, ktorí nad ňou vykonávajú kontrolu, nemusí postupovať podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- B. Žiadateľ, ktorý nie je povinný postupovať v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov postupuje pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb nasledovne:
- a) Na uskutočnenie stavebných prác, na dodanie tovarov a poskytnutie služieb, ktorých predpokladaná hodnota oprávnených výdavkov je rovnaká alebo vyššia ako 10 000 EUR bez DPH (kurz prepočtu medzi EUR a SKK je uvedený v rámci Výzvy na predkladanie ŽoNFP pre príslušné opatrenie) si žiadateľ zaobstará min. 3 kompletne cenové ponuky od rôznych dodávateľov, nie staršie ako 6 mesiacov pred podaním ŽoNFP (pozri bod d) v tejto časti).
 - b) Žiadateľ vykoná výber víťazného dodávateľa min. z 3 cenových ponúk od rôznych dodávateľov, kompletných po formálnej a obsahovej stránke. Z výberu, ktorý musí písomne zdôvodniť, vyhotoví a predloží záznam z vyhodnotenia ponúk.
 - c) V prípade investície vlastnou prácou:
 - ca) žiadateľ predkladá 2 cenové ponuky od iných dodávateľov na porovnanie uplatňovaných výdavkov na vlastnú prácu spolu s oprávnením dodávateľov na výkon príslušnej podnikateľskej činnosti (fotokópie, v prípade výpisu z Obchodného a Živnostenského registra postačuje výpis získaný z internetu). Cenové ponuky nemusia spĺňať podmienku kompletnosti uvedenú v kapitole 3. Príjem a administrácia ŽoNFP, v bode 3.2. Usmernenie postupu žiadateľov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb, v bode B. e).
 - cb) pri ktorej žiadateľ využije materiál vyrobený vlastnou činnosťou žiadateľ predkladá 2 cenové ponuky od iných dodávateľov na porovnanie uplatňovaných výdavkov na materiál spolu s oprávnením dodávateľov na výkon príslušnej podnikateľskej činnosti (fotokópie, v prípade výpisu z Obchodného a Živnostenského registra postačuje výpis získaný z internetu). Cenové ponuky nemusia spĺňať podmienku kompletnosti uvedenú v kapitole 3. Príjem a administrácia ŽoNFP, v bode 3.2. Usmernenie postupu žiadateľov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb, v bode B. e).
 - d) Žiadateľ nemôže rozdeliť jednotlivé investičné celky za účelom obídienia postupov uvedených v tomto odseku (v prípade ich rozdelenia zabezpečí 3 cenové ponuky pre každú časť). V prípade opakovaných plnení oprávnených výdavkov ŽoNFP sa predpokladaná hodnota vypočíta súčtom opakovaných plnení.

- e) Cenová ponuka (originál alebo úradne osvedčená fotokópia, okrem prípadov uvedených nižšie) musí byť kompletná, t. j. musí spĺňať nasledovné formálne a obsahové náležitosti:
- ea) Formálne náležitosti cenovej ponuky
- cenová ponuka vrátane podkladov (čestného vyhlásenia, oprávnenia dodávateľa na podnikanie a iné) musí byť vyhotovená v slovenskom jazyku alebo v českom jazyku – v prípade cenovej ponuky v cudzom jazyku prikladá žiadateľ úradne osvedčený preklad do slovenského jazyka;
 - cenová ponuka v zahraničnej mene musí byť prepočítaná na slovenské koruny (kurz prepočtu na slovenskú menu žiadateľ prepočíta kurzom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) platným v deň vypracovania cenovej ponuky v zahraničnej mene dodávateľom a prepočet potvrdí svojim podpisom);
 - cenová ponuka musí mať písomnú formu a musí byť potvrdená dodávateľom (podpisom a pečiatkou v prípade, ak je žiadateľ povinný používať pečiatku) s uvedením dátumu vyhotovenia (potvrdenie dodávateľa musí byť taktiež na strane, kde sa uvádza sumárna cenová kalkulácia). Cenová ponuka dodávateľa nesmie byť staršia ako 6 mesiacov pred podaním ŽoNFP na RP PPA.
- eb) Obsahové náležitosti cenovej ponuky
- cenová ponuka musí mať vymedzený predmet dodávky tovarov, poskytnutia služieb a uskutočnenia stavebných prác, týkajúcej sa oprávnených výdavkov ŽoNFP. Rozpočet musí byť členený podľa položiek;
 - cenová ponuka musí byť doložená fotokópiou dokladu o oprávnení dodávateľa podnikat' v oblasti, ktorá je predmetom dodávky tovarov, poskytnutia služieb a uskutočnenia stavebných prác (žadateľ predloží výpis z obchodného registra alebo výpis zo živnostenského registra alebo iné oprávnenie platné na základe osobitných predpisov);
 - cenová ponuka musí byť doložená čestným vyhlásením dodávateľa o tom, že nie je v likvidácii, neprebíha voči nemu konkurzné konanie.
- f) Každá z 3 hodnotených cenových ponúk musí byť kompletná ku dňu výberu víťazného dodávateľa (v opačnom prípade žiadateľ posunie termín výberu dodávateľa až do zabezpečenia 3 kompletných cenových ponúk).
- g) V prípade, ak tovar, stavebné práce alebo služby z technických dôvodov alebo z dôvodov vyplývajúcich z výhradných práv môže poskytnúť len určitý dodávateľ, akceptuje sa 1 cenová ponuka, tzn. žiadateľ nemusí vykonávať výber dodávateľa min. z 3 cenových ponúk. Uvedené je žiadateľ povinný preukazne odôvodniť.
- h) Pri obstaraní tovarov, stavebných prác a služieb, ktorých predpokladaná cena je nižšia ako 10 000 EUR bez DPH – žiadateľ predkladá cenovú ponuku vybraného dodávateľa kompletnú po formálnej a obsahovej stránke (pozri bod d) tejto časti). Žiadateľ postupuje tak, aby vynaložené výdavky na obstaranie tovarov, stavebných prác a služieb boli primerané ich kvalite a cene.
- i) Žiadateľ je povinný uzatvárať zmluvy s dodávateľmi tovarov, stavebných prác a služieb výlučne v písomnej forme.
- j) V prípade obstarania prostredníctvom lízingu žiadateľ zároveň predkladá lízingovú zmluvu s lízingovou spoločnosťou vrátane kompletných cenových ponúk od dodávateľov v zmysle vyššie uvedených pokynov.

C. V prípade, že od zmluvy uzavretej medzi žiadateľom a dodávateľom jedna zo zmluvných strán odstúpi, je žiadateľ povinný požiadať PPA o povolenie uskutočniť výber nového dodávateľa. V prípade súhlasu zo strany PPA bude vypracovaný dodatok k zmluve.

- Riadnu účtovnú závierku žiadateľa za posledné účtovné obdobie, za predposledné účtovné obdobie (ak požaduje výpočet kritérií ekonomickej životaschopnosti za predposledné účtovné obdobie) a daňové priznanie žiadateľa k dani z príjmov potvrdené daňovým úradom za posledný kalendárny rok a za obdobie, v ktorom preukazuje splnenie kritérií ekonomickej životaschopnosti (fotokópie) v prípade, ak sa jedná o povinnú prílohu pre príslušné opatrenie. Ak žiadateľ nemá ku dňu predloženia ŽoNFP na Združenie vyhotovenú riadnu účtovnú závierku za posledné účtovné obdobie, predkladá riadnu účtovnú závierku za predposledné účtovné obdobie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdené daňovým úradom (v prípade, ak vykonával podnikateľskú činnosť). Žiadateľ je povinný bez vyzvania predložiť riadnu účtovnú závierku za posledné účtovné obdobie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdeným daňovým úradom na Združenie a to najneskôr do 5 pracovných dní odo dňa potvrdenia daňovým úradom. ŽoNFP budú pozastavené v spracovávaní okrem prípadov, ak žiadateľ nepožaduje výpočet kritérií ekonomickej životaschopnosti za posledné účtovné obdobie a ak nemá povinnosť preukazovať 30 % tržieb z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách za posledné účtovné obdobie pred podaním ŽoNFP. Zmluva o poskytnutí NFP bude uzatvorená iba v prípade prijatia riadnej účtovnej závierky za posledné účtovné obdobie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdeným daňovým úradom.

Žiadatelia, ktorí začali podnikat' v účtovnom období bezprostredne predchádzajúcom pred podaním ŽoNFP na Združenie sú povinní predložiť riadnu účtovnú závierku ku dňu predloženia ŽoNFP na Združenie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdeným daňovým úradom.

Upozornenie

- Suma finančných prostriedkov z verejných zdrojov požadovaná žiadateľom vo formulári ŽoNFP v deň jej predloženia na Združenie je konečná a nie je možné ju v rámci procesu spracovávania dodatočne zvyšovať. Neoprávnené výdavky NFP je žiadateľ povinný z požadovanej sumy odčleniť.
 - Čestné vyhlásenie uvedené v ŽoNFP musí byť overené notárom alebo Matričným úradom. Kompletná dokumentácia pre všetky opatrenia bude predložená v šnúrovacích spisových doskách P A4. Kompletná dokumentácia bude predložená v šnúrovacích spisových doskách P A4.
5. Dodržanie všetkých formálnych náležitostí ŽoNFP bude predmetom formálnej kontroly ŽoNFP. Formálnu kontrolu ŽoNFP vykonáva manažér (vyplní časť E – Povinné prílohy projektu v ŽoNFP).
6. V prípade, ak manažér pri formálnej kontrole zistí, že ŽoNFP bola podaná ako nekompletná a neobsahuje formálne náležitosti, bude konečnému prijímateľovi – predkladateľovi projektu zaslaná výzva na doplnenie a to osobne alebo doporučenou poštou (pri osobnom prevzatí). Výzvy na doplnenie ŽoNFP musí byť jej osobné prevzatie konečným prijímateľom – predkladateľom projektu potvrdené podpisom

a pečiatkou, ak je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný ju používať, a to na rovnopise Výzvy na doplnenie ŽoNFP, ktorý sa zakladá do ŽoNFP). V rámci výzvy na doplnenie môžu byť koneční prijímatelia – predkladatelia projektu požiadaní o doplnenie chýbajúcich príloh, podpisov a pod.

7. Pri formálnej kontrole manažér vykonáva aj kontrolu:
 - oprávnenosti konečného prijímateľa – predkladateľa projektu pre príslušné opatrenie osi 3, v zmysle definícií, ktoré sú uvedené v Príručke, Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení a v stratégii;
 - formy predpísaných príloh (originál, fotokópia, úradne osvedčená fotokópia, resp. elektronická verzia v zmysle povinných príloh k ŽoNFP);
 - kompletnosti ŽoNFP podľa Zoznamu povinných príloh k ŽoNFP;
 - súlad s ISRÚ MR SVORNOST'.
8. Manažér predloží zaregistrované ŽoNFP, ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly na schválenie Výberovej komisie. Na základe tohto schválenia budú koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly a ani v termíne určenom na doplnenie ŽoNFP, neodstránili zistené nedostatky z ďalšieho hodnotenia vylúčení. Združenie o tejto skutočnosti osobne alebo doporučenou poštou informuje konečných prijímateľov – predkladateľov projektov (pri osobnom prevzatí musí byť osobné prevzatie konečným prijímateľom – predkladateľom projektu potvrdené podpisom a pečiatkou, ak je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný ju používať, a to na rovnopise).

5.4 Výber ŽoNFP (projektov)

1. Výberová komisia vykoná administratívnu kontrolu prijatých a zaregistrovaných ŽoNFP, ktoré splnili podmienky formálnej kontroly v súlade s Usmernením, kapitolou 2.
2. Miestna akčná skupina, bodom 2.2 Štruktúra MAS, časť 2a) Výberová komisia MAS.
2. Výberová komisia zoradí ŽoNFP podľa výsledkov vyhodnotenia projektov (ŽoNFP) a predloží zoznam ŽoNFP, ktoré odporúča schváliť na financovanie z PRV SR 2007 – 2013 Predsedníctvu na schválenie.

Výberová komisia hodnotí projekty podľa nižšie uvedených bodovacích kritérií. Pri rovnosti bodov rozhoduje skoršie predloženie ŽoNFP.

POSTUPY PRE VÝBER PROJEKTOV KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV		
OPATRENIE 1.1.1		
BODOVACIE KRITÉRIA		
P. Č.	KRITÉRIUM	BODY
1.	Žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOST' schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	10
2.	V rámci výzvy pre dané opatrenie je predložená iba 1 ŽoNFP	10
3.	Výška podpory na 1 projekt: <ul style="list-style-type: none"> – do 16 600 € – 16 001 – 33 200 €, – 33 201 – 50 000 €, – 50 001 – 66 000 € – 66 001 – 83 000 € 	<div>20</div> <div>16</div> <div>12</div> <div>8</div> <div>4</div>

	– nad 83 001€	0
4.	Projekt sa realizuje v obci kde je nezamestnanosť	
	– do 5 %	10
	– nad 5 % - do 6 % vrátane	12
	– nad 6 % - do 7 % vrátane	14
	– nad 7 % - do 8 % vrátane	16
	– nad 8 % – do 9 % vrátane	18
	– nad 9 %	20
5.	Predkladateľom ŽoNFP (štatutárny zástupca žiadateľa) je žena alebo mladý človek do 30 rokov	5
Spolu maximálne		65
POSTUP PRI ROVNAKOM POČTE BODOV		čas podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok
OPATRENIE 2.1.1		
BODOVACIE KRITÉRIA		
P. Č.	KRITÉRIUM	BODY
1.	Žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	10
2.	Projekt sa realizuje v obci kde je nezamestnanosť	
	– do 5 %	10
	– nad 5 % - do 6 % vrátane	12
	– nad 6 % - do 7 % vrátane	14
	– nad 7 % - do 8 % vrátane	16
	– nad 8 % – do 9 % vrátane	18
	– nad 9 %	20
3.	Súčasťou projektu zameraného na ubytovacie služby je i poskytovanie ďalších relaxačných služieb (napr. gril, bazén, sauna) ak na uvedené činnosti žiadateľ plánuje minimálne 10 % z celkových oprávnených výdavkov projektu	20
4.	Projekt je umiestnený v obci s nasledovnou hustotou obyvateľov na km ² :	
	do 50	20
	nad 50 – do 100	15
	nad 100 – do 150	10
5.	Žiadateľ má v rodinnom dome ležiacom na parcele, kde sa realizuje projekt trvalé bydlisko:	
	– nad 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov	10
	– nad 24 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov	20
6.	Predkladateľom ŽoNFP (štatutárny zástupca žiadateľa) je žena alebo mladý človek do 30 rokov	5
Spolu maximálne		95
POSTUP PRI ROVNAKOM POČTE BODOV		čas podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok
OPATRENIE 2.1.3		
BODOVACIE KRITÉRIA		
P. Č.	KRITÉRIUM	BODY
1.	Žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	10
2.	V rámci výzvy pre dané opatrenie je predložená iba 1 ŽoNFP	10
3.	Projekt sa realizuje v obci kde je nezamestnanosť	
	– do 5 %	10
	– nad 5 % - do 6 % vrátane	12
	– nad 6 % - do 7 % vrátane	14
	– nad 7 % - do 8 % vrátane	16
	– nad 8 % – do 9 % vrátane	18
	– nad 9 %	20
4.	Výška podpory na 1 projekt:	
	– do 8 300 €	20
	– 8 001 – 16 400 €	16
	– 16 401 – 25 000 €	12
	– 25 001 – 33 000 €	8
	– 33 001 – 41 000 €	4
	– nad 41 001€	0

5.	Predkladateľom ŽoNFP (štatutárny zástupca žiadateľa) je žena alebo mladý človek do 30 rokov	5
Spolu maximálne		65
POSTUP PRI ROVNAKOM POČTE BODOV		čas podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok
OPATRENIE 2.2.1		
BODOVACIE KRITÉRIA		
P. Č.	KRITÉRIUM	BODY
1.	Projekt je zameraný na propagáciu celého územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ	20
2.	Spolupráca žiadateľa na projekte s inými subjektmi	10
3.	Výstupy projektu sú vo viacerých jazykových mutáciách: 1 mutácia 2 mutácie 3 a viac mutácií (s výnimkou českého jazyka)	10 15 20
4.	Žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	10
5.	V rámci výzvy pre dané opatrenie je predložená iba 1 ŽoNFP	10
6.	Predkladateľom ŽoNFP (štatutárny zástupca žiadateľa) je žena alebo mladý človek do 30 rokov	5
Spolu maximálne		75
POSTUP PRI ROVNAKOM POČTE BODOV		čas podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok
OPATRENIE 3.1.1		
BODOVACIE KRITÉRIA		
P. Č.	KRITÉRIUM	BODY
1.	Žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	10
2.	V rámci výzvy pre dané opatrenie je predložená iba 1 ŽoNFP	10
3.	Projekt je zameraný na Os 3: 1 opatrenie 2 opatrenia 3 a viac opatrení	5 10 15
4.	Projekt je zameraný na nasledovné typy aktivít (každý typ aktivity 5 bodov): Seminár, konferencia Viacdnňový kurz, školenie, tréning Výmenné informačné stáže Tlačené publikácie	20
5.	Predkladateľom ŽoNFP (štatutárny zástupca žiadateľa) je žena alebo mladý človek do 30 rokov	5
Spolu maximálne		60
POSTUP PRI ROVNAKOM POČTE BODOV		čas podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok

3. Protokol o výbere projektov MAS (Usmernenie, Príloha č. 3 Protokol o výbere projektov MAS) spolu s požadovanými prílohami vrátane ŽoNFP, ktoré odporúča schváliť budú odovzdané na Ústredie PPA, Sekciu projektových podpôr na zaregistrovanie a vykonanie administratívnej kontroly ŽoNFP do 30-tich pracovných dní od uzávierky termínu na predkladanie ŽoNFP v rámci Výzvy na implementáciu stratégie a to doporučené poštou.
4. Koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nesplnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej Združením, budú o tejto skutočnosti informovaní do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej Združením osobne alebo doporučené poštou.
5. Protokol o výbere projektov MAS musí byť podpísaný predsedom výberovej komisie, štatutárnym orgánom združenia a zástupcom výkonného orgánu.

6. PPA pri administratívnej kontrole ŽoNFP si vyhradzuje právo dodatočného vyžiadania ďalších informácií (objasnenia nezrovnalostí) od konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v závislosti od charakteru projektu. Ak PPA v rámci administratívnej kontroly zistí pochybenie pri administratívnej kontrole a výbere projektov MAS, vyzve Združenie k náprave.
7. PPA nesmie žiadať od konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v prípade objasnenia nezrovnalostí nasledovné informácie a podkladové materiály:
 - dodatočné predkladanie povinných a nepovinných príloh ktoré boli predmetom výberových kritérií na hodnotenie konečných prijímateľov – predkladateľov projektu (s výnimkou opravy formálnych chýb);
 - opravu/úpravu obsahu povinných príloh a ŽoNFP, ktoré boli predmetom výberových kritérií na hodnotenie konečných prijímateľov – predkladateľov projektu (s výnimkou opravy formálnych chýb).
8. PPA do 40-tich pracovných dní od prijatia ŽoNFP na PPA (vrátane výzvy na doplnenie) vykoná administratívnu kontrolu ŽoNFP prijatých na PPA, ktorá pozostáva z kontroly:
 - oprávnenosti konečného prijímateľa – predkladateľa projektu pre príslušné opatrenie osi 3, v zmysle definícií, ktoré sú uvedené v Príručke a v Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení;
 - splnenia oprávnenosti činností v súlade s činnosťami, ktoré si Združenie stanovilo pre príslušné opatrenia osi 3, ako aj ich súlad s činnosťami definovanými pre príslušné opatrenia osi 3 v Príručke a Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení. Kontroluje, či činnosti nespádajú do kategórie neoprávnených projektov, stanovených pre príslušné opatrenia osi 3 v Príručke a Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení;
 - splnenia kritérií pre uznateľnosť výdavkov (oprávnené a neoprávnené výdavky, min. a max. výšku oprávnených výdavkov na 1 projekt) stanovených pre príslušné opatrenia osi 3 v Príručke, Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení a splnenia min. a max. výšky oprávnených výdavkov na 1 projekt, ktoré si stanovilo Združenie;
 - splnenia všetkých minimálnych kritérií spôsobilostí definovaných pre príslušné opatrenia osi 3 v Príručke, Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a Prílohe č.6 Charakteristika priorít, osí a opatrení, a kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovilo Združenie na príslušné opatrenia osi 3;
 - splnenia podmienok uvedených v Usmernení, kapitole 1. Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku pre opatrenia osi 4 Leader, časti B c), d), e), i), l);
 - splnenie výberových kritérií na hodnotenie konečných prijímateľov - predkladateľov projektov na príslušné opatrenia osi 3, ktoré si stanovilo Združenie;
 - postupov pre výber projektov, ktoré si stanovilo Združenie;
 - splnenia podmienky zloženia členov Výberovej komisie, ktorá musí odrážať podmienky nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 – zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového musia byť zastúpení s min. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora s max. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a to počas celého obdobia implementácie stratégie.

9. Po prijatí a kompletnom posúdení ŽoNFP konečnému prijímateľovi – predkladateľovi projektu PPA predloží návrh Zmluvy do 15-tich pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly ŽoNFP. Koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nespĺnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej PPA, budú o tejto skutočnosti informovaní do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej PPA.

Pri žiadostiach o vypracovanie dodatkov k zmluvám a pri administratívnom styku s PPA je konečný prijímateľ povinný uvádzať nasledovné údaje:

- názov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu);
- názov žiadosti (projektu);
- registračné číslo žiadosti (kód projektu);
- číslo opatrenia;
- číslo Zmluvy;
- odôvodnenie požiadavky podložené písomnými dokladmi.

PPA nebude akceptovať zmeny v schválenom projekte, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie projektu výberovou komisiou.

Prevod záväzku upravuje § 531 Občianskeho zákonníka. Prevod záväzkov je možný po predchádzajúcom písomnom súhlase PPA. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný predložiť písomnú žiadosť o prevod záväzku spolu s odôvodnením a relevantnými prílohami na Ústredie PPA.

10. PPA oboznámi s výsledkami administratívnej kontroly ŽoNFP Združenie do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej PPA:
- koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, s ktorými bude uzatvorená Zmluva;
 - koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nespĺnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej PPA.

Spôsob zostavenia výberovej komisie

Výberovú komisiu zriaďuje **Predsedníctvo**. Zloženie členov výberovej komisie je vyvážené a reprezentatívne a spĺňa podmienky nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 – max. 50 % zastúpenie verejného sektora počas celého obdobia implementácie stratégie.

Počet členov výberovej komisie je 7. Členstvo vo výberovej komisii je nezastupiteľné.

Členov výberovej komisie volí predsedníctvo na základe návrhov členov združenia. Činnosť výberovej komisie je ohraničená jedným výberovým kolom. Po ukončení činnosti výberovej komisie v danom výberovom kole je komisia odvolaná predsedníctvom. Pre každé výberové kolo je volená nová výberová komisia. Členov výberovej komisie odvoláva predsedníctvo aj v prípade neplnenia si povinností súvisiacich s činnosťou výberovej komisie a v prípade konfliktu záujmov.

Člen výberovej komisie združenia nesmie hodnotiť projekt, ktorý predkladá ako konečný prijímateľ – predkladateľ projektu v rámci implementácie stratégie (resp. je štatutárnym zástupcom, zamestnancom, členom riadiacich orgánov a pod. v organizačnej štruktúre predkladaného projektu, alebo sa zúčastnil na jeho vypracovaní ako konzultant, poradca alebo expert). V prípade zistenia takejto skutočnosti, musí byť člen výberovej komisie združenia nahradený iným členom.

Predsedníctvo na základe návrhov členov združenia a predložených profesijných životopisov volí na základe odbornosti pre danú Výzvu jednotlivých členov výberovej komisie.

Opravné postupy pri výbere ŽoNFP (projektov) konečných prijímateľov – predkladateľov projektov a spôsoby eliminácie konfliktu záujmu

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu môže vzniesť písomnú námietku voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej Združením do 5-tich pracovných dní od doručenia oznámenia o vyradení ŽoNFP. Námietka sa podáva Združeniu a musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Po prekročení uvedenej lehoty nebude Združenie na vznesené námietky reagovať.

V prípade, ak na základe písomnej námietky voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej Združením, príp. vyradení ŽoNFP pri jej hodnotení, nepríde k zhode medzi Združením a konečným prijímateľom – predkladateľom projektu, môže konečný prijímateľ – predkladateľ projektu požiadať o preskúmanie postupu Združenia do 5 pracovných dní od doručenia oznámenia od Združenia na ústredie PPA, Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava. Žiadosť musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí zároveň o tejto skutočnosti informovať Združenie.

Združenie je povinné v rámci nastavenia postupov na výber projektov konečných prijímateľov – predkladateľov projektov umožniť predložiť žiadosť o preskúmanie postupu Združenia pri administratívnej kontrole vykonanej Združením na PPA a to najneskôr v termíne, keď Združenie odovzdáva Protokol o výbere projektov MAS na PPA na zaregistrovanie a vykonanie administratívnej kontroly. Po doručení žiadosti o preskúmanie postupu Združenia pri administratívnej kontrole vykonanej Združením, PPA preskúma postup Združenia a v prípade ak bola ŽoNFP v rámci Výzvy na implementáciu stratégie vylúčená neoprávnene, bude Združenie písomne vyzvané k náprave (proces výberu a hodnotenia ŽoNFP sa musí uskutočniť znova). PPA bude na vznesené námietky reagovať do 7 pracovných dní od doručenia námietky.

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu môže vzniesť písomnú námietku voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej PPA do 10-tich pracovných dní od doručenia oznámenia o nesplnení podmienok administratívnej kontroly. Námietka sa podáva na ústredie PPA, Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava a musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Po prekročení uvedenej lehoty nebude PPA na vznesené námietky reagovať.

5.5 Kontrola činnosti verejno-súkromného partnerstva

Na kontrolu činnosti Združenia je volená členskou schôdzou revízná komisia, ktorá za svoju činnosť zodpovedá členskej schôdzi.

Revízná komisia:

- a) kontroluje hospodárenie Združenia a predkladá členskej schôdzi správu o hospodárení Združenia spolu s návrhmi na odstránenie zistených nedostatkov,
- b) kontroluje dodržiavanie stanov Združenia a dáva členskej schôdzi návrh na odstránenie nedostatkov,

- c) v prípade sporu medzi orgánmi Združenia a jeho členmi plní funkciu rozhodcovského orgánu, ak nie je sám spornou stranou,
- d) funkcia člena predsedníctva a člena revíznej komisie Združenia je nezlučiteľná,
- e) členovia revíznej komisie majú právo zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva.

Kontrola pracovníkov združenia (manažéra, administratívneho pracovníka a účtovníka) je uskutočňovaná predsedníctvom a revíznou komisiou na základe pracovného a organizačného poriadku ako aj na základe ročného plánu práce, ktorý predkladá manažér predsedníctvu Združenia.

Monitorovací výbor

Predsedníctvo zriaďuje na kontrolu implementácie ISRÚ MR SVORNOSŤ monitorovací výbor. Činnosť monitorovacieho výboru je uvedená v Štatúte, ktorý vypracuje monitorovací výbor a predloží na schválenie Predsedníctvu.

Monitorovací výbor je kontrolným orgánom, ktorý vykonáva najmä hodnotenie a kontrolu realizácie projektov v rámci stratégie, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie, ktoré sa predkladajú na RO a PPA, vykonáva monitoring priebehu vecného a finančného plnenia projektov za ročné obdobie a vyhodnotenie jednotlivých výziev.

Predseda monitorovacieho výboru je povinný zúčastňovať sa zasadnutí výkonného výboru s hlasom poradným.

Členovia monitorovacieho výboru musia pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území Združenia, ale nemusia byť členmi Združenia. Počet členov monitorovacieho výboru je 5. Členstvo v monitorovacom výbore je nezastupiteľné.

Monitorovací výbor zasadá minimálne raz ročne, pričom na zasadnutie musia byť pozvaní zástupcovia RO, PPA a NSRV.

Okrem toho Združenie, resp. konečný prijímateľ – predkladateľ projektu sa podpisom Rámцovej zmluvy, resp. Zmluvy zaväzuje, že umožní výkon kontroly a auditu zo strany oprávnených kontrolných zamestnancov v zmysle príslušných predpisov Európskeho Spoločenstva a predpisov SR a bude ako kontrolovaný subjekt pri výkone kontroly a auditu riadne plniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených predpisov. Najmä je povinný umožniť vykonanie kontroly a auditu použitia NFP a preukázať oprávnenosť vynaložených výdavkov a dodržanie podmienok poskytnutia NFP.

Združenie, resp. konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný vytvoriť oprávneným kontrolným orgánom vykonávajúcim kontrolu a audit primerané podmienky na riadne a včasné vykonanie kontroly a poskytnúť im bezodkladne potrebnú súčinnosť. Združenie, resp. konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný poskytovať požadované informácie, dokladovať svoju činnosť a umožniť vstup oprávneným kontrolným zamestnancom do objektov a na pozemky súvisiace s projektom za účelom kontroly plnenia podmienok Zmluvy.

Oprávnení zamestnanci orgánov kontroly majú počas trvania realizácie schváleného projektu nasledujúcich päť rokov od ukončenia roku, v ktorom bola poskytnutá posledná platba v zmysle uzatvorenej Rámцovej zmluvy, resp. Zmluvy, prístup ku všetkým originálom obchodných dokumentov Združenia, resp. konečného prijímateľa –

predkladateľa projektu, súvisiacich s výdavkami na realizáciu projektu a plnením povinností podľa Rámcovej zmluvy, resp. Zmluvy.

Združenie je povinné uchovávať všetky podporné dokumenty, ktoré sa týkajú oprávnených výdavkov a kontrol projektov v rámci opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny, ako aj opatrenia 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zároveň je Združenie povinné uchovávať všetky dokumenty týkajúce sa výberu a hodnotenia projektov, výzvy, protokoly, zloženie výberových komisií, protokoly o administratívnej kontrole, o výbere projektov, ŽoNFP konečného prijímateľa – predkladateľa projektu aj s prílohami (kópie) nasledujúcich päť rokov od ukončenia roku, v ktorom bola poskytnutá posledná platba.

Oprávnení zamestnanci orgánov kontroly a auditu sú:

- poverení zamestnanci PPA, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva financií SR, Najvyššieho kontrolného úradu SR, príslušnej správy finančnej kontroly;
- zamestnanci poverení kontrolným orgánom na kontrolu čerpania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu SR v zmysle zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle zákona 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov;
- riadne splnomocnení zástupcovia Komisie a Audítorského dvora ES;
- osoby prizvané kontrolnými orgánmi uvedenými v písm. a) až c) v súlade s príslušnými predpismi.

Predmetom výkonu kontroly na mieste je najmä

- overenie skutočného dodania tovarov, vykonania prác alebo poskytnutia služieb deklarovaných na faktúrach a iných relevantných účtovných dokladoch, ktoré predložilo Združenie resp. konečný prijímateľ – predkladateľ projektu ako súčasť ŽoP. V rámci uvedeného sa overujú aj originálny doklady, ktoré nie sú súčasťou dokumentácie k projektu (napr. stavebný denník);
- overenie súladu realizácie projektu s Rámcovou zmluvou, resp. Zmluvou (harmonogramom prác, finančným plánom projektu a pod.), príp. overovanie ďalších podmienok uvedených v Rámcovej zmluve, resp. Zmluve podľa rozhodnutia RO/PPA;
- overenie, či Združenie, resp. konečný prijímateľ – predkladateľ projektu predkladá prostredníctvom monitorovacích správ správne informácie ohľadom fyzického pokroku realizácie projektu;
- overenie, či sú v účtovnom systéme Združenia, resp. konečného prijímateľa – predkladateľa projektu zaúčtované všetky skutočnosti, ktoré sa týkajú projektu žiadateľa a sú predmetom účtovníctva podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov;
- overenie prípadných príjmov z realizovaného projektu;
- overenie dodržiavania pravidiel publicity.

Postupy uskutočňovania kontrol projektov konečných prijímateľov – predkladateľov projektov

Kontrola vykonávaná Združením

Združenie vykonáva administratívnu kontrolu ŽoNFP konečného prijímateľa – predkladateľa projektu, ako súčasť predbežnej finančnej kontroly, v rámci opatrenia 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny (vo fáze pred zaslaním ŽoNFP na PPA), pričom sa kontroluje formálna a vecná správnosť v súlade s Usmernením, kapitolou 8. Hodnotenie a výber projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci implementácie stratégie.

Kontrola vykonávaná PPA

PPA v súlade s § 9 a § 10 zákona NR SR č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov vykonáva predbežnú a priebežnú finančnú kontrolu.

Jednotlivé útvary PPA vykonávajú kontrolu v rámci procesu spracovania ŽoNFP (ukončený podpísaním Zmluvy) a v rámci procesu spracovania ŽoP (ukončený uhradením finančných prostriedkov na konečného prijímateľa – predkladateľa projektu). V oboch prípadoch PPA vykonáva 100% administratívnu kontrolu žiadostí prijatých na PPA. V prípade Žiadostí o platbu PPA môže vykonať aj kontroly na mieste, pri ktorých by sa mal konečný prijímateľ – predkladateľ projektu riadiť príslušnými ustanoveniami.

Predmetom výkonu kontroly na mieste je najmä:

- overenie skutočného dodania tovarov, vykonania prác alebo poskytnutia služieb deklarovaných na faktúrach a iných relevantných účtovných dokladoch, ktoré predložil konečný prijímateľ – predkladateľ projektu ako súčasť ŽoP. V rámci uvedeného sa overujú aj originálne doklady, ktoré nie sú súčasťou dokumentácie k projektu (napr. stavebný denník);
- overenie súladu realizácie projektu so Zmluvou (harmonogramom prác, finančným plánom projektu a pod.), príp. overovanie ďalších podmienok uvedených v Zmluve podľa rozhodnutia RO/PPA;
- overenie, či konečný prijímateľ – predkladateľ projektu predkladá prostredníctvom monitorovacích správ správne informácie ohľadom fyzického pokroku realizácie projektu;
- overenie, či sú v účtovnom systéme konečného prijímateľa – predkladateľa projektu zaúčtované všetky skutočnosti, ktoré sa týkajú projektu žiadateľa a sú predmetom účtovníctva podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov;
- overenie prípadných príjmov z realizovaného projektu;
- overenie dodržiavania pravidiel publicity.

Kontroly na mieste, ktorú vykonáva PPA u konečného prijímateľa - predkladateľa projektu sa môže zúčastniť aj poverený zástupca Združenia. V tomto prípade je PPA povinná informovať Združenie o výkone kontroly na mieste u konečného prijímateľa - predkladateľa projektu a to 3 pracovné dni pred výkonom kontroly.

Spôsoby zverejňovania výsledkov Integrovanej stratégie rozvoja územia a vyhodnocovanie

Združenie informuje verejnosť o výsledku výberu v rámci každej výzvy nasledovným spôsobom:

- a) Po schválení projektov Predsedníctvom, podpísaním Protokolu o výbere projektov MAS predsedom výberovej komisie, štatutárnym orgánom združenia a zástupcom výkonného orgánu a následne odoslaním na PPA zverejní Združenie obvyklým spôsobom Zoznam predbežne schválených a neschválených projektov.
- b) PPA oboznámi Združenie do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej PPA:
 - s ktorými konečnými prijímateľmi – predkladateľmi projektu bude uzatvorená Zmluva,
 - a ktorí koneční prijímatelia – predkladatelia projektu nespĺnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej PPA.

Následne Združenie obvyklým spôsobom zverejní Zoznam schválených a neschválených projektov PPA.

Združenie zverejní obvyklým spôsobom nasledovné údaje o schválených projektoch:

- názov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu,
- sídlo,
- miesto realizácie projektu,
- názov projektu,
- výška schválených verejných zdrojov.

5.6 Zapojenie žien, mladých ľudí, poľnohospodárov a marginalizovaných skupín obyvateľstva

Do Predsedníctva boli členskou schôdzou zvolené dve ženy, členom predsedníctva je aj mladý poľnohospodár do 30 rokov a podnikajúci v odvetví potravinárstvo a taktiež invalidný dôchodca ako zástupca marginalizovaných skupín.

Predsedom Združenia je žena.

Taktiež v revíznej komisii má zastúpenie jedna žena.

KAPITOLA 6: SÚLAD INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA S OSTATNÝMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI EURÓPSKEHO, NÁRODNÉHO, REGIONÁLNEHO A MIESTNEHO VÝZNAMU

Integrovaná stratégia rozvoja územia MR SVORNOSŤ je v súlade horizontálnymi prioritami politik Európskej Únie a s horizontálnymi prioritami vidieckej politiky EÚ.

Marginalizované Rómske komunity: intervencia navrhnutá cez niektoré vybrané opatrenia Osi 3 PRV SR 2007 – 2013 ISRÚ MR SVORNOSŤ bude mať v krátkodobom i dlhodobom horizonte pozitívne dopady na tieto komunity. Ide najmä o:

Rovnosť príležitostí: V prípade rovnosti príležitostí deklarovaná integrovaná stratégia vytvára možnosti tvorby nových príležitostí a zapojenia rôznych beneficentov do „tvorby“ vlastných dodatočných ekonomických príjmov. V stratégii sa konkrétne odráža zvýhodnením „žien a mladých ľudí“ v rámci bodovacích kritérií hodnotenia projektov. Celkovo ISRÚ MR SVORNOSŤ vytvára podmienky pre stabilizáciu domáчих obyvateľov a zvýšenia kvality ich života.

Trvaloudržateľný rozvoj: Vzhľadom na explicitnú koncentráciu vysokohodnotných prírodných, historických a kultúrnych zdrojov mikroregiónu ISRÚ MR SVORNOSŤ vytvára priamu konšteláciu smerovania k trvaloudržateľnému rozvoju. A to dvomi skupinami alternatív. Na jednej strane vytvára široké portfólium činností pre „ekonomický rast“ územia, na druhej strane vytvára podmienky pre jeho udržateľný rozvoj.

Trvalá udržateľnosť ekonomického rastu: je zabezpečená opatreniami IS vytvárajúcimi nové pracovné príležitosti a doplnkové ekonomické príjmy pre miestnych obyvateľov.

Informačná spoločnosť: ISRÚ MR SVORNOSŤ je zameraná i na informatizáciu a prepojenie informovanosti priamo v území. Uplatňuje sa vo viacerých opatreniach ISRÚ MR SVORNOSŤ.

B. Horizontálne priority vidieckej politiky EÚ

Rozvoj ľudského potenciálu: komparatívny súlad je daný predovšetkým rozvojom vzdelávania – potreby získavania moderných vedomostí a zručností. Druhým aspektom je realizácia integrovanej stratégie cez projekty na báze spoločnej spolupráce a partnerstva.

Zvýšenie integrácie vidieka do informačnej spoločnosti: v prípade realizácie Integrovanej stratégie územia MR SVORNOSŤ je rešpektovanie tohto princípu cez projekty Opatrenia 1.1.1 *Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B*, 2.1.1 Opatrenia *Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo* a Opatrenia 3.1.1 *Vzdelávanie a informovanie*.

Zlepšenie spravovania vidieka: je dané uplatnením samotného prístupu Leader, ktorý prináša zmenu prístupu k rozvoju vidieka, spravovaniu verejných a súkromných zdrojov a vidieckeho územia.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. <<http://www.vupu.sk>>
2. Chránené stromy. [online]. [s.a.]. [citované 2. 11. 2008]. Dostupné na internete <<http://www.sazp.sk/>>
3. NATURA 2000. [online]. [s.a.]. [citované 2. 11. 2008]. Dostupné na internete <http://www.sopsr.sk>
4. Nitrátová direktíva. [online]. [s.a.]. [citované 2. 11. 2008]. Dostupné na internete <http://www.vupu.sk>
5. Pristaš, J. a kol.: Geologická mapa podunajskej nížiny – Nitrianskej pahorkatiny. Bratislava, 2000
6. Revitalizácia a analýza potenciálu územia pozdĺž povodia rieky Nitra medzi mestami Topoľčany a Nitra, 2005
7. RÚSES okresu Topoľčany, Prešov, január 1994
8. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad SR, 2001
9. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Obvodný úrad životného prostredia, Topoľčany, 2008
10. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Slovenský vodohospodársky podnik, Závod povodie Hornej Nitry, 2008
11. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2008
12. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Topoľčany, 2008
13. Uhlár, V. a kol.: Okres Topoľčany. Historicko – vlastivedná monografia. Bratislava, Obzor, n.p., 1988
14. Územný plán Veľkého územného celku Nitrianskeho kraja. [online]. [s.a.]. [citované 20. 10. 2008]. Dostupné na internete <http://www.unsk.sk>
15. Základné štatistické ukazovatele o trhu práce v SR, december 2007. [online]. [s.a.]. [citované 20. 10. 2008]. Dostupné na internete <http://www.upsvar.sk>